

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Formularium Episcopale

Barbosa, Agostinho

Coloniae Agrippinae, 1680

Formulae

urn:nbn:de:hbz:466:1-10456

FORMULÆ CIRCA SACRAMENTUM ORDINIS.

CUM illa omnia que sacris Canonibus, Concilio Tridentino, Catechismo, & ipso Pontificali Romano præcipiuntur, seu traduntur de Sacramento Ordinis rite administrando, & recipiendo, legere, & cognita habere debeant, non solum qui pastorale officium & ministerium habent, sed etiam quicumque ad Ordines, sive minores, sive majores promoveri postulant, & ipsi etiam Parochi, quorum opera uti debent Episcopi in ejusdem Sacramenti administratione, ut denunciations fiant in Ecclesia, & alia plura parentur, & perficiantur, quæ decretis Concilij Tridentini statuta sunt; ideo ne nihil prætermittatur eorum, quæ ad hujus sacre functionis gravitatem pertinent, primum ponam formulam edicti indictionis sacre Ordinationis, quam mox sequetur quedam brevis instructio, qualiter se gerere debeant Parochi in denunciationsibus, litteris testimonialibus, & aliis, quæ sui muneris sunt, erga Ordinandos præstandis, deinde subsequetur formula alterius edicti, quo dies, locus examinis, & ratio ab examinadoribus servanda promulgatur. Demum adjiciam varias formulas litterarum testimonialium collationis, & dimissoriarum ad unumquemque ordinem spectantes, omnia ad præscriptum S. Concilij Tridentini sess. 23. de reform. c. 5. & 7. accommodata in hunc qui sequitur, modum.

FORMULA PRIMA.

Indictionis fidei sacre Ordinationis.

DRODERICUS à Cunha, Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus & Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque Primas, &c. Auxiliante Domino Deo, ac Salvatore nostro Jesu CHRISTO, nos ex sanctæ Ma-

tris Ecclesiæ instituto Sacram Ordinationem solemniter celebraturi, ut quicumque ad Ordines admitti petentes, paratiores & præmissis iis omnibus, quæ à Sacris Canonibus, & Concilio Tridentino præcipiuntur, accedant, hoc publico edicto universos, & singulos admonemus, nos generales clericorum Ordinationes in nostra Metropolitana Ecclesia intra Missarum so-

B

lemnità

lemnia celebraturos die Sabbati post...
 quæ erit dies... Mens... præsentis an-
 ni. Omnes igitur & singuli incolæ Ci-
 vitatis, & diœcesis Bracharenſis, sæ-
 culares ad primam clericalem Tonsu-
 ram initiandi, aut ad minores, vel ma-
 jores Ordines promoveri cupientes,
 ante unum mensem præcedentem di-
 ctas Ordinationes, nomina, & cogno-
 mina ſua deſcribi faciant per N. Came-
 ræ Archiepiſcopalis Notarium à nobis
 ad id deputatum, adeoque ſuſcipiant
 facultatem evulgandi eorum nomina:
 & deinde omnibus iis testimoniis, fa-
 cultatibus, ſeu licentiis, & ſi opus fu-
 erit, diſpenſationibus neceſſariis mu-
 niti ſe præſentent coram RR. NN. &
 N. examinadoribus pariter per nos de-
 putatis in loco, die, & hora quæ illis
 ſignificabuntur. Regulares verò quo-
 rumvis Ordinum Bracharæ, & per to-
 tam diœceſim commorantes, ipſi eti-
 am ante mensem, ut ſuprà, faciant no-
 mina ſua, per eundem notarium de-
 ſcribi, & ſe præſentent coram dictis
 examinadoribus, ac illis oſtendant li-
 centiam authenticam ſuorum ſuperi-
 orum, & fidem de ætate probatam ab
 Ordinario loci, ubi baptizati fuerint.
 Item de vita, moribus, aliisque per
 prædictos examinadores videndis, &
 recognoscendis. Exteri autem tam
 ſæculares, quam Regulares, feria ſe-
 cunda & tertia præcedentibus diem
 ſacrum Ordinationum, videlicet die...
 Mens... ſe præſentent coram eiſdem
 deputatis examinadoribus cum ſuo-
 rum Ordinadorum litteris dimiſſo-

riis, in quibus testimoniũ ſit de æ-
 tate, & approbatione eorundem ab
 eiſdem ſuis Ordinariis facta. Quibus
 omnibus & ſingulis notum ſit, quod
 elapſo dictorum dierum termino ne-
 mo ulterius admitteatur. Dat. Bracha-
 ræ Auguſtæ in Archiepiſcopali Palatio
 die... Mens... Ann...

 FORMULA II.

*Facultatis evulgandi nomina eorum,
 qui Ordinis Sacramento initi-
 andi ſunt.*

D. Rodericus, &c. Reverende di-
 lecte noster, Pro noſtræ Bracha-
 renſis Eccleſiæ utilitate jam in proxi-
 ma ſacra Ordinatione N. promoven-
 dum Cenlemus, quem admodum in
 domino pie expedit, quamobrem nos,
 fide, prudentia, circumſpectioneque
 tota confiſi, tibi N. his litteris man-
 damus, ut quam primũ die Domi-
 nico feſtove intra Miſſarum ſolemnia
 populo ſequenti in Eccleſia tua illius
 nomen & cognomen promulges, de-
 nuncies, deſideriumque pium expo-
 nas, deinde tu etiam abſque Notario
 de eius ipſius natalibus, ætate, vita, ac
 moribus diligenter jufſu noſtro in-
 quiras, idque utrumque ad præſcrip-
 tum inſtructionis inſertæ à te præſta-
 ri jubemus. De promulgatione au-
 tem, denunciatione & inquisitione
 ejuſmodi, quam præſtitifti, & de eo
 item

item, si quid illo nomine, causave ad te delatum erit, litteras sigillo tuo ob signatas ad nos accuratè mittas. Vale in Domino, Datum Brachara Augustæ die... Mens... Ann...

Pro observantia supradicti mandati Illustrissimi Domini Archiepiscopi Piarochus in presentia duorum proborum virorum deferre debet cuilibet testi iuramentum de veritate dicenda circa ætatem, natales, & habilitatem ordinandi: tunc separatim & secretè coram illis duobus probis viris examinet quemlibet testem, & eius dicta scribat, illum sic interrogando.

An noverit N. qui fuit denunciatus in Ecclesia, & vult ordinari?

An cognoverit eius Parentes, & quanto tempore, & qua occasione novit?

An sciat, quod dictus N. sit eorum filius, & quomodo sciat?

An sciat, quod eundem N. illi, quos eius parentes testatur, pro suo filio aluerint, tenuerint, ac tractaverint, & an communi voce & fama omnium eum pro talium filio haberi & reputari, sine ulla suspitione contrarii, sciat?

An sciat, quo anno, mense, die sit natus, & ubi natus sit?

An sciat, eundem N. esse legitime natum ex iisdem parentibus, videlicet ex legitimo Matrimonio, & quomodo sciat eosdem parentes esse conjuges legitimos?

Rogetur etiam, an ordinandus careat rationis usu, sit irregularis, aut excommunicatus, suspectus, interdictus, hereticus, aut de fide suspectus, hereti-

corum filius, cujus parentes in hæresi mortui sunt, & etiam ipsorum nepotes usque ad secundam generationem per lineam masculinam descendentes, aut usque ad primam per lineam femininam, aut apostata neophytus simoniacus publicus, usurarius publicus, condemnatus perjurij causa, obligatus curia, infamis, homicida, vel mutilans, aut qui homicidio, seu mutilationi causam dedit, miles qui bello interfuit ubi mors hominum successit, qui in foro seculari criminalibus suscipit, seu interfuit, ex quibus sententia sanguinis venerit, solemniter pœnitens, bigamus, conjugatus, exceptis iis, quorum conjuges in sacra claustra monialium se receperint, ibique professionem emisserint, à spiritibus immundis vexatus, morbo caduco obnoxius, hermaphroditus, notabiliter deformis, & defectu aliquo corporis manifesto notatus, membris captus ratio cinis obligatus, servus sive mancipium, peregrinus, ignotus, officio aliquo infamis & sordido perfunctus, non confirmatus, promotus per saltum vel furtivè? de his qualitatibus Ordinandorum latè egi allegat. 10. num. 24. cum sequent.

FOR-

FORMULA III.

Denunciandi in Ecclesia illum, qui ad Ordines promovendus est.

EGO N. Parochus Ecclesie S. N. de mandato Illustrissimi & Reverendissimi Domini D. Roderici à Cunha Archiepiscopi denuncio N. qui ad Ordinem N. admitti petit: hortor igitur omnes & singulos, qui hic adsunt, aut ad quos hujus rei notitia pervenerit, ut si aliquod cognoscunt Canonicum impedimentum, quo minus idem superius denunciatus possit ad supradictum ordinem admitti, Christiana charitate ducti me de omnibus certiores faciant, &c. Commodius verò erit denunciare vulgari sermone, ut ab omnibus intelligi possit.

FORMULA IV.

Litterarum testimonialium Parochiensium vigore facultatis evulgandi nomina Ordinandi.

EGO N. Parochus, sive Rector Ecclesie S. N. oppidi N. hujus diocesis Bracharensis admonitus de Ordinationibus sacris habendis ab Illustrissimo & Reverendissimo D. Roderico Cunha Archiepiscopo Bracharensi, & rectè perspectis omnibus quæ ab ipsius Amplitudine præcepta sunt, seu admonita, denunciavi in Ecclesia intra Missarum solemniam N. ex parochia mea, qui ad Ordinem N. promoveri cupit, & postulat, & de natalibus, de-

vita, & moribus ipsius certior fieri curavi, eumque idoneum esse existimo, quatenus ex cognitis intelligere potui, qui ad prædictum Ordinem admittatur, fidemque facio, illum sæpius infra annum sacram confessionem, & communionem frequentare solitum fuisse, & me ac reliquos doctrinæ christianæ ministros sua opera, & assiduitate juvasse (vel ad christianæ doctrinæ scholam venire solitum esse, si minor sit.) In quorum fidem, &c. mea manu subscripsi, & sigillo Ecclesie meæ Parochialis munivi. dat. in ædibus Parochialis Ecclesie S. N. hac die....

Si vero alicujus difficultatis impedimentum obesse videat, illud ante Ordinationis diem Illustrissimo Archiepiscopo significet. neque testimoniales litteras ante conficiat quam ab eodem Illustrissimo Domino, quid agendum sit acceperit.

FORMULA V.

Litterarum testimonialium de titulo patrimonij.

CUM ego N. Notarius publicus civitatis Bracharensis in actis meis habeam plura jura N... ex quibus constat, illum habere patrimonium verè & pacificè possidere bona immobilia, quæ justa & vera æstimatione quinquaginta millia nummorum nostratum pretio vendi possunt, & sita sunt in loco.... quorum redditus efficiunt summam viginti quinque aureorum nummorum lingulis annis percipientorum

dorum, rogaveritque me notarium prædictum idem N. ut de hoc illi testimoniales litteras conficerem, cum, ut asserit, ad Ordines Ecclesiasticos cupiat promoveri, cautionemque idoneam præstiterit de eis non alienandis priusquam illi ex Ecclesiæ redditibus, aut aliunde suppetat, unde arbitrio Ordinarii decenter vivat: propterea per præsentem litteras fidem facio, & attestor hæc omnia ita se habere, ut supra dixi, & eas solito signo meaque propria manu roboravi, hac die.... Mens., Ann....

De titulo patrimonij agit Conc. Brachar. IV. act. 2. c. 6. dixi supra alleg. 19. & 20.

FORMULA VI.

Publicandi bona ad quorum titulum quis Ordinandus sit Subdiaconus.

NOveritis dilectissimi in Domino N. ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendum esse ad titulum patrimonij illi assignati in & super bonis & juribus infra scriptis, quæ sunt valoris annui aureorum viginti quinque.... ut ipse asserit. Quare si quæ fictio, vel alia fraus subest, vel aliud propter quod bona ipsa, & jura non pacificè & verè à prædicto N. promovendo possideantur, vel si quæ bonorum, & jurium ipsorum pars ære alieno, aliove modo obstructa sit, unde is deinde initiatus non habeat satis unde vivat, ad me, vel ad illustrissimum

Archiepiscopum, seu ad ejus vicarium generalem quamprimum studeatis deferre.

FORMULA VII.

Litterarum testimonialium de hujusmodi bonis publicatis.

Attestor Ego N. Parochus S. N. loci N. hujus Archiepiscopatus Bracharensis inter Missarum solemnias, dum frequens adesset populus me denunciasset N. promovendum fore ad sacrum Subdiaconatus Ordinem ad titulum patrimonij, seu bonorum immobilium infra scriptorum valoris annui aureorum vigintiquinque videlicet.... ut si quæ subessent fraudes, seu fictiones eo proscripito deferrentur, neque hucusque quicquam contrarium delatum fuit, quin ad eorundem bonorum, & reddituum titulum ordinari possit. In cujus rei fidem, &c.

FORMULA VIII.

Testimonij magistri scholæ pro iis, qui ad minores Ordines promoveri volunt.

EGO N. qui approbatus, & emissa fidei professione Grammaticam, seu, &c. doceo publicè in oppido Vimaraniensi, Bracharensis diocesis fidem facio N. qui ad Ordinem N. admitti petit, meum gymnasium modè frequentare solitum fuit, bonæ indolis esse, bonis moribus præditum,

B 3

Christi

Christianè educatum, & in litteris factis proficientem. In quorum fidem, &c. præsetes mea manu subscripsi hac die...

FORMULA IX.

Litterarum testimonialium functionum exercitarum.

EGO N. Parochus, sive Curatus Ecclesie Collegiate, &c. vel Parochialis, &c. S. N. presentibus litteris testor, N. promotum Bracharæ ab Illustrissimo Archiepiscopo, D. Roderico à Cunha ad Ordinem N. & meae Ecclesie consignatum, ut in ea ejusdem suscepti Ordinis functiones exerceret, ad præscriptum ejusdem Illustrissimi Archiepiscopi prædictas functiones singulis diebus Dominicis, festisque in eadem mea Ecclesia exercuisse. In quorum fidem, &c. præsetes mea manu subscripsi, & sigillo Ecclesie prædictæ muniyi, hac die...
Mens... Ann...

Vide Concil. Bracharen. IV. act. 2. cap. 2. & 3.

FORMULA X.

Edicti pro examine Ordinandorum.

SCiant omnes, & singuli tam minores, quam majores Ordines suscepturi, & ad illos promoveri cupientes, Illustrissimum & Reverendissimum D. D. Rodericum à Cunha Archiepiscopum Bracharen. feria..., quæ erit... hujus mensis... sabbato, & feria... sequentibus, & sic in qualibet hebdomada diebus prædictis usque ad diem celebrationis sacrarum Ordinationum in

Archiepiscopali palatio ad præscriptum Sacri Concilii Trident. adscriptis Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris peritis div. n. legis, & in Ecclesiasticis functionibus exercitatis, examen Ordinandorum habiturum? Quia propter quicumque ad Ordines promoveri voluerint hora & diebus prædictis adsint personaliter, & examini se subjiciant, nam non nisi examinati & approbati ad Ordines admittentur: Dat. Bracharæ Austriæ, &c. N. Vicarius generalis.

Deputati ad examinandos eos qui ad Ordines, sive minores, sive majores promoveri petunt, antequam ad examen articulorum veniunt, inquirent ab eo, qui ad examē accessit, hac sequuntur.

Quo nomine vocetur.

Cujus sit?

Si Bracharensis, aut diocesanus, & cujus sit Parochia?

An litteras habeat Parochi, in quibus testetur de denunciatione à seipso facta circa natalia, vitam, & mores, quod debitis temporibus confessus fuerit, & communicaverit, quod doctrina Christiana scholas frequentaverit?

An si ad minores Ordines promovendus est, habeat litteras à Magistro scholæ in qua educatur, aut instituitur, similiter de vita, & moribus testimonium afferentes?

Si beneficium aliquod habet quale sit, cujus redditus, an Bullas habeat, quos ostendat, aut saltem legitimam fidem?

Si beneficium non habet, & ad titulum patrimonij promoveri petit, quod habeat patrimonium, & an litteras testimoniales patrimonij, & de bonis publicatis

blicatis, ad quorum titulum ordinari vult?

Si aliquo Ordine initiatus fuerit, an habeat litteras testimoniales authenticas manu & sigillo Episcopi munitas, Ordinum susceptorum?

An ab ultimo Ordine, quem suscepit, ad eum quem nunc petit debitam intercesserit iustitiam?

Si Regularis sit Brachare, aut in diocesi commorans, an licentiam habeat suorum superiorum, in qua testimoniū sit de vita, & moribus, & fides de aetate probata ab Ordinario loci ubi baptizatus fuit, & an similiter habeat testimoniales litteras Ordinis suscepti, si ad alium Ordinem promotus sit.

Si sit exterius tam secularis, quam Regularis, an habeat litteras dimissorias sui Ordinarii, in quibus appareat ab eo fuisse approbatum, & praecepta à Concil. Trid. servata esse, & an similiter habeat litteras suscepti Ordinis si in aliquo Ordine sit constitutus?

His omnibus breviter cognitis ad examē ipsum venient juxta decretum Sacri Conc. Trid. in quoquodā examine nulla regula, nullique articuli ipsis praescribi possunt, tum quia juxta variam examinandorum conditionem, aetatem & professionem non potest uniformis omnibus examinandi norma constitui, sed hoc potius examinatorum prudentia, & circumspeditioni relinquendum est; tum etiam ne forē existiment examinandi, se de his tantum interrogandos fore. & circa alia quandoque scitu necessaria minime laborandum, tum denique quia ex ipsis decretis Concil. Trid. ido-

neam examinis formam examinatores colligere possunt.

Nam ut habetur in eodem Trid. Concil. sess. 23. de reform. cap. 4. Prima Tonsura non initientur qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere & scribere nesciant, quapropter hi diligenter super doctrina Christiana (quae parva dicitur) examinandi erunt, vide sup. alleg. 11. num. 1. cum seqq.

Et in eodem Concilio sess. 23. de reform. c. 12. statutum est; ut minores Ordines iis, qui saltem latinam linguam intelligunt, per temporum interstitia conferantur, ut accuratius quantum sit hujus disciplina pondus possint edoceri. Vide sup. alleg. 11. n. 6.

Et in eodem Concilio eadem sess. cap. 12. deciditur, ut Subdiaconi & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus jam probati, & litteris & iis, quae ad Ordinem exercendum pertinent, instructi, &c.

Et in eodem Concilio etiam eadem sess. c. 14. habetur, ut qui ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, ij sint, qui ad populum docendum ea, quae scire omnibus necessarium est ad salutem, ad ministranda Sacramenta diligenti examine precedente comprobentur, &c. Concil. Brachar. IV. act. 2. cap. 10.

Quapropter Examinatores dum hoc munere perfunguntur ejusdem Concil. Trident. sanctiones pro viribus sectari conentur, & in

unoquoque Ordine quod ipsum Concilium spectavit, diligenter animadvertant, ne Theologicos articulos, aut alia graviora extra Ordinum ministeria examini immisceantur.

FORMULA XI.

Dimissoriarum litterarum pro prima Tonsura.

D. Rodericus, &c. Dilecto nobis in **CHRISTO N.** Scholari nostræ Bracharensis diœcesis Salutem in domino. Tibi de legitimo Matrimonio, ut nobis constat, procreato, cujus vita, & morum probitas, per testificationes nobis factas comprobantur, quique etiam per examen jussu nostro specialiter factum idoneus nobis renunciatus fuisti, ut à quocumque Catholico Antistite quem malueris, gratiam & communionem sanctæ Sedis Apost. habente, & in propria diœcesi residente, vel in aliena de Ordinarii loci licentia Pontificalia exercente, ad primam clericalem Tonsuram ritè ac licitè promoveri possis, & valeas, facultatem concedimus, & impartimur. In quorum fidem præsentis litteras manu nostra signatas, sigilloque nostro munitas, & per notarium Cameræ Archiepiscopalis subscriptas ei concessimus. Dat. Bracharæ Augustæ die... Mens... Ann...

FORMULA XII.

Dimissoriarum litterarum pro Ordinibus minoribus.

D. Rodericus, &c. Dilecto nobis in **CHRISTO N.** Clerico nostræ diœcesis, Salutem in Domino sempiternam. Ut à quocumque Catholico Antistite gratiam & communionem S. Sedis Apost. obtinente, & in propria diœcesi residente, vel in aliena de Ordinarii loci licentia Pontificalia exercente, quem malueris valeas statutis ad id temporibus, ad quatuor minores Ordines stante tua idoneitate, & ob necessitatem, & utilitatem Ecclesiæ, ritè facere promoveri, & harum serie tam dicto Antistiti præfatos Ordines conferendi, quam tibi illos suscipiendi licentiam damus, & concedimus. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

FORMULA XIII.

Dimissoriarum litterarum ad sacrum Subdiaconatus Ordinem.

D. Rodericus, &c. Dilecto nobis in **CHRISTO N.** nostræ Bracharen. diœcesis, in quatuor minoribus Ordinibus constituto, Salutem in Domino. Tibi de legitimo matrimonio, ut nobis constat, procreato, cujus vita, & morum probitas per testificationes nobis factas comprobantur, quique etiam per examen jussu nostro

stro specialiter factum idoneus nobis renunciatus fuisti, ut à quocumque, quem malueris, Catholico Antistite gratiam & Communionem S. Sedis Apostol. obtinente, in propria diœcesi residente, vel in aliena de licentia Ordinarii loci Pontificalia exercente, ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem ad titulum tui sufficientis patrimonii. de quo nobis legitime constat, liberè, ac licitè, servata forma S. Concilii Trident. promoveri possis & valeas, & tam dicto Antistiti prædictum Ordinem conferendi, quam tibi illum suscipiendi tenore præsentium licentiam concedimus, & impartimur. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA XIV.

Dimissoriarum litterarum ad sacrum Diaconatus Ordinem, attentè absentia Ordinarij petentis.

D Rodericus, &c. Ut à quocumque Catholico Antistite gratiam & communionem S. Sedis Apost. habente, & in propria diœcesi residente, vel in aliena de licentia Ordinarii loci Pontificalia exercente ad sacrum Diaconatus Ordinem statutis à jure temporibus promoveri valeas, idem Antistiti præfatum Ordinem conferendi, tibi que illum suscipiendi licentiam tenore præsentium concedimus, & impartimur, attentè tua à nobis absentia, ac probatis & morum testimonio, quod te absente accepimus, servatis tamen ab eodem Antistite sacri Concilii Tri-

dent. super hoc decretis circa examen de te faciendum, approbationem legitimam & interstitia, super quibus Conscientiam ejus oneramus. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA XV.

Dimissoriarum litterarum ad sacrum Presbyteratus Ordinem stante absentia Ordinarij.

D Rodericus, &c. dilecto nobis in CHRISTO N... nostræ Bracharensis diœcesis in Diaconatus Ordine constituto, salutem in Domino sempiternam. Ut à quocumque quem malueris Reverendissimo D. Catholico Antistite gratiam, & communionem S. Sedis Apost. obtinente, & in propria, seu in aliena diœcesi de Ordinarii loci consensu Pontificalia exercente, ad sacrum Presbyteratus Ordinem juxta Constitutiones Summorum Pont. Sacrorum Canonum & S. Concilii Trident. ad titulum tui patrimonii, de quo nobis legitime constat, dummodo ad id idoneus reperiaris, super quo Conscientiam dicti Reverendissimi Antistitis oneramus promoveri possis, & valeas, stante nostra absentia, tenore præsentium dicto Reverendissimo Domino illum conferendi, tibi que ab eo recipiendi, dispensantes quoad interstitia propter Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem, licentiam concedimus, & gratiosè elargimur, de tua ætate, vita, & moribus, ac de pro-

C

clama-

claminationibus in Parochiali Ecclesia diebus festis per Curatum factis, & nobis præsentatis fidem indubitam facientes. In quorum, &c. Dat. &c.

FORMULA XVI.

Dimissoriarum litterarum ad omnes sacros Ordines stante Episcopi & Ordinarii petentis absentia.

D Rodericus, &c. Universis, & singulis præsentibus nostras litteras visuris, lecturis pariter, & auditoris, Salutem in Domino sempiternam. Cum dilectus nobis in CHRISTO N. nostræ Bracharensis diocesis in quatuor minoribus Ordinibus constitutus, in eisque legitime versatus, cupiat ad sacros Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus Ordines quam citius promoveri, illosque propter nostram & ipsius à dicta diocesi absentiam suscipere minime queat, nobis supplicaverit, ut eidem dictos Ordines ab alieno Antistite suscipiendi licentiam concedere dignemur. Nos igitur attendentes, petitionem hanc fore justam, & rationi consonam, eundem N. quem legitimo Matrimonio natum, in ætate legitima constitutum, nullo vitio, crimine, defectu, irregularitate, vel alio simili Canonico impedimento, quod sciamus, detentum, alicujus excommunicationis, seu alterius censura vinculo obstrictum, sed bonæ vitæ conversationis, & famæ, optimisque moribus ornatum esse comperimus, ut à

quocumque quem maluerit, Catholico Antistite gratiam, & Communionem S. Sedis Apost. habente, & in propria diocesi residente, vel in aliena de Ordinarii loci licentia Pontificalia exercente ad dictos sacros Subdiaconatus, Diaconatus, & Presbyteratus Ordines in temporibus ad id à jure statutis, & servatis interstitiis à S. Concilio Trident. designatis, ad titulum patrimonii sui, cujus fructus, &c. de qua legitime nobis constitit; dummodo quoad litterarum scientiam idoneus reperiatur, promoveri possit, & valeat, harum seriè tam dicto Reverendissimo Antistiti dictos Ordines conferendi, quam dicto N. illos suscipiendi licentiam damus, & concedimus. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA XVII.

Litterarum Testimonialium pro prima Tonsura à proprio Ordinario collata.

D Rodericus, &c. Universis præsentibus litteras inspecturis fidem facimus, & attestamus, quod nos hodie sabbatho quatuor temporum..... generalem ordinationem in nostra Ecclesia Metropolitana celebrantes dilectum nobis in CHRISTO N. scholarem nostræ Bracharensis diocesis procreatum ex N. & N. conjugibus, de Parochia S. N. examinatum, & approbatum ad primam clericalem Tonsuram rite promovimus, & clericali caracte-

re insignivimus, clericali que militiæ, ac Ecclesiæ S. N. adscripsimus. In quorum fidem præsentem litteras nostro igno sigilloque munitas ei concessimus. Datum, Bracharæ Augustæ &c.

FORMULA XVIII.

Litterarum testimonialium collationis primæ Tonsuræ pro bastardo, cum dispensatione ad minores ordines, & beneficium simplex obtinendum.

D. Rodericus, &c. Universis, & singulis præsentem nostras litteras inspecturis, lecturis, pariter & audientibus, salutem in Domino sempiternam Notum facimus, & attestamus, quod nos die sabbathi quatuor temporum die, . . . Mens. . . in Ecclesia nostra Metropolitana sacros Ordines celebrantes dilectum nostrum N. scholarem hujus nostræ diocesis ad hoc repertum idoneum intra Missarum solemniam characterem clericalem insignivimus ac primam clericalem Tonsuram illi contulimus: & cum eodem super defectu natalium quem patitur, de Presbytero genito, & soluta, ut ad minores Ordines promoveri, & beneficium Ecclesiasticum, cui cura non imminet animarum, si sibi canonicè conferatur, recipere & retinere liberè & licitè possit, hujusmodi defectu non obstante, auctoritate nostra Ordinaria dispensavimus, & per præsentem dispensavimus, & per testimonium &c. Dat. &c.

Episcopus cum illegitimis ad Ordines & beneficia quando possit dispensare sup. Alleg. 45.

ALIA FORMULA

Dispensationis auctoritate Ordinaria pro illegitimo ad Ordines Minores, & beneficium simplex.

D. Rodericus, &c. dilecto nobis in **CHRISTO** N. filio naturali N. & N. incolarum oppidi N. hujus nostræ diocesis, Salutem in Domino. Laudabilia tuæ puerilis ætatis indicia, ex quibus verisimiliter concipitur, quod in futurum te debes producere in virum probum, & quod incontinentiæ paternæ imitator non eris, nos inducunt ut tibi favorabiliter concedamus, quæ tuis commoditatibus fore conspicimus opportuna. Propterea tecum, qui (sicut accepimus) defectum natalium ex soluto, & soluta genitus pateris, ut eo non obstante prima clericali Tonsura insigniri, & ad quatuor minores Ordines rite & rectè promoveri facere, ac unum tantum beneficium Ecclesiasticum sine cura, ad quod te pro tempore præsentari, & in illo institui, seu de illo tibi provideri Canonicè contigerit, recipere, & obtinere, seu illius loco pensionem Ecclesiasticam tibi alias Canonicè reservandam, percipere, exigere, levare, ac in tuos usus, & utilitatem convertere liberè, & licitè possis & valeas, auctoritate nostra Ordinaria, vel ut meliùs de jure possumus, dispensamus, contrariis non obstantibus quibuscumque.

In quorum fidem præsentem litteras nostris nomine & sigillo munitas, per infrascriptum Secretarium nostrum referendatas tibi jussimus concedendas, & concessimus. Datum, &c.

C 2

FOR-

FORMULA XIX.

Litterarum testimonialium collationis sacri Ordinis Subdiaconatus ad titulum patrimonij.

D Rodericus, &c. Universis presentes litteras inspecturi, fidem facimus, & attestamus, quod nos hodie sabbato quatuor temporum die... Mens... in Ecclesia nostra Metropolitana generales Ordinationes celebrantes, dilectum nobis in CHRISTO N. ad primam clericalem Tonsuram, cæterosque minores Ordines jam promotum, in eisque legitime versatum, nunc ad sacrum Subdiaconatus Ordinem ad titulum sufficientis patrimonij examinatum, & admissum ritè promovimus, eique dictum Ordinem contulimus. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XX.

Litterarum testimonialium collationis sacrorum Ordinum Vigore Brevis extratempora.

D Rodericus, &c. Universis, presentes litteras inspecturis, lecturis, pariter & audituris, Salutem in Domino sempiternam. Notum facimus per presentes, dilectum nobis in Christo N. nostræ diocesis Bracharensis ad primam clericalem Tonsuram cæterosque minores Ordines jam pro-

morum, in eisque legitime versatum, nobis quoddam Breve extra tempora nuncupatum S. D. N. D. Urbani divina providentia Papæ VIII. præsertari fecisse, quod nos cum ea, qua decet reverentia, recepimus, tenoris sequentis, videlicet, &c. Quia propter nos Rodericus supradictus vigore dicti Brevis, & facultatis specialiter in eo per S. D. N. attributæ sacros Ordines tribus Dominicis, vel aliis festivis diebus extra tempora à jure statuta dicto N. conferendi, in nostra Capella sita in Archiepiscopali Palatio eundem N. procreatum ex N. & N. conjugibus de Parochia S. N. oppidi N. hujus nostræ diocesis Bracharensis idoneum repertum, & ad titulum beneficii sufficientis ad quod erat arctatus, Dominica die, quæ fuit 3. Mens... ad Subdiaconatus, successivè diè, Jovis... qua fuit celebratum festum S. N. ad Diaconatus; post emò verò Dominica N. Mens... intra Missarum solemnias ad sacros Presbyteratus Ordines juxta ritum, & consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ in talibus fieri solitos duximus ordinandum, & promovendum, ac ordinavimus, & promovimus, ac promotum & ordinatum decernimus, & attestamus per presentes. In quorum omnium & singulorum fidem, &c. Datum Bracharæ Augustæ die... Mens.. Ann...

FOR.

FORMULA XXI.

*Litterarum testimonialium Ordinis
suscepti in propria diœcesi ab alieno E-
piscopo de Ordinary licentia.*

DN. Dei & Apostolicæ Sedis gra-
tia Episcopus N.... Universis
præsentis litteras inspecturis fidem fa-
cimus, & attestamus, quod anno Do-
mini.... sabbato quatuor temporû....

facultate, & speciali mandato Illustris-
simi & Reverendissimi Domini, D. Rode-
rici à Cunha, Archiepiscopi ac Do-
mini Bracharæ Augustæ, Hispaniarum-
que Primatis, &c. generales Ordina-
tiones in Ecclesia S. N. Bracharæ cele-
brantes dilectum nobis in CHRISTO
N. procreatum ex N. & N. conjug-
bus de Parochia S. N. oppidi N. hujus
Bracharensis diœcesis ad.... Ordinem
ritè promovimus, eique dictum Or-
dinem de speciali licenti præfati Illu-
strissimi contulimus. In quorum fi-
dem, &c. Dat. & actum ut supra, &c.

CIRCA SACRAM. CONFIRMATIONIS.

EPISCOPUS quilibet Sacramentum hoc in civitate, ubi Sedem habet, sin-
gulis annis, in diœcesi vero quolibet tempore, & loco dum ipse personalem
visitationem peragit, administrare debet, cujus Monastrij dignitati & sancti-
tati ut ex omni parte reverentia cultusque respondeant, hæc, quæ adjiciemus,
ab omnibus debent uti necessaria observari.

De hoc Confirmationis Sacramento egisup. alleg. 30.

FORMULA XXII.

*Indictionis administrationis Sacra-
menti Confirmationis.*

Notum sit omnibus & singulis Pa-
rochis, abbatibus, Rectoribus, &
civitatis Bracharen. cœterisque quibus-
cumque in eadem civitate & diœcesi
commorantibus, Illustrissimum & Re-
verendissimum Dominum D. Rode-
ricum à Cunha, Dei & Apostolicæ Se-

dis gratia Archiepiscopum. ac Domi-
num Bracharæ Augustæ, Hispania-
rumque Primatem &c. die.... cum se-
quentibus Sacramentum Confirma-
tionis, juxta ritum S. Romanæ Ec-
clesiæ in Cathedrali administraturum,
ideo quicumque intra hujus civitatis,
& diœcesis fines habitantes, quæ ad
huc Confirmationem sint, illud omnes
suscipiant, quæ per ætatem idonei e-
runt, sciantque, qui neglexerint, non
sine Canonice disciplinis posse illud
prætex-

prætermittere. Datum. Bracharæ Augustæ die... Mens... Ann....

Postquam Parochus de constituto die Chrifti administrandi exsupradicta Illustrissimi Domini Archiepiscopi indictione admonitus fuerit, iis diebus, qui sacram hanc actionem præcedent, eos omnes qui confirmandi sunt in sua Parochia perquirere debebit, & non solum ipsos separatim, sed etiam universum populum sua cura, & custodia spiritali commissum inter Missarum solemnia diligenter edocere ea omnia, quæ ad hoc Sacramentum ritè administrandum, & recipiendum pertinere intelliget.

Quapropter si hæc indictio per civitatem, & diocesim in quibuslibet Ecclesiis Parochialibus, aliisque publicis locis affixa sit, & ab ipsis etiam Concinatoribus iussu ejusdem Illustrissimi D. Archiepiscopi divulgata, non tamen ipse Parochus suo muneri hac jure ulla ex parte desit, sed illam pariter inter Missarum solemnia legere, & declarare non prætermittat.

Atque ut paratiores fideles ad hoc Sacramentum se conferre possint, illiusque sanctitatem, utilitatem, & necessitatem ritè expendere ex Romano Catechismo, aliisque ecclesiasticis Auctoribus colligere curet quadam præcipua ipsius capita, doceatque opportunè, quæ necessaria sit hujus doctrina Sacramentis, ipsiusque vim appetat, quid inter Baptismum, & Confirmationem intersit, quæ sit ejus materia, quæ forma quis minister esse debeat, quos effectus pareiat

aliaque hujusmodi, quæ tanquam incitamenta erunt, ut ipsi fideles eo præsertim tempore intelligentes se Chrifti milites fieri, ardentiore animo, totisque viribus ad dimicandum contra generis humani hostem, & contra peccata totæ suæ vitæ tempore se comparent.

Et quia per hoc Sacramentum Spiritus sancti gratia in corda fidelium infunditur, hortetur in primis Parochus confirmandos ut eorum unusquisque, si sint in idonea ætate, per sanctam Confessionem illa purificet, & munda ejusdem sancti Spiritus vasa, remplaque efficiat. Hortetur insuper, ut si fieri potest, ad illud recipiendum jejuni accedant, aut saltem parcam, & sobriam corporis refectioem adhibeant. Moneat, curetque, ut tam Confirmandi, quam Patris in Parochialem Ecclesiam hora dieque præstituto conveniant, unde ad illam Ecclesiam eundem erit, in qua Chrifti administrabitur, devote, & processionis ritu, Crucis vexillo præcedente eoque ordine, ut mores à feminis segregentur, tam inter eundem, quam in ipsa Ecclesia, & prius mares, quam femina ad Confirmationem recipiendam accedant: demum hortetur, ne quisquis ad hoc Sacramentum accedit, siue Patris sit, siue confirmandus, modestè, & reverenter deposito omni armorum genere eo se conferat, mulieres vero velato capite sint, eamque pietatis, & religionis speciem præ se ferant, quæ hujus mysterij celebrationi à devoto præsertim femineo sexu debetur.

Cum Sacramentum hoc charactere imprimat, atque ipsum iterare sit

ne fiat

nefus, qui semel eo confirmati fuerint, caveant, ne illud iterum recipiant. Quod si quis confirmatum se esse ignoret, aut non meminerit, de hoc certior fieri diligentissime studeat à parentibus, aut affinibus, aliisque, quos id scire posse existimet. Si vero neque ab iis aliquid certi accipere potuerit, tunc re prius cum Illustrissimo Archiepiscopo communicata, illius consilium sequatur. Nemo sive mas, sive femina ad Confirmationem recipiendam adducatur, qui annis septem minor sit natus, ut aliqua ex parte illius Sacram. vim intelligere possit, cumque adoleverit, se illud percepisse reminiscatur. Nemo item adducatur aut ad idem Sacramentum accedat, quin sit ex diocesi, nisi legitimam aliquam ob causam, quam Illustriss. Archiepiscopo proponat, ut illa cognita, antequam confirmetur, ab eodem vel admitti vel dimitti possit. Confirmandi vero omnes & singuli fasciam albam mundamque secum afferant, qua post Confirmationem receptam sacra illa Unctio donec exsiccet, alligari debet, postmodum autem à fronte ablata igni comburendam tradent, & per aliquos dies à capitis ablutione abstinebunt. Afferant etiam schedulam ipsorum Parochorum subscriptione communicam, in qua nomina, & cognomina ipsorum Confirmandorum, item patris, matrisque eorundem: & patrini, seu matrina, & Parochia, in qua habitent, descripta sint in hanc quae sequitur formam, N. ætatis annorum.... filius, vel filia N. & N. de Parochia sancti N. oppidi, vel loci N. hujus diocesis Bra- charealis Chrismatis Sacramento Con-

firmari petit, Patrinus erit N. sive Matriona erit N. ex Parochia Sancti N. In quorum fidem &c. die... Mens... Ann. Ego N. Parochus S. N. manu propria. In hoc Sacramento Patrinus, sive Matriona necessarius est, unus tamen, aut una tantum, neque enim admittuntur Patrinus, & Matriona simul, quemadmodum in Sacramento Baptismi eorum vero est de gerendo adversus Principem tenebrarum bello confirmatos instruere, & non solum spirituali opere, ubi necesse sit, pro viribus juvare, atque idcirco antiquissimi ritus observatio illa mystica est, ut Patrinus, sive Matriona dextra Confirmandum teneat, quem Episcopo offert, aut si jam adultus sit, pedem suum super dexterum Patrini, sive Matriona ponat, nempe ut intelligat se ad id usque tempus imbecillum spiritualibus viribus fuisse, neque adversus Satanam fortiter pugnare potuisse, nisi per hoc Sacramentum confirmaretur, & sustentaretur, Patrini & Matriona majores natu esse debent ipsis confirmandis, ut officio suo erga eos, quos suscipiunt melius satisfacere possint; nec etiam qui sacro Chrismate nondum Confirmati sunt, vel eo ipso die quo confirmantur item nec illi qui excommunicationis, aut interdicti vinculo irretiti sunt, quive item Paschali tempore proximi sacram Communionem non sumpserunt; nec vero præterea qui gravi, publicæve peccato subjacent. Viri pueros, femina puellas suscipere in hoc sacrament. debent. Iisdemque eodem die duos, aut tres ad summum pueros, puellasque suscipere licebit, non autem plura. Res

Res porro, que ad ministrandi huius Sacramenti usum necessarie apparabuntur, erunt hæc. Indumenta sacerdotum Archiepiscopi, tum assistentium, Vasculum Chrismatis in peculilla rite & decenter accommodatum, lana gossipina seu bombacium ad usum abstergenda frontis sacro Chrismate illita, cuius bombacii tanta copia parabitur, quanta satis videbitur pro ratione multitudinis fidelium ad Confirmationem suscipiendam convenientium Mantilia duo usui Ecclesiastico addicta, unum ad abluendum, alterum vero ad abstergendam frontem. Pellices due, una cum bombacium colligendum, altera ad manus lavandas. Medulla panis ad abstergendas manus, & manu tergium. Cerei duo, qui præferentur Archiepisc. Sacramentum hoc ministrandi. Vasaque ad alterum mantile made faciendum.

Habeat unusquisque Parochus librum, qui nulli alij usui inferuiat, nisi ut in eo describantur nomina, ex cognomina Confirmatorum, patrumque & matrum parochia in qua habitant, iteque similiter Patrinarum, seu Matrinarum, nec non ipsius Episcopi administrantis, tum dies, mensis, & annus, & nomen ipsius Ecclesia, in qua chrisma fuit administratum, in hanc formam Liber Confirmatorum Sacramento Chrismatis Parochia S. N. die... Mens... Ann... N. ætatis annorum... filius N. & N. ex Parochia sancti N. Chrismatis sacramento fuit Confirmatus ab illustrissimo & Reverendissimo Domino D. Rodrico à Cunha Archiepiscopo ac Domino Brachara, Patrinus, seu Matrina fuit N. ex Parochia sancti N. administratam vero fuit hoc Sacramentum in Ecclesia Collegiata, seu Parochiali Sancti N.

CIRCA SACRAMENT, POENITENTIÆ.

QUAMVIS Presbyteri in sua Ordinatione à peccatis absolventis potestatem accipiant, decernit tamen sancta Tridentina Synodus sess. 23. de reformat. cap. 15. nullum etiam Regularem posse Confessiones secularium etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen, si illi videbitur esse necessarium, aut aliàs idoneus indicetur, obtineat, privilegiis, & consuetudine quacumque etiam immemorabili non obstantibus. Quare visum fuit mihi non inutile, formulas inserere, quibus hæc licentia sint concedenda, & sunt quæ sequuntur.

FORMULA XXIII.

Licentia pro Confessario seculari.

D Rodericus à Cunha, Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus, ac Dominus Bracharæ, Hispaniarumque Primas, &c. Dilecto nobis in Christo Presbytero N. præsentium tenore tibi per examinatos nostros idoneos reperto, & per nos approbato, ut in Civitate, & diocesi nostra Bracharensi, (si vero sit restricta ad locum vel Ecclesiam, dicatur, ut in loco N. seu in Ecclesia N.) Confessiones fidelium audire, & pœnitentes absolvere valeat, præterquam à casibus & censuris nobis reservatis facultatem concedimus & impartimur. Te in Domino admonentes, ut quæ pro recta hujus Sacramenti administratione per sacros Canones sancita, vel à nobis ordinata fuerint, attentè per legas, accuratèque observes. In quorum fidem, &c. Dat. Bracharæ Augustæ ex Archiepiscopali Palatio..... Mens.. Ann.

FORMULA XXIV.

Licentia pro Confessario Regulari.

D Rodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO fratri N. Ordinis S.N. præsentium tenore tibi à tuo superiore nobis legitime præsentato, & per nos approbato, ut in civitate, & diocesi nostra in Ecclesia monasterii,

seu Conventus Ordinis tui, ubi habitas, & in aliis item Ecclesiis quæ non sunt Ordinis tui, dum tamen admodum prius Parochiæ Curatum, Confessiones fidelium audire, & pœnitentes absolvere valeas, præterquam à casibus, & censuris nobis reservatis, & privilegio tibi non concessis, facultatem concedimus, & impartimur. Te in Domino admonentes, & hortantes, ut quæ pro recta hujus Sacramenti administratione per factos Canones sancita, vel à nobis ordinata fuerint, attentè per legas, accuratèque observes. In quorum fidem, &c. Dat. Bracharæ Augustæ, &c.

FORMULA XXV.

Licentia pro eisdem prima Classis Confessariis Regularibus.

D Rodericus, &c. Tibi Dilecto nobis in CHRISTO fratri N. Ordinis S. N. à tuo Superiore legitime præsentato, & à nobis approbato Pœnitentiæ Sacramentum in civitate, & diocesi Bracharensi in Ecclesiis tui Ordinis, atque etiam graviter ægrotantibus, quorum Confessiones tu aliàs audire consueveris in eorum domibus, monito tamen prius ipsius ægrotantis Parocho ægritudo non sit repentina, aut mortis periculum non immineat (quo casu ipso etiam non monito, volumus tibi licere, ita tamen ut quamprimum Confessione audita, eundem certiozem facias, testimonio

D

item

item huiusmodi Sacramenti parte ministrari manu tua subscripto familiaribus infirmo relicto, ut medico exhiberi possit, ad formam Constitutionis Pii Papæ V. Conciliorum quærum Provincialium, tum diocesanorum) ministrandi facultatem per... tenore præsentium concedimus, atque impartimur. Te in Domino admonentes, &c.

FORMULA XXVI.

Licentia pro Confessario Monialium.

DRodericus, &c. Licentiam concedimus tibi N. Presbytero per examinatores nostros idoneo reperto, & per nos approbato, ut in Ecclesia, & monasterio S. N. Confessiones Monialium audire, & sæcularium etiam, si quæ in eodem Monasterio erunt, easque absolvere valeas, præterquam à casibus, & censuris nobis reservatis, à quibus absolvendi facultatem cum opus erit tibi impartiemur. In clausuram Monasterii non ingredieris, nisi super pelliceo, & stola indutus, ut administras tantummodo S. Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & extremæ Unctionis, & spirituales opem agonizantibus præstes, quibus casibus semper tuo hoc munere perfugeris, sociatus à duobus ex senioribus Monialibus, quæ cum Confessiones audis, te etiam videre possint, licet non audire. Cave, ne te Monasterii, aut Monialis alicujus quibuscumque negotiis immisceas, nec ad crates, aut rotas colloquaris, nisi ut ~~in~~ ⁱⁿ eodem modo petas, ea quæ Ecclesiæ

cultu, & divinorum Officiorum celebrationi, aut Sacramentorum administrationi sunt necessaria. Vocatus tamen ut aliquod præstes spirituale consilium id effice ad crates, quæ clausæ sint, præsentisque ad sint Moniales auscultatrices, & non aliter, sub penis Constitutionibus felic. record. Clementis Papæ VIII. & aliorum Summorum Pont. inflictis, arbitrio nostro infligendis. Te in Domino admonentes, &c.

De licentia Monialium Confessoribus, vide sup. alleg. 25. num. 68. cum seqq.

FORMULA XXVII.

Licentia pro Confessario Monialium ad crates tantum, sive allocutoria.

DRodericus, &c. Concedimus licentiam tibi N. Presbytero per examinatores nostros idoneo reperto, & per nos approbato, ut possis in Ecclesia monasterii S. N. Confessiones audire in Confessionali tantum ad id deputato tempore, & hora decenti post ortum solis, & usque ad horam Completorii, quod Confessionale duashabeat claves, quorum altera servetur ab Abbatisa, altera maneat apud Confessorem, nihilque extra Confessionem ibi agas, nec in alio loco possis absque licentia Abbatisæ loqui cum illis Monialibus. Sacramentum autem Communionis ministrare non possis, nisi in loco, aut fenestella consueta cum debito cultu, & ceremoniis.

niis. Dona verò eujuscumque generis nullo colore à qualibet Moniali, seu alia intra claustra Monasterii manente accipias, sub pœnis, &c. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

discedas. Quod si contingat eam mori, & sepulturâ tradi debere, tunc etiam cœmeterium funeris causa ingredi possis, non aliter ac supra dictum est, sub pœnis, &c. In quorum fidem, &c.

FORMULA XXVIII.

Licentia pro Confessore Monialium necessitate urgente intra claustra Monasterij ministrando Sacramento.

D Rodericus, &c. Tibi N. Confessori & Curato Monialium S. N. à nobis deputato licentiam concedimus, ut juramento prius præstito si infirma fuerit aliqua Monialis, atque in lecto jacens de licentiâ Abbatisse intrus super pelliceo, & stola aliisque officio tuo necessariis tecum delatis, absque ullo tecum socio possis ingredi claustra dicti Monasterii, sociatus semper duabus, aut tribus gravioribus Monialibus ad id deputatis, & dato campanulæ signo, ut ceteræ omnes Moniales in tuo adventu in Ecclesiam, aut cellulam suam se recipiant, tu ipse verò comitatus, ut supra, recta via accedas ad cellam ægrotantis ad Confessionem audiendam, interimque Camerae ostium maneat apertum, peractaque Sacramentorum administratione statim

FORMULA XXIX.

Licentia amplissima, etiam cum facultate consensu Episcopo reservatorum pro Confessario Monialium.

D Rodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. presbytero, tibi cujus vita, & morum probitas per testificationes nobis factas probantur, ut Monialium Monasterii S. N. Confessiones audire, eisdemque Ecclesiastica Sacramenta possis, cum facultate casuum nobis reservatorum, nec non prædicti Monasterii clausuram in casibus urgentis necessitatis, atque Confessario aliâ permissis, ingredi, servatis tamen quæ in Conc. Provincialibus, & Synodo diœcesana Bracharensi, ac etiam decretis generalibus Visitationibus Apostol. Sacerdotibus & Confessariis Monialium præscripta sunt ad... his nostris litteris facultatem Concedimus, & impartimur, &c. Dat. &c.

CIRCA SACRAM. MATRIMONII.

SACRUM Concil. Trident. sess. 24. de reformat. Matrim. cap. 1. animadvertens, prohibitiones clandestinorum Matrimonium olim à Sacris Canonibus factas propter hominum inobedientiam non prodesse, & gravia peccata perpendens, quæ ex eisdem clandestinis conjugis ortum habent, precipit, ut antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis festivis diebus in Ecclesia intra Missarum solemnias publicè denunciatur, inter quos Matrimonium sit contrahendum. quod in hunc qui sequitur modum fieri poterit. Notum sit omnibus, quod N. ex Parochia S. N. contracturus sit Matrimonium cum N. Filia N. & N. hujus Parochiæ, atque ideo si quis sciat aliquod intercedere inter ipsos impedimentum consanguinitatis, affinitatis, cognationis spiritualis, quæ in Baptismo, & Confirmatione nascitur, aut cujusvis Canonice prohibitionis, ob quam Matrimonium contrahere non possint, neque debeant, certiore faciat me Parochum, aut Illustrissimum D. Archiepiscopum, sive ejus Vicarium generalem, &c. Post tres denunciations sic factas in Ecclesia Parochiali, ut supra Parochus de illis fidem prestabit ab eo subscriptam, & Ecclesia Parochialis sigillo munitam, in hac videlicet forma. Testor ego N. Parochus S. N. à me denunciatum fuisse in mea Ecclesia prædicta intra Missarum solemnias Matrimonium contrahendum inter N. ex mea Parochia, & N. ex Parochia S. N. infra scriptis festivis diebus, hoc est, prima denunciatio die... secunda die... tertia die... neque aliquod impedimentum cognitum est, quominus Matrimonium celebrari possit. In quorum fidem &c. die... Mens... Anno... Ego N. Parochus, &c.

Quia vero aliquando probabilis debet esse suspicio Matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denunciations, tunc Ordinarius ipse si expedire judicaverit, ut denunciations ipsæ remittantur, poterit ex dispositione S. Concilij Trid. dict. cap. 1. & Conc. Brachar. IV. act. 4. cap. 34. concedere licentiam contrahendi illis omissis, in hunc qui sequitur modum.

FORMULA XXX.

*Dispensationis super denunciationibus
Matrimonij.*

D Rodericus, à Cunha, Dei & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus, ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque Primas, &c. justis de causis animum nostrum moventibus his nostris litteris facultatem tibi concedimus, ut tribus, vel saltem duobus testibus præsentibus N. & N. in Matrimonium (cum nullum ex informationibus oretenus sumptis inter eos legitimum detectum fuerit impedimentum) conjungere valeas; ita tamen ut celebrato Matrimonio intra... denunciatione tribus continuis festivis diebus ex præscripto Concilii Trident. fiant; & interim sponsi se à carnali copula abstineant, in reliquis vero forma ab eodem S. Concilio Trident. nostrisque Provinciali, & diocesana synodis præscripta servetur. In quorum fidem, &c. Dat. Bracharæ Augustæ, &c.

FORMULA XXXI.

Dispensationis auctoritate Apostol. concedende super Matrimonio jam Contracto ob aliquod impedimentum dirimens.

D Rodericus, &c. Dilectis nobis in CHRISTO N. & N. Salutem in Domino. Oblatæ nobis nuper pro

parte vestra petitionis series continebit alias vos in... conjunctos invicem Matrimonium contraxisse, illudque postea consummasse, in eodemque sic contracto Matrimonio legitime vivere cupere, quia si Matrimonium inter vos non sequeretur, gravia exinde scandala, & alia incommoda in animarum vestrarum periculum possent verosimiliter exoriri, tuque... perpetuo difamata, & forsan innupta remaneres. Verum cum desiderium hoc vestrum adimplere non possitis absque sedis Apostol. dispensatione, propterea nobis humiliter supplicari fecistis, ut nobis in præmissis de absolutionis beneficio, ac dispensationis gratia, auctoritate Apostol. nobis in hac parte concessa, prout ex litteris S. D. N. D. Urbani divina providentia Papæ VIII. ad nos hac de re scriptis, opportunè providere dignaremur. Nos igitur salutem animarum vestrarum consulere volentes, præmissis ex causis animum nostrum moventibus, seu alias omni meliori modo; cum tu... propter hoc ab aliquo rapta non fueris, auctoritate Apostol. qua fungimur in hac parte, vos quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Canonicis sententiis censuris, & penis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, quibus quomodolibet ob incestus reatum, & excessus hujusmodi innodati forsan existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolvimus, & liberamus, injuncta vobis salutari penitentia... qua peracta ut impedimento

mento... gradus hujusmodi ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostol. cæterisque contrariis nequam obstantibus. Matrimonium inter vos publicè, videlicet coram proprio Parocho, & duobus, vel tribus testibus in Ecclesia, omissis tamen denunciationibus (quas hac vice ex gratia speciali remittimus) contrahere, & in eo postmodum remanere liberè, & licitè possitis, & valeatis, auctoritate

Apostol. harum litterarum serie dispensamus. Distantiam verò... gradus prædicti vobis non obstante declarantes, prolem susceptam, si quæ sit, & suscipiendam, legitimam nunciando. In quorum fidem præsentibus manu nostra signatas, & per infra scriptum notarium Cameræ Archiepiscopalis subscriptas, sigilloque nostro munitas fieri jussimus. Dat. Bracharæ Augustæ.

CIRCA FACULTATES CELEBRANDI & prædicandi,

QUIA Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 16. in fine, commendat, ut nullus Clericus peregrinus sine commendatitiis sui Ordinarij literis ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur, pariterque sess. 24. de reform. cap. 4. prope finem statuit, ut nullus tam secularis, quam Regularis ejusdem Ordinis, contradicente Episcopo predicare audeat; nisi Regularis ipse, sic, ut supponimus, in Ecclesia sui ordinis predicare volens ac suo superiore de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus sit, ac cum ejus licentia se personaliter coram Episcopo præsentet, ab eoque benedictionem petat antequam predicare incipiat; illo superaddito; quod si in Ecclesia, qua suorum Ordinum non sunt, predicare velit, ultra superioris sui facultatem teneatur licentiam Episcopi obtinere, ut ait idem Trident. Concil. sess. 5. de reformat. cap. 5. adeo formulas concedendi has licentias in hunc qui sequitur modum, subijcio.

FORMULA

quantum cum Domino possumus pro
commendato per præsentem damus. In
quorum fidem, &c.

FORMULA XXXII

*Litterarum dimissorialium Missæ Sa-
cræ faciendæ pro Presbytero
absente valente ad biennium.*

D Rodericus à Cunha, Dei, & A-
postolicæ Sedis gratia Archiepis-
copus, ac Dominus Bracharz, His-
paniarumque Primas &c. Dilecto no-
bis in Christo N. Presbytero Bracha-
rensi, Salutem in Domino semper-
nam. Tibi ut ad Civitatem Vlixbo-
nensem, ac ad alia hujus Regni loca
proficisci, ibique Sacrum facere,
Confessiones Christi fidelium audire,
aliaque divina officia celebrare, deli-
centia tamen ordinarii loci, seu illius
Vicarii generalis, possis & valeas, his-
ce literis per biennium facultatem
concedimus, & impartimur, attestan-
tes te in Sacro Presbyteratus Ordine
constitutum esse, non excommunica-
tum, suspensum, interdictum, seu Ec-
clesiasticæ censuræ vinculo irretitum,
nec de aliquo crimine ad præsens in-
quisitum, vel diffamatum, quod scia-
mus, sed bonis moribus præditum.
Quare te ipsum omnibus in Christo
Patribus Illustrissimis, & Reverendissi-
mis DD. Archiepiscopis, Episcopis
Abbatibus, Prioribus, Vicariis, ca-
terisque officialibus quibuscunque

FORMULA XXXIII.

*Litterarum dimissorialium, quæ mi-
hi Presbytero Romam proficif-
centi concessæ fue-
runt.*

D Alphonsus Furtado de Mendo-
za, Dei, & Apostolicæ Sedis
gratia Archiepiscopus, ac Dominus
Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque
Primas &c. Omnibus, & singulis
Illustrissimis & Reverendissimis Do-
minis ac DD. Patriarchis, Primati-
bus, Archiepiscopis, Episcopis, Præ-
latis tam secularibus, quam Regula-
ribus, ac eorum Officialibus, lo-
cum tenentibus, aut vices gerenti-
bus, seu quibusvis aliis ministris ubi-
que terrarum existentibus, salutem
ac summam felicitatem. Notum fa-
cimus, & attestamus, quod ex hoc
Archiepiscopatu Bracharensi proficif-
citur Romam, atque in alias orbis
terrarum Regiones R. Doctor Augu-
stinus Barbosa, oriundus ex oppido
Vimaranensi hujus diocesis, ritè & æ-
ctè ordinatus, vir sanè doctus ac in
juris, Pontificii, Cæsarei que facultati-
bus apprime versatus, cujus ac patris
ejus

ejus viri doctissimi cura, & opera libri in lucem jam editi in omnium ore cum communi utilitate versantur. Ipse vero Augustinus bonis moribus præditus, nullius criminis infamia laborat, nullo impedimento à sacrorum in primisque Presbyteratus Ordinis exercitio prohibetur, estque homo staturæ mediocris, coma capitis, ac barba rubra, cicatrice in sinistra capitis parte locata, facie alba, ætatis circiter triginta annorum. Quare Illustrissimas & Reverendissimas Dominaciones Vestras, Illustrissimi Præsules, vosque Dominos Officiales Reverendissimos obnixè deprecamur, ut N. Presbyterum Augustinum Barbosam prædictum in vestris singulis Diocæsis, seu Ecclesiis benignè ac charitativè recipi, ac tractari, eique necessaria ad Sanctissimum Missæ Sacrificium peragendum, reliquosque ordines exercendos, curetis, & jubeatis; similiter & nos quidquid ab Illustrissimis, & Reverendissimis Dominacionibus vestris, ac vestris officialibus, & ministris per suas nobis literas fuerit injunctum, ac commendatum, libentissimè suscipiemus, & promptissimè exequemur. Dat. Bracharæ Augustæ sub signo nostro, sigilloque hujus Curriæ pridie Idus Aprilis, anno à Nativitate Domini M. DC. XX. &c.

FORMULA XXXIV.

Facultatis celebrandi pro Presbytero aliena Diocæsis.

D Rodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO. Presbytero N. diocæsis N. salutem in Domino sempiternam. Cognita sacrarum ceremoniarum peritia tua, perspectisque ordinarii tui litteris, commendatitiis facultatem tibi concedimus ad mentes... Missæ sacrum faciendi in Urbis, & diocæsis nostræ Bracharensis, quæ tamen Monialium non sint, consensu tamen earundem Ecclesiarum Rectorum, vel vice Rectorum accedente, & dummodo in habitu & tonsura incedas, & in altari non petas elemosynam. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA XXXV.

Licentia pro Predicatore quadragesimali.

D Rodericus &c. Universis, & singulis præsentibus nostras literas inspecturis, lecturis pariter, & audituris, Salutem in Domino sempiternam. Cû proprium nostri muneris sit, animarum nostræ Bracharensis diocæsis salutem consulere, divini cultus incrementum semper curare, quadragesimali tamen tempore commissio nobis gregi majori studio invigilandum videtur.

detur. Quare cùm in oppido N. nostræ diœcesis de idoneo Concionatore à nobis pro futura. Quadragesima providendum sit, te R. Fratrem N. Ordinis S. N. de vita, morum integritate, ac scientia à tuo superiore multipliciter commendatum, ut nobis per parentes ipsius literas constat, prævia fidei professionis per te coram nobis emissionem, verbi Dei Prædicatorem pro dicto oppido N. in toto quadragesimali tempore facimus, deputamus, & nominamus, & mandantes R. Rectori, Clero, & populo dicti oppidi, ut benignè te recipiant & in omnibus ut decet excipere curent: & insuper tua stante approbatione tibi facultatem concedimus, ut durante dicto quadragesimali tempore in prædicto oppido Sacramentum pœnitentiæ administrare, & Christi fidelibus peccata sua confitentibus absolutionem impertiri valeas cum facultate absolvendi etiam à casibus nobis reservatis à Dominica palmarum per totam octavam Paschæ duratura. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XXXVI.

Licentia pro Prædicatore in Ecclesia Monialium.

D Rodericus, &c. Tibi R. P. N. Ordinis S. N. à superiore tuo & à nobis approbato facultatem concedimus, ut in Ecclesia exteriori monasterii Monialium S. N. quæ clausa sit, nullique auditores præsentés adsint, exceptis capellano & socio tuo, possis ex suggestu verbum Dei die... prædicare cū devotione, & juxta S. Ecclesiæ Romanæ doctrinam & peracta concione statim ab Ecclesia discedas, nullo prorsus colloquio, aut quovis negotii genere ad crates, rotas, aut alia loca intermixto sub quovis pietatis, aut etiam consanguinitatis prætextu, nec munere ullo etiam minimo accepto juxta formam Bullæ felicis record. Clementis Papæ VIII. Sub pœnis arbitrio nostro &c. In quorum fidem &c. Dat. &c.

CIRCA INDULGENTIAS.

N *E nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur, statuit. Conc. Trident. sess. 25. in decreto de Indulgent. ut in illis concedendis moderatio juxta veterem, & probatam in Ecclesia consuetudinem adhibeatur. Vetus autem consuetudo desumitur ex text. in cap. cum ex eo 14. prope fin. de Pœnit. & remiss. ubi decernitur ut cum deditur Basilica. non extendatur Indulgentia ultra annum, sive ab uno solo, sive à pluribus Episcopis deditur, & deinde in anniversario dedicationis tempore quadraginta dies*

E

sa dies

ea dies de inunctis penitentis indulgentia remissio non excedat, qua & in aliquibus festivitatibus, ac post Vesperam, & Missam cantatam utuntur Episcopi in hunc qui sequitur modum.

FORMULA XXXVII.

Concessionis Indulgentiarum.

D Rodericus Dei & Apostoli, Sedis gratia Archiepiscopus, ac Dominus Bracharæ, Hispaniarumque Primas &c. Universis CHRISTI fidelibus presentes literas inspecturis, Salutem in Domino. Quanto frequentius fidelium mentes ad opera devotionis inducimur, tanto Salubrius animarum suarum saluti consulimus. Itaque de omnipotentis Dei misericordia, omnibus & singulis Christi fidelibus utriusque sexus verè penitentibus & confessis, qui Ecclesiam S. N. à primis vespere usque ad occasum solis ejusdem diei festi devotè visitaverint, ibique pias ad Deum preces pro felici statu S. Matris Ecclesie, ac hæresum extirpatione, & pace inter Principes Christianos effuderint, quadraginta dies de inunctis eis, seu quomodolibet debitis penitentis hæc serie misericorditer in Domino in forma Ecclesie consueta remittimus, & relaxamus, presentibus post dictum diem minime valituris; quas in hujus rei fidem manu

nostra signavimus, sigilloque nostro, ac Notarii Camerae Archiepiscopalis subscriptione muniti jussimus. Dat. Bracharæ Augustæ &c. Quod si Indulgentia auctoritate Summi Pontificis delegata concedatur, loco eorum verborum, & quadraginta dies de inunctis &c. dicatur. Septem aut decem annos &c. de vera Indulgentia in forma Ecclesie consueta auctoritate Apostoli, nobis delegata, misericorditer in Domino concedimus &c.

(FORMULA XXXVIII.

Concessionis Indulgentiarum, qua uti debet Episcopus post solemnem benedictionem in vespere, & Missis cantatis.

Illustrissimus & Reverendissimus DD. Rodericus à Cunha, hujus Sedis Bracharensis Archiepiscopus dat & concedit omnibus hic presentibus quadraginta dies de vera Indulgentia in forma Ecclesie consueta. Rogate Deum pro felici statu S. D. N. D. Urbani divina pro Providentia Papæ VIII. Dominationis suæ, Illustrissimæ, sanctæ Matris Ecclesie.

CIRCA

CIRCA QUÆSTORES ELEEMOSYNARUM

CIRCA Quæstore Eleemosynarij nullo modo per se, nec per alium prædicare possunt; ut disponit. Concil Trident. sess. 24. de reformat. cap. 2. in fine, nec Indulgentias prædicare, ut statuit idem Concil. sess. 21. de reform. cap. 9. Ideo Episcopus in concedenda illis facultate colligendi eleemosynas hac, vel simili forma ut debebit.

FORMULA XXXIX.

Facultas colligendi eleemosynas in Parochia tantum pro Confraternitate S. N.

DRodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO, Tibi N. homini laico, cujus vita, & mores per testimonium nobis factas probantur, his nostris literis eleemosynas nomine Confraternitatis seu Ecclesie S. N. petendi facultatem damus, his infra per te servatis conditionibus: eleemosynas solum intra fines Parochie S. N. ejusque viciniam ostiatim colligas, præforibus ejusdem Ecclesie in iis petendis subsistens nullo modo per Ecclesiam vagando procurare, aut colligere eas tibi licebit. Vas illud, quodcumque sit, quo uteris ad eleemosynam excipiendam, duabus clavibus claudatur, quæ diverso fabrilis opere sint, earum altera apud N. à nobis electum, altera verò apud eum, qui pro tempore ejusdem Confraternitatis Prior extiterit. Illud

officium gratis, vel constituta certa mercede præstabis, nec ullo modo eleemosynæ particeps sis. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XL.

Facultas colligendi eleemosynam in urbe, & Diocesi.

DRodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Salutem necessitatibus, atque aliis domesticis difficultatibus... quantum possumus succurrere volentes, tibi homini laico, cujus vita, & morum probitas nobis per testimonium factas commendantur, eleemosynas querere, petere, & colligere in Urbe & Diocesi nostra per presentes licere volumus, præstito prius per te corporaliter tactis scripturis juramento, quod eleemosynas quas collegeris, fideliter.... consignabis, nec Indulgentias aliquas promulgabis, non prædicabis, nec orationes recitabis, privilegia nulla, aut Sanctorum imagines

gines, vel campanulas, aut alia quæstoris insignia deferens vel ostendes, nec minis, aut persuasionibus, vel alio aliquo indirecto modo, seu artificio, sed piè, simpliciter & omni conveniente modestia tibi ad effectum & finem prædictum illas erogari curabis. Omnibus præterea Rectoribus Vicariis, & Præpositis Ecclesiarum præcipimus, & mandamus, ut suis quoque in Ecclesiis populo te suo commendent, ad promptamque tibi exhibendam eleemosynæ largitatem in Domino horrentur, quod cum fecerint, sciant, quidquid de temporalibus facultatibus in pauperibus opem ferendo dempserint, id omne multiplicatum in æterna retributione recepturos. Præsentibus tamen post menses... minimè valituris. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XLI.

Licentia qua rōs, qui eleemosynas pro locis piis colligunt, concedi solent.

D Rodericus &c. Ordinibus & singulis Rectoribus, Plebanis Vicariis perpetuis, Capellanis & Curatis civitatis & Diocesis nostræ Bracharenfis honorum facimus, & attestamus, quod diligenter admoniti, & bene instructi de paupertate, & necessitate, qua premitur hospitale S. N. loci N. pro pastoralis nostro munere, paterna charitate, qua loca omnia pia complectimur ad colligendas, & exquirendas eleemosynas, quæ in ejusdem hospitalis u-

sum, & non in alium convertantur, deputavimus N. quem ad hoc munus rectè & fideliter obeundum idoneum esse certiores facti sumus, quemque juramenti obligatione devinximus, ne pro aliqua portione & rata eleemosynarum, quas colliget, particeps fiat, neque eas, aut earum partem sibi applicet, quamvis certam quantitatem hospitalis prædicto se soluturum pacto, vel juramento obligetur, sed eas, ut collegerit, hospitali consignet, neque per aliam personam colligere easdem faciat, sed ipsemet quærat, & colligat. Ante verò quam prædictus N. quærere, aut colligere eleemosynas incipiat, teneatur præsentibus nostras litteras vobis consignare, vobisque sese cognoscendum præbere, ut animadvertere possitis, an ea ad quæ illum obligavimus, rectè fervet, quæ sunt videlicet: Ne cujusvis generis ea sint privilegia gratias, Indulgentias publicet, ne deferat campanulam, crucem, aut alias quaslibet sacras Imagines populo ostendendas, ne prædicet, ne orationes, aut psalmos recitet, aut concinat: neque quidquam sacrum latino, aut vulgari sermone populo enuntiet, ne commutet vota cujuscunque generis ea sint, aut absolvat, ne campis, agris, domibus, animalibus, aut aliis rebus benedicat, neque quovis signo animalia, januas, domos, aliave signet, neque maledicat, aut comminetur iis, qui eleemosynam non tribuunt, nulla arte, nullisque verbis utatur, ad eosdem perterrefaciendos: sed modeste eleemosynas

mosynas petat, non tanquam debitas, sed à fidelium charitate liberè exposcendas, illisque rebus acquiescat, quæ spontè sibi tribuantur. Quæ omnia & singula, si ab ipso N. minimè observari videbitis, statim ab hoc quæstu, & eleemosynarum collectione illum prohibebitis, & eleemosynas, quæ collectæ erunt in manibus Massarij deponetis, ipsumque N. ad nostrum Archiepiscopale tribunal deferatis: Quod si manifestum vobis non sit, illum omnino his nostris præceptis repugnare, in aliqua tamen super hoc dubitatione estis, tunc præsentium literarum nostrarum vigore, prædictum hospitale

populo commendabitis & prædictum N. semel tantum eleemosynas quærere permittetis, populunque vestrum de omnibus ad quæ N. prædictus tenetur, admonebitis. Cæterùm hortamur omnes etiam atque etiam, ut pro singulorum qualitatè pecuniam, frumentum, oleum, vinum, aliaque prædicto hospitali impertiant, sciantque quod retribuet gratiam, qui offert similaginem, & qui facit misericordiam, offert sacrificium. Hanc autem deputationem nostram nolumus esse validam aut duraturam, nisi sex mensium spatio. In quorum fidem &c. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

CIRCA LICENTIAS SPECTANTES AD Puellas Religionis habitum petentes.

PUELLA quæ Religionem ingredi postulat, antequam examinetur, & Capitulo Monialium proponatur, supplicem libellum exhibet, in quo suum exprimit Episcopo desiderium ingrediendæ Religionis; Episcopus vero, ut admonet Concil. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 17. vel eo absente seu eo impedito, ejus Vicarij, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus puella voluntatem secreto examine, & diligenter explorare debet, illam de his potèssimum interrogando.

De libera & pia puellæ Religionis ingrediendæ voluntate:

An precibus, aut minis parentum vel cujusvis alterius induccta fuerit?

Quamdiu cogitaverit de ingrediendæ Religione?

Qua potèssimum de causa Monialis fieri velit?

An Religionis vim, & pondus intelligat?

An sit conscia votorum, quæ in ea emittantur?

An regulas, & constitutiones norit, quæ propriae sunt illius Monasterij, in quo Religionem profiteri cogitat, & an illarum observationi totam se tradere omnino sapiat & libenter amplectetur?

E 3

Inter-

Interrogatur etiam de doctrina Christiana, an scilicet in ea rectè ritèque instituta sit?

An sciat legere? eamque se presente legere jubeat.

Tum etiam si examen fiat proprie ante professionem, videat an rectè dicere officium norit.

Quod si Examen ab alio quam Episcopo, aut Vicario fiat, is qui eam examinaverit, totum id quod in examine deprehenderit, in scriptis ad eundem Vicarium deferet.

Cognita per examen ut supra factum libera puella Religionis ingredienda voluntate, nisi aliquid aliud ex eis, quæ ad Religionis ingressum in hujusmodi puellis requiruntur, ob stare videatur, Vicarius pro dote, & aliis solitis Monasterio prestari, à parentibus sponsonem accipit, qua confecta, statim Monialibus cogendi Capituli facultatem concedit; si vero Monasterium Monialium non Ordinario sed Regularibus subjectum sit, ipse Vicarius examinis tantum confectis testimonium puella tradit.

Deinde puella per calculos à Monialibus approbata, earum Præfecta seu Abbatissa statim de suffragiorum exitu superiorem admonet, illique cum dies ingrediendi Religionem instat, tam ætatis puella à Parocho ex libro baptisterio, si reperiatur, & susceptæ Confirmationis testimonium, quàm etiam instrumenti depositionis dotis, & aliorum, quæ Monasterio traduntur confecti, exemplum authenticum exhibetur.

Omnibus ita confectis examinatur secundo puella eadem ut supra ratione, sed accuratius aliquantò, ejusque voluntate perspecta facultas ingrediendi pro habitu, & suscipiendi illum à Vicario datur, in hunc qui sequitur modum.

FORMULA XLII.

Facultatis recipiendi puellam in Monasterio ad habitum Religionis.

D Rodericus &c. cum Volunratem N. diligenter exploraverimus, eamque liberam & piam esse quantum humano judicio existimari potest, compererimus, eandem quodque N. ætatem annorum XVI, explevisse novimus, nihilque habere sciamus contra Sacra Decreta, & conditiones ac re-

quisita, juxta Monasterii Ordinis S.N. instituta, vidimus quoque fidem instrumenti depositi & obligationis dotis, seu elemosynæ Monasterio debitæ, ubi professio legitime emittatur, juxta taxam annis Superioribus præscriptam, licentiam & facultatem concedimus, ut ea in Monasterii S.N. Religionem admittatur, recipiaturque, & professionem emittere valeat, cujus tempus Præfecta nobis ante mensem denunciaret, sub pœna Concil. Trident. decreto expressa, & constitutum ex nunc fiat recursus, & quæcunque alia,

alla, quæ in hoc genere decreta sunt, observentur. Datum, &c.

Habita supradicta Vicarij licentia puella ad Monasterium ducetur, paucis tamen comitata affinibus, & sine ulla pompa, & statuto die inter missarum solemniam, ut moris est, ab ipso Vicario, seu deputato ab eo, sacris adhibitis benedictionibus, postquam illa cœlesti cibo refecta fuerit, veteri homine cum actibus suis sese spoliando ad Communionis fenestellam humiliter, & devotè recipiet. Regularem habitum sibi à Vicario, vel ab eo, quem ille deputaverit, foris manente oblatum.

Probationis anno currente, ante mensem quàm novitia profiteatur, ex Concil. Trident. sess. 25. de Regular. c. 17. in fine. Præfecta Monialium superiorem sub pena suspensionis ab officio ad arbitrium Episcopi, admonere debet, ut iterum de voluntate novitiæ à Vicario examen fiat, aut ab alio, ut supra, sacerdote, & cum Episcopus pro facultate sibi decreto Concilij Trid. data voluntatem novitiæ explorare voluerit, hoc agere ei licet loco, ubi crates Monasterij sunt, nec propterea à septis illa egrediatur, nisi causa sit, probabilisve ejusdem Episcopi judicio suspicio, quamobrem potius esse censuerit, ut alio loco ejus voluntas perquiratur, tunc vel in Ecclesiam Monasterij exteriorem, vel in aliam proximam, prout commodius, decentiusque posse fieri viderit, illam perducere jubeat. Quæ in Ecclesia presentibus matronis duabus, ætate gravibus, honestis, & Novitiæ gradu cognationis quantum potest propinquo-

ribus, quas ipsa, aut Moniales delegerint, ejus animum voluntatemq, Episc. recte indaget loco paulo remotiori, ita ut quæ adsunt Matrone, videre, non tamen auribus percipere indignationem interrogationem responsionemve. Quod autem à puella parentibus alimentorum, seu educationis nomine, aut pro aliis rebus ad ejusdem puella, vel monasterij usum pertinentibus etiam ex consuetudine persolvitur, de eo satisfactum fuisse monasterio Præfecta Monialium vicario in scriptis testatum faciet, ut de novitiæ ad Professionem recipiendam Capituli cogendi facultas detur, si ordinario subjectum sit monasterium, aut examinis testimonium, si Regularium cura subiaceat. Denique Capitulo habito, si nihil obstare deprehendatur, & novitiæ decimum sextum suæ ætatis annum expleverit, professionis emittendæ facultatem concedet Vicarius, ut infra.

FORMULA XLIII.

Facultatis recipiendæ profess. Monialium.

Concedimus licentiam Reverendæ Matri N. Abbatisse monasterij S. N. ut stante superiore in Ecclesia exteriore ad fenestellam sanctissimæ Communionis, & servatis aliis ordinibus præscriptis possit recipere expressam, & solemnem professionem N. jam approbatæ, & faciet nos certiores in scriptis fidem gerentibus de die, & coram quo dicta N. emisit professionem. In quorum fidem &c. Datum Bracharæ Augustæ &c.

CIR-

CIRCA FORMULAS LICENTIARUM VISITANDI Monasteria Monialium,

SUB obestratione divini iudicij, & interminatione maledictionis eterna precipit universis Episcopis S. Concilium Trid. sess. 25. de Regularib. cap. 5. in princ. ut in omnibus Monasteriis sibi subjectis Ordinaria, in aliis vero Sedis Apost. auctoritate clausuram Sanctimonialium ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est, conservari maxime procurant. Quod quidem cum non nisi per visitationem exequi possit, quomodo per illam suo muneri satisfacere debeat Episcopus, sequentibus formulis explicabo.

FORMULA LXIV.

Facultatis visitandi Monasteria Monialium.

DRodericus à Cunha Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus, ac Dominus Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque Primas &c. Tibi dilecto nobis in CHRISTO Reverendo N. per præsentem facultatem damus, & mandatum visitandi omnia & singula Monialium cœnobia civitatis & diœcesis nostræ Bracharensis; teque Visitatorem nostrum constituimus, ut nostra, & alia quacunque nobis competenti auctoritate, Canonicas sanctiones, & Sacri Concilii Trid. nostræque Provinciales, & Diœcesanæ synodi decreta, aliaque statuta, regulas & ordinationes de observantia Regulari, pietate, moribus, Religione,

regimine bonorum, administratione, clausura, & aliis rebus omnibus in capite & membris omnium & singulorum Monasteriorum eorundem executioni cures, & facias mandari, sub pœnis ac censuris tuo arbitrio infligendis, ubi & quando justum fuerit, licere tibi volumus. Item coercendi & cogendi omnes & singulas utriusque sexus personas in prædictis omnibus, & ad ea pertinentibus tibi potestatem facimus, atque ad hujusmodi visitationis acta nomine, & vice Cancellarii nostri Archiepiscop. recipienda, & conscribenda eligere, & assumere tibi liceat unum quem volueris ex NN. & N. si qui tamen horum notarii non sint ad acta publica scribenda non adhibeantur.

Postremo tibi etiam facultatem damus, ut causa & occasione hujusmodi visitationis, quoties opus fuerit, septa & clausuram eorundem monasteriorum

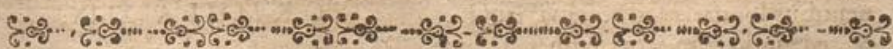
rum possis unâ cum uno ex illis, quos superius nominavimus, te adjancto comite, ingredi, cui etiam comiti eo casu intra eadem septa ingrediendi licentiam impartimur; Præsentibus ad beneplacitum nostrum, & donec revocentur per nos duntaxat duraturis. In quorum fidem &c.

FORMULA XLV.

Facultatis visitandi monasteria Monialium ex delegatione Apostolica.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO Reverendo N. Salutem in Domino. De tua fide, prudentia, ac in rebus gerendis experientia in Domino confisi, auctoritate Apost. Nobis per diversas literas, tum Apostolica, tum etiam Illustrissimum DD. Cardinalium super Reformatione specialiter concessa, tibi per præsentem committimus, & mandamus, ut monasteria Monialium SS. NN. & N. Ordinis S. N. existentia in Diœcesi N. prout expediens tibi vide-

bitur, visites, & de ipsorum monasteriorum statu, ac ipsarum Monialium vita, & Moribus Regularibus institutis, ac monastica disciplina diligenter inquiras, ac super his, & quibuscunque abusibus, nec non criminibus, excessibus, & delictis, si quæ deprehenderis, processus facias, informationes quascunque sumas, atque alia quæ tibi commissimus, & quæcunque in præmissis, & circa ea necessarias, seu quomodo libet opportuna fuerint, facias, geras, & exequaris. Super quibus omnibus & singulis plenam, amplam, & omnimodam potestatem tibi concedimus, & impartimur. Mandantes omnibus, & singulis Abbatissis, Priorissis, Præfektis & aliis quibuscunque superioribus dictorum Monasteriorum, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna privationis officiorum obtentorum, atque etiam censuris, aliisque pœnis Ecclesiasticis, arbitrio tuo infligendis, ut mandatis tuis pareant, ne te in visitatione, correctione, aliisque per te faciendis quoquomodo impediant per se, nec per alios quovis quæsito colore, vel prætextu. In quorum fidem &c. Dat. &c.

CIRCA LICENTIAS PRO IIS, QUI NECESSITATE urgente erunt intra claustra Monasteriorum Monialium admittendi.

INGREDI vero (ut verbis utar Concilij Trid. sess. 25. de Regul. cap. 5.) intra septa Monasterij nemini licet cujuscunque generis, aut conditionis, sexus,

sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Dare autem Episcopus, vel superior licentiam debet in casibus necessariis: quare in his licentis concedendis sequentibus formulis uti poterit.

FORMULA XLVI.

Pro Confessore ministrando Sacramenta.

Vide quæ habes sub formula XXVI. usque ad XXIX.

FORMULA XLVII.

Pro Medico & Chirurgo.

Tibi N. Medico licentiam concedimus ad annum duraturam, ut juramento prius præstito septa Monasteriorum Monialium sanctorum N. & N. ingredi possis, ad curandum infirmitatem earum, quæ in infirmaria communi in lecto, vel ubi ea non fuerit, in propria camera, in lecto jacent, nec ad crates se transferre possunt, jurejurando te obstringentes, ut omni honestate servatâ, non ingeras te in alias ullas res, nec cum aliis Monialibus, aut domicellis in monasterio manentibus loquaris, sed rectâ viâ eundo, & redeundo comitatus semper duabus gravioribus Monialibus ad id ab Abbatisa deputatis, præcedenteque semper ad tui ingressum campanulæ signo, & non nisi post ortum solis ingrediaris, & ante occasum eas, sub pœnis si contrafeceris &c. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XLVIII.

Pro Operariis, Fabris, bajulis, aliisque auxiliariis, & artificibus.

Tibi N. fabro lignario, seu bajulo aut camentario sive... licentiam concedimus, ut juramento prius præstito clausuram monasterii S. N. ingredi possis, sociatus ad minus duabus Monialibus ex antiquioribus ab Abbatisa deputatis, atque in eo opere tuam per dies... præstare, quam quantocius perficere curabis, nec ad alia loca monasterii accedes, neque aliis te rebus, aut colloquiis ullo pacto immiscebis, tractando tantum cum Abbatisa, aut aliis deputatis ad illud opus, ita ut ante ortum solis non ingrediaris, & ante occasum semper ex eas, servesque in omnibus præstitum in manibus nostris juramentum, sub pœnis &c. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA XLIX.

Pro villicis & Colonis.

Tibi N. villico Monasterii S. N. licentiam dâmus, ut quando res ad agros, & officium tuum pertinentes ad crates in allocutorio publico expedire non poteris, & frumenta, vinum, aut alia omnino necessaria intra clausuram

erunt

erunt deferenda, tunc in monasterium tantum cum dictis rebus admitti possis præsentibus Monialibus deputatis, ubi de aliis rebus quibuscunque extra officium tuum loqui non debeas, nec etiã ibi comedere, aut amplius quam necessitas deponendi dictos fructus postulat, manere, cum in factoris æde, ut possis cibum sumere tibi commoditas erit præbenda, atque hanc ob causam ante omnia juramentum præstare debebis in manibus eorum, qui à nobis deputati sunt, sub pœnis &c.

FORMULA L.

Pro factoribus urbanis.

Tibi N. factori deputato ad res omnes monasterii S. N. concedimus licentiam per annum duraturam, ut si aliquando ex magna necessitate oportuerit te ingredi septa monasterii (cum alioquin res, & negotia tua ad crates in alloquutoria publico expedire debeas, ut tunc non nisi post ortum solis, & associatus duabus Monialibus deputatis, & dato signo campanulae, rectã viã pergas ad locum, ubi opera tua fuerit necessaria, & quamprimum inde te expedire procures, ita ut omnino eas ante occasum solis, nec interim cum aliqua alia loquaris, aut literas, seu nuncium intus, vel extra deferas, & in omnibus juramentum in manibus nostris, seu eorum, quos deputavimus, præstes, sub pœnis &c.

FORMULA LI.

Pro oliore, aut alio hujusmodi operario.

Tibi N. licentiam concedimus per sex menses duraturam, ut juramento prius præstito, quando ab Abbatissa vocatus, necesse fuerit te ingredi claustra monasterii S. N. horti, aut viridarii colendi, seu fructus legendi, aut alterius similis operis causa non aliter, quam recto itinere in locum deputatum pergas, post ortum solis associatus semper duabus Monialibus senioribus ab Abbatissa deputatis, nec in alium locum transeas, nec cum alia ulla sub quocunque prætextu loquaris, aut literas, vel nuntium intus, sive extra deferas, sed in omnibus juramentum in manibus nostris præstitum observes, & ante solis occasum exeas, pœnis &c.

FORMULA LII.

Juramenti præstandi ab admittentis intra clausuram monasteriorum Monialium.

Ego N. sacerdos ætatis quadraginta annorum Confessarius electus & deputatus Monasterii S. N. polliceor & juro, me eos tantum ob clausuram monasterii ingressurum,

F 2 quos

quos urgens necessitas afferet, hoc est, ut infirmarum Monialium Confessiones audiam, iisdem oleum sanctum præbeam, earundemque animas ex ritu S. Ecclesiæ commendem (*si medicus fuerit, dicat,*) ut infirmarum curationi vacem. *Si est alius, adjungat,* ut murum ædificem, aut panem coquendum feram, vel farinam afferam, vel ut tabulata accomodem, seu cancellos, aut januas. *Et sic deinceps, prout uniuscujusque erit ars, & occasio monasteriorum ingrediendi, quæ semper explicetur;* Quibus casibus ita me habebo, ut non nisi claro die ingrediar, & ante solis occasum egrediar, & præter

munus meum, quod ritè administrare curabo, nihil aliud omnino in monasterio agam, neque colloquiis ullis utar, sed egomet (*si Confessarius fuerit*) personaliter stola iudutus, & superpelliceo accedam (*si medicus fuerit*) alios medicos non ducam, nisi qui aliis etiam Monasteriis medeantur, & facultatem in scriptis de novo pariter habeant, (*si alij erunt*) neque colloquiis ullis utar, ac ipsemet personaliter accedam, nec ullum meo loco mittam, nisi obtentâ à superioribus licentiâ inscriptis. Ita me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia,

CIRCA BENEFICIORUM ERECTIONES.

IN formulis beneficiariis adstruendis Episcopi aliquando inconsideratè se agunt, unde nullitates nascuntur, & lites. Quare circa hanc quotidianam materiam aliquas principaliores formulas in presenti adycere opere pretium duxi, præcipuè circa erectiones, provisiones, institutiones, & uniones quorumcunque beneficiorum, in hunc qui sequitur modum.

FORMULA LIII.

Erectiones beneficij cum reservatione juris patronatus, de assensu Episcopi propter augmentum.

DRodericus à Cunha Dei, & Apostolica Sedis gratia Archiepiscopus ac Dominus Bracharæ Hispaniarumque Primas &c. Universis, &

singulis has præsentis litteras inspecturis, visuris, & lecturis, tam præsentibus, quam futuris, salutem in Domino. Notum facimus, & attestamus, qualiter in pertinentiis civitatis Bracharensis, & prope, ubi dicitur N. existit quædam capella seu Ecclesia sine cura sub invocatione S. Mariæ &c. carens Rectore, capellano, & beneficio, nullos redditus habens, nisi ducatos decem debendos per N. nec in beneficium

ficium Ecclesiasticum erecta fuit. Quare comparuit coram nobis Magnificus N. & ob suam magnam devotionem, quam erga prædictam Ecclesiam gessit, & gerit, eam dotavit de alio annuo reddito, sive sensu ducatorum XV. ad complementum ducatorum XXV. de summa annui census emphyteutici perpetui ducatorum, debendorum in medietate mensis Augusti cujuslibet anni per Magnificum N. super his bonis, videlicet... prout latius in instrumento dotationis confecto Bracharæ sub die... manu notarii N. apparet, cum reservatione juris patronatus præsentandi Rectorem & Rectores, seu Capellanum, & Capellanos in dicta Ecclesia, seu capella per ipsum Magnificum N. suosque hæredes, & successores ex se descendentes, tantum. Nos igitur attendentes, & considerantes, quod in iis, quæ ad divini cultus augmentum tendunt, favorabiles esse deberemus, propterea hujusmodi supplicationibus inclinati dictam Ecclesiam, seu capellam ordinaria autoritate, & omnibus, melioribus modo, viâ, jure, causâ, & formâ, nobis de jure permisissis, in perpetuum beneficium Ecclesiasticum erigimus, & erecto loco dotis appropriamus, & applicamus, nec non præfato Magnifico N. hæredibus, & successoribus ex se descendentibus tantum jus patronatus, & præsentandi Rectorem & Capellanum, & Rectores, & Capellanos toties quoties casus vacationis occurrerit, instituendum & confirmandum; & instituendos & confirmandos per

Archiepiscopum Bracharensem pro tempore existentem in Ecclesia, seu capella prædicta ad celebrationem unius Missæ in die Lunæ cujuscunque hebdomadæ pro salute animæ fundatoris, & donatoris, & suorum hæredum, & successorum teneri, & obligatum esse, juribus tamen nostræ Metropolitanæ Ecclesiæ semper salvis, & expressè reservatis. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA LIV.

Erectionis Parochialis Ecclesia cum reservatione beneficij simplicis.

D Rodericus &c. universis & singulis has præsentis nostras literas inspecturis, visuris, lecturis, pariterque audituris, salutem in Domino. Significamus qualiter in generali visitatione per nos facta in dicta nostra Civitate & diœcesi Bracharensi reperimus, quod in loco N. nuncupato ejusdem diœcesis, non aderat Ecclesia Parochialis, ubi populus, & Christi fideles ibi commorantes sanctissima Sacramenta juxta temporis opportunitatem recipere potuissent, quando ipsi Sacramenta erant ministranda tempore indigentia, ab Ecclesia N. per unum milliarium distantia recipiebant, per Presbyterum non certum, nec proprium Parochum pro Rectore Ecclesiæ N. longius distante, cujus erant Parochiani, non sine ipsarum animarum periculo, ac proinde ob carentiam

F 3)

Eccle-

Ecclesiæ Parochialis, Parochi, & Curati in dicto loco N. qui continuo apud eos persisteret, eisdemque Sacramenta omnia opportunis temporibus ministraret, Missasque ac alia divina officia Dominicis & festivis diebus celebraret, aliquando accedebant ac Ecclesiam prædictam N. & non ad propriam, & multoties occurrebat omitti præceptum de audienda missa in dictis diebus Dominicis & festivis, & non semel dicti loci habitatores absque Ecclesiæ Sacramentis ob prædictam causam, & loci distantiam moriebantur. Propterea attendentes nos saluti animarum prout possumus, consulere, & scandalis occurrere, quæ pro dictis causis oriri indies potuissent, accedente etiam consensu, & beneplacito ipsorum hujusmodi dicti loci, qui etiam nobis humiliter supplicarunt, & maxima cum instantia requisierunt pro erectione, & deputatione Ecclesiæ Parochialis in dicto loco pro eorum salute, & commoditate cum deputatione alicujus sacerdotis Parochi, obligantes se etiam penes acta Curie Cameralls nostræ Civitatis Bracharensis unusquisque ipsorum ad dandam & consignandam quandam pecuniarum summam, & certam vini & frumenti quantitatem dicto Parocho, ut commodè sustentari possit. Ideo invocato ad hoc Domini nostri JESU CHRISTI nomine, ejusque Matris Virginis semper Mariæ & sanctorum N. & N. Patronorum civitatis & diocesis nostræ auxilio, per tenorem præsentium erigimus, statuimus, eligimus, & deputamus in Parochiam Ecclesiam sancti N. existentem

in medio dicti loci N. in qua, cum fuerit accommodata, & bene apta, & referata, volumus, & mandamus deponi sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, fontem baptismalem, & alia quæ ad Ecclesiæ Parochialem pertinent, quæ omnia Sacramenta juxta opportunitatem temporis ministrari volumus, & mandamus, ipsis dicti loci N. per Sacerdotem & Parochum per nos & successores nostros pro tempore existentes eligendum & deputandum, qui etiam Missas in Ecclesia prædicta diebus Dominicis & festivis celebrare debeat, & teneatur. Declarantes etiam ex nunc in antea & in perpetuum dictam Ecclesiam S. N. in medio dicti loci N. existentem esse Ecclesiam Parochialem & curatam, electionemque & deputationem Parochi & successorum in futurum pro cura animarum fidelium in dicto loco existentium spectare & pertinere ad nos & successores nostros pro tempore existentes, & ad meram collationem & provisionem nostram Ordinariam, nulli jurisdictionis servituti subjectam, ad ipsosque Parochos spectare & pertinere omne id totum, & quidquid per homines dicti loci N. ut supra Parochianos, promissum extitit, & sic præ nominatam obventionem, ac omnes alias elemosynas pro tempore in dicta Parochiali Ecclesia S. N. provenientes. Quia tamen redditus hujusmodi sunt adeo tenues, ita ut non sufficiant pro congrua Parochi sustentatione, idcirco ad illius commoditatem, & aliorum pro tempore in dicto loco existentium, beneficium simplex sine cura, sancti N. nuncupatum, in loco N. hujus diocesis existens cum omni.

omnibus juribus, fructibus suis omnibus, redditibus, & obventionibus incorporata, unita & aggregata prædictæ Ecclesiæ Parochiali S. N. Concedentes Parocho ipsius, qui pro tempore erit, liberâ & plenariâ potestatem, quod possit per se, vel per procuratorem suum nomine suo, & dictæ Ecclesiæ S. N. auctoritate hujus unionis apprehendere corporalem possessionem ipsius Ecclesiæ, cum juribus, & pertinentiis suis, ipsamque tenere, & possidere nomine dictæ Parochialis perpetuò unitam & incorporatam pro evidenti utilitate, & augmento dictæ Parochialis Ecclesiæ S. N. ac ipsius Parochi. Quam quidem unionem, incorporationem, & aggregationem supra factâ, ratam, gratam, & firmam habentes, & tenentes, ipsamque omni tempore promittentes non revocare, nec contravenire quoquo modo de jure, vel de facto. Ut autem prædictâ Parochialem Ecclesiam S. N. sic de novo erectam de idoneo Rectore quamprimum, ut deceet, provideamus, nos pro exercitio curæ in populum & utriusque sexus homines in dicto loco habitantes, nominavimus & deputavimus dilectum nobis in Christo N. Presbyterum, qui populo & Ecclesiæ prædictis indivinis, & animarum cura regenda præsit, & tanquâ habilem, & idoneum per R. R. Patres examinatos in Synodo Diocæcesana deputatos, repertum præficimus, illique curâ, regimen & administrationem Sacramentorum pro populo, & inhabitatoribus dicti loci committimus, ac eidem de præfata Ecclesia sic noviter erecta provideamus, mandan-

tes, &c. In quorum fidem, & testimonium, &c. Dat. &c.

Ubi ob locorum distantiam sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda Parochiani accedere non possunt, concedit Concil. Trid. Bracharen. IV. act. 4. c. 26. auctoritatem Episcopis etiam invitis Rectoribus, novas Parochias constituendi, etiam tanquam Sedis Apostol. delegatis, assignata Presbyteris proficiendis Ecclesiis noviter erectis congrua portione ex fructibus Ecclesiæ Matricis, & si necesse fuerit compellendi populum, eam subministrare quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affective super dictis Ecclesiis non obstantibus.

FORMULA LV.

Erectionis novæ Parochialis cum dismembratione alterius.

D Rodericus, &c. Universis, & singulis præsentibus litteras inspecturis, salutem in eo qui est omnium vera salus. Circa Ecclesiarum & locorum statum salubriter dirigendum, & juxta Pastoralis officii nostri debitum in his eis libenter assistimus, per quæ animarum occurritur periculis, & personarum commoditatibus providetur, & quemadmodum Ecclesiarum ipsarum necessitas exigit, causæ suadent rationabiles, Catholici populi incrementum exposcit, quatenus Ecclesiarum earundem status immutetur, seu in melius reformetur, prout rerum, temporum & locorum circumstantiis pensatis
id co-

id cognoscimus in Domino salubriter expedire. Sane pro parte incolarum, & inhabitatorum loci N. nostræ diocesis, qui sub Ecclesia Parochiali Sancti N. existit, nobis expositum fuit lamentabili cum querela quod flumen N. interdicitum locum, & præfatam Parochiam mediat, quod rapido decursu sæpe labitur, multa pericula ipsis inhabitatoribus dicti loci ad eorum Matricem Ecclesiam diebus dominicis & festivis navigio tendentibus sæpenu-mero obvenerunt, plures ex ipsis repetitis vicibus submersi sint, etiam non funeribus versus dictam Ecclesiam navigio delati, nonnulli ex ipsis Sacramenta Ecclesiastica desiderantes sine ipsis ab hac vita plerisque vicibus decesserunt ac interdum in festo Nativitatis Domini nostri JESU CHRISTI, cum tribus diebus sequentibus nullus de dicto loco propter inundationem aquarum intermediarum, & ventorum, ac aliarum tempestatum abundantiam ad Ecclesiam pervenire poterat, ac multò plura his similia ipsis contigissent. Nec etiam Vicarius perpetuus dictæ Parochialis Ecclesiæ S. N. consentire voluit ut alius Sacerdos ipsis incolis dicti loci N. in capella Sancti N. notabiliter constructa, & fundata Missam celebraret. Et quoniam Prior & capitulum insignis Collegiæ Ecclesiæ Vimaransenis, quibus dicta Ecclesia Parochialis incorporata dieitur, tantum haberet in decimis, redditibus, & censibus, quòd si separatio, seu dismembratio dictarum Ecclesiarum fieret, ut præfertur, bene ipsis superesset, unde

eorum Vicario perpetuò deputando congrua fieret provisio; petentes propterea dismembrationem, seu separationem dictæ Ecclesiæ, quòdque ipsis Sacramenta Ecclesiastica in capella eorum ministranda essent, de cætero ordinari, & sacerdotem ipsa Sacramenta populo ibidem ministrantem, ac cæmeterium pro mortuis coram tumulandis deputari similiter postularunt, officium nostrum in & super præmissis implorantes. Nos igitur de præmissis diligenter inquirere volentes, dilecto nobis in Christo R. Abbati N., dedicamus in mandatis ut ad dictum locum accederet unà cum notario publico, ac super propositis & gestis omnibus, & singulis, ac eorum circumstantiis supradictis inquireret veritatem, ut in litteris nostris de super confectis, & eidem præsentatis plenius continetur, præsentata deinde nobis inquisitione facta unà cum attestationibus testium per eundem R. Abbatem coram N. nostræ curiæ, notario jurato, receptorum, juratorum & examinatorum, ac ex relatione dicti R. Abbatis invenimus præmissa omnia & singula non solum veritate fulciri, sed & (proh dolor) evidentis facti illa & multo majora, quæ meritò nos ad dismembrationem, seu separationem unius Ecclesiæ ab alia inducunt, & præsertim animarum pericula, viarum discrimina, personarum necessitas, & incommoda, ab omnibus, & singulis ejusdem loci notitiam habentibus fore, & esse ad eò publicam, & notoriam quòd nulla tergiversatione celari possit. Idcirco

circo dictum locum N. cum suis hominibus, incolis, & universitatibus, à Parochia dictæ Parochialis Ecclesiæ S. N. auctoritate nostra ordinaria, & à Sede Apost. delegata separavimus, divisimus, & dismembravimus, & futuris temporibus dismembratas, separatas, & divisas esse volumus, dictam capellam S. N. cum suo loco, & districtu usque ad... in Parochialem Ecclesiam erigentes, constituentes, & ordinantes, dantes & concedentes universitati, & incolis ac habitatoribus dicti loci, & sui districtus, plenam & liberam potestatem apud dictam Parochialem Ecclesiam sancti N. cœmeterium, fontem baptismalem, campanile, campanas & alia jura, & insignia Parochialem Ecclesiam demonstrantia ædificari, & construi faciendi. Et nihilominus pro exercitio curæ in populum, & utriusque sexus homines indicto loco, & districtu habitantes faciendo, dilectum nobis in Christo N. Presbyterum, qui populo, & Ecclesiæ prædictis in divinis, & animarum cura regenda prosit tanquam habilem, & idoneum à RR. Patribus examinatoribus in Synodo Diœcesana deputatis examinatum, & approbatum præficimus, & deputamus, illique curam, regimen, & administrationem Ecclesiasticorum Sacramentorum pro populo, & inhabitatoribus dicti loci, & districtus committimus, ac eidem de Ecclesia sic noviter erecta providemus. Volentes & mandantes Priori, Canonicis, & Capitulo insignis Ecclesiæ

Vimaranensis prædictis pro tempore existentibus, quatenus de cætero singulis annis in festis Nativitatis Domini nostri JESU CHRISTI, & sancti Joannis Baptistæ de universis fructibus decimalibus, quos ipsi infra limites dicti loci percipiunt, quinquaginta modios farraginis & milii triginta frumenti, ac viginti scuta monetæ, quæ omnia eidem N. ut Curato, & suis in dicta Ecclesia Curatis, & successoribus Ecclesiæ prædictæ novæ per nos erectæ unâ cum legatis, oblationibus, & aliis Ecclesiasticis obventionibus ipsi Ecclesiæ Parochiali novæ cedentibus, & fiendis pro ipsius novi Curati sustentatione deputamus, & ordinamus, persolvere habeant, & teneantur, & debeant cum effectu, omnibus aliis juribus, ipsis Priori, Canonicis, & Capitulo permanentibus, & illis salvis, & ut honor competens dictæ *insigni Ecclesiæ Vimaranensi*, indicta nova Parochiali S. N. reserverur, Prior, Canonici, & Capitulum Ecclesiæ hujusmodi pro tempore existentes ad novam Ecclesiam prædictam, quoties ipsam de cætero percessum, aut decessum dicti Curati, & illius successorum vacare contigerit, personam habilem, & idoneam infra tempus à jure statutum coram nobis, & nostris pro tempore successibus per nos instituendam, præsentibus, quæ sic instituta in ipsa nova Ecclesia, Papalia, Episcopalia, ac alia jura & onera eidem incumbant sine Prioris,

G

Cano-

Canonicorum, & Capituli prædictorum, ac alterius cujuscumque præjudicio supportabit, sustinebit, & subibit, ac sustinere sit adstrictus. Volentes nihilominus, & statuentes, ut omnes & singuli utriusque sexus homines dictæ Ecclesiæ novæ subditi, ætatem legitimam habentes, qui Sacramento Sanctissimæ Eucharistiæ annuatim communicari consueverunt, & apti sunt annis singulis, in festo Ascensionis Domini prædictam Matricem Ecclesiam processionaliter visitare, & in signum recognitionis singuli unum denarium argenteum ad Altare inibi offerre, & in processibus aliis ean-

dem Matricem Ecclesiam ad consuetas loca processionem temporibus fieri consuetis, associare debeant, & teneantur, Quæ omnia & singula nos Rodericus Archiepiscopus præfatus ex certa scientia, auctoritate nostra Ordinaria, & à Sede Apostoli ex decreto Concilii Tridenti delégata, & omnibus melioribus modo, via, jure, causa & forma nobis de jure permissis, statuimus, ordinamus, ac omnibus, quorum interest, vel intererit, quousque præfens tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum inviolabiliter observari volumus, & præcipimus. In quorum fidem &c. Dat. &c.

CIRCA HABENDUM CONCURSUM AD Parochiales Ecclesias vacantes.

QUIA Episcopus statim habita notitia vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis assignatione, constituere debet, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec de Rectore provideatur, ut statuit Concilium Tridentinum, sess. 24. de reformat. cap. 18. Ille igitur constituendus erit in hunc qui sequitur modum.

FORMULA LVI.

*Deputationis Vicarii ad Parochialem
vacantem donec de Rectore pro-
videatur.*

D Rodericus, &c. dilecto nobis in
CHRISTO Presbytero N. Salu-

tem in Domino Parochiali Ecclesia S. N. loci N. vacante, ne ob id animæ dicti loci in Sacramentorum susceptione, & cæteris spirituibus adjumentis detrimentum sentiant, illi de Sacerdote providere volentes, qui hæc omnia ministret, agatque cognita per examen coram nobis ab examinatori- bus factum sufficientia tua, te Vicarium

rium ipsius Ecclesiæ S. N. constitui-
mus, & deputamus, cum auctoritate
Missas, & alia divina officia celebra-
di, Sacramenta ministrandi, & alias
Ecclesiasticas functiones obeundi, ad
quæ tenetur, & quæ animarum quili-
bet Rector, & administrator præsta-
re, & obire solet, cum congrua por-
tione fructuum dictæ Parochialis tibi
debito tempore assignanda, præfenti-
bus usque eo duraturis, quousque de
perpetuo Rectore à nobis vel à Sede
Apostol. (*si mensis sit Apostolicus*)
provisum fuerit. In quorum testimo-
nium, &c. Dat. &c.

*Qua Vicarii deputatione facta do-
nec de Rectore providetur, debet sta-
tim fieri deputatio alia depositarii, &
exactoris bonorum Ecclesiæ vacantis in
hunc qui sequitur modum.*

FORMULA LVII.

*Litterarum deputationis depositarii, &
exactoris bonorum Ecclesiæ
vacantis.*

D Rodericus, &c. Magnifico N. Sa-
lutem in Domino. Consuevimus
sæpè pro rectorum Ecclesiasticarum
administratione, præsertim tempora-
lium, opera laicorum virorum pru-
dentia & pietate maximè prælucen-
tium, in huiusmodi uti, quo rebus Ec-
clesiasticis commodiùs & tutiùs con-
sultum sit. Vacante igitur Parochiali
Ecclesiæ S. N. loci N. hujus Diœcesis,
tua prudentia & singulari pietate plu-

rimum freti, te in exactorem, & depo-
sitarium quorumcunque fructuum,
reddituum, proventuum, & obven-
tionum ad dictam Parochialem quo-
modolibet spectantium tam hætenus
perceptorum, & maturatorum, quam
etiam in futurum similiter maturan-
dorum, ita ut contra quoscunque pro
exigendis & consequendis fructibus
hujusmodi, etiam juris omnibus re-
mediis, atque aliis modis, & formis,
prout tibi melius videbitur, cum facul-
tate etiam ab aliis quibuscunque de-
positariis rationem reposcendi, agere
possis, & valeas deputamus, donec al-
liud per nos super administratione hu-
jusmodi expressè decretum fuerit, nec
non bona, possessiones, ac jura novis
colonis locandi, veteresque confir-
mandi, prout meliùs expedire censue-
ris, servatis in his tamen solitis ac debi-
tis conditionibus, fructusque per te hic
exactos in depositum habeas, nobis,
vel cui à nobis injunctum fuerit, ratio-
nem suo tempore redditurus. In quo-
rum fidem, &c.

*Porro Episcopus, vel ejus Vicarius ge-
neralis intra dies decem à die habita
notitia vacationis Ecclesiæ, debet con-
vocare omnes qui se examini per con-
cursum subijcere voluerint, proposito e-
dicto ad valuas Cathedralis & vacantis
Ecclesiæ, aliisque publicis locis si vide-
bitur, hac forma.*

FORMULA LVIII.

*Edicti de examine eorum, qui Ecclesia
Parochiali præsiciendi sunt.*

D Rodericus, &c. Vacante Parochiali Ecclesia sancti N. nostræ diocesis, cupientes eidem de alieno providere Rectore, atque Sacri Concilii Tridentini decreta pro viribus Deo adjuvante exequi tenore præsentium requirimus, & monemus, primò, secundò, tertio, & peremptoriè omnes, & singulos Presbyteros, & Clericos volentes ad examen per concursum faciendum se præsentare, ac omnes volentes clericos ad id aptos nominare, quatenus infra decem dies proximè futuros à die affixionis præsentis edicti computandos, debeant in actis Notarii infra scripti N. nostræ Curia describi facere eorum nomina, ætatem & patriam, ut de eorum natalibus, vita, & moribus, ac aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis juxta decreta dicti S. Concilii inquiri, & transacto constituto tempore examinari possint coram nobis, ac examinadoribus in synodo diocæsana deputatis, ut ex iis, quos confecto examine, ætate, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad curæ animarum bene gerendæ rationem opportunis idoneos esse compertum erit, nos quem cæteris magis idoneum censuerimus, illum Ecclesiæ vacantis Rectorem, Parochumve eligamus, ac præ-

ficiamus. Quod sanè sicut nos pro eo quod debemus integrè sanctèque in Domino præstare cupimus, ita omnes, præcipuèque illos quorum Ecclesiæ & Curæ spirituali per nos consecrabitur, ac providendum est, magno opere hortamur, ac requirimus, ut hanc nostram sollicitudinem, pastoralèque studium, omni supplicatione, omni que inuicem pietate, ac religiosis precibus continenter adjuvent. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA LIX.

*Fidei examinis, & approbationis ad
Parochialem vacantem.*

D Rodericus &c. Universis, & singulis ad quos præsentis literæ pervenerint, indubitata fidem facimus, & attestamus, quod cum Parochialis Ecclesia sancti N. nostræ Diocesis, quam Presbyter N. dum viveret, obtinebat, per ipsius obitum, qui de mense N. præsentis anni extra Romanam Curiam diem suum clausit extremum, vacaverit, & vacet ad præsens, cumque occasione vacationis huiusmodi per publica edicta vocati sint, qui examinari vellent, juxta formam Sacrosancti Concilii Tridentini. Nos una cum tribus examinadoribus in diocæsana synodo deputatis, & electis, Presbyterum N. huius diocesis transacto tempore inter alios plures examinavimus, ipsumque ad præfatam Ecclesiam regendam, gubernandam, & obti-

obtinendam, moribus, ætate, doctrina, & aliis rebus ad id opportunis magis idoneum iudicavimus, & approbavimus. In quorum fidem præsentibus manu nostra subscriptas & nostro sigillo obfirmatas fieri iussimus, & ab aliis examinatorebus subscribi curavimus. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

FORMULA LX.

Fidei examinis & approbationis in concursu, & electionis ad Parochialem in mense Apostolico.

Illustrissimo & Reverendissimo Domino S. D. N. Datario, & quibuscunque præsentibus litteras inspecturis, lecturis, seu visuris significamus, vacante nuper de mense N. proxime præterito Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata, sub invocatione sancti N. loci N. hujus Bracharenfis Diocesis per obitum N. fuisse per Curiam nostram mediantibus edictalibus juxta formam & præscriptum S. Concilii Tridentini, & constitutionis felicis record. Pii Papæ V. vocatos omnes de sic vacante Ecclesia provideri volentes, quatenus intra terminum decem dierum comparerent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descriptis legitime vocatis & citatis sub die 15. præsentis mensis coram nobis riguroso prævio examine per tres examinato-

res in Diocæsana synodo deputatos factam fuisse experientiam de scientia & sufficientia singulorum descriptorum, ac demum servatis de jure servandis per dictos tres examinatores fuisse repertum, habitum, & existimatum idoneum vita moribus, ætate, scientia, & aliis à jure requisitis ad obtinendam à Sede Apost. dictam Parochialem Ecclesiam N. Sacerdotem loci N. hujus Diocesis, & tanquam habilem & idoneum approbatum, & successive à nobis post examen, & approbationem prædictam, fuisse magis idoneum reputatum & iudicatum, & ut talem pro obtinenda dicta Parochiali Sedi Apostolicæ proponendum & approbandum, prout proponimus, & approbamus (*declaretur hic an alia obtineat beneficia.*) In quorum fidem præsentibus litteras subscriptione & sigillo nostris munitas fieri iussimus. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

In beneficio de jure patronatus fit à patrono presentatio intra tempus à jure statutum, coram Episcopo de persona in tali beneficio servatis servandis ab eo instituenda. Episcopus vero generaliter in vacanti Ecclesia, & aliis locis publicis edicta publicè proponi jubet, ut qui sint, qui se velint opponere, compareant, assignato peremptorio termino competente, ut jure probatur, in c. ult. de elect. lib. 6. quod in presentatione locum habere, nisi consuetudo sit in contrarium, tradunt. gloss. ibi verb. electionem. Pute decil. 297. lib. 1, & decil. 433. lib. 2. in correctis. lotter. de re benef. lib. 2. q. 13. num. 30.

FORMULA LXI.

*Edicti affigendi facta coram Episcopo
præsentatione de beneficio juris-
patronatus.*

D Rodericus &c. Universis, & singulis hoc præfens edictum inspecturis, visuris, & audituris, pariter, & lecturis, salutem in Domino. Nuper vacante Parochiali Ecclesia S. N. per obitum N. ultimi, & immediati Rectoris ejusdem, comparuit coram nobis N. laicus nobilis Bracharensis, asserens se patronum, & habere jus patronatus, seu esse in quasi possessione ipsius, & juris præsentandi Rectorem ad dictam Ecclesiam cum illam vacare contigerit; & sic præsentavit nobis in Rectorem R. N. petens illum à nobis institui. Nos dictam præsentationem sic coram nobis factam de dicto R. N. infra tempus à jure patronis laicis datum ad præsentandum de prædictis veram notitiam non habentes admittimus, si & in quantum. Quare tenore præsentis nostri edicti requirimus, & monemus omnes & singulos aliquod jus ut præsentantes, vel ut præsentati prætendentes, in prædictis vel contra dictam præsentationem & personam præsentantis, seu præsentati, opponere volentes, & quomodolibet sua interesse putantes, quatenus infra terminum novem dierum, quorum tres pro primo, tres secundo, & reliquos tres pro tertio, & ultimo peremptorio

termino eis, & cuilibet ipsorum affig-
navimus, comparere debeant coram
nobis ad dicendum opponendum, &
allegandum quidquid dicere, oppone-
re, vel allegare voluerint, quare non
debeat procedi ad petitam institutio-
nem, vigore dictæ præsentationis co-
ram nobis factæ: alioquin dicto termi-
no elapso, & aliquo non comparente,
& legitime se non opponente, proce-
detur per nos juribus præsentantis, &
præsentati valentibus, & ipsius præsen-
tati meritis requirentibus ad ejus insti-
tutionem, prout juris fuerit, non ob-
stante, quod de tempore dato ad præ-
sentandum superfit, ut de præmissis
nullus ignorantiam allegare possit, hoc
præfens publicum, & generale edi-
ctum per infrascriptum Camera nostræ
notarium describi fecimus, & sigillo
nostro munivimus, & per nuntium no-
stræ Curie ad valvas Ecclesiæ Metro-
politanae Bracharensis, & dictæ Eccle-
siæ sancti N. legi, affigi, & dimittere
fecimus, à nemine auferendum sub ex-
communicationis pœna, nisi per eun-
dem nostrum nuntium. Dat. Bracha-
ræ Augustæ in Archiepiscopali Pala-
tio, die... Mens... Ann.

FORMULA LXII.

*Institutionis Ecclesiæ Parochialis de ju-
re patronatus.*

D Rodericus &c. Universis & sin-
gulis has præfentes nostras institu-
tionis literas inspecturis, visuris, & le-
cturis,

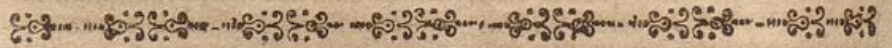
sturis, tam presentibus, quam futuris salutem in Domino. Notum facimus & attestamus, quod vacante Parochiali Ecclesia S. N. loci N. hujus nostrae diocesis per obitum N. illius dum viveret ultimi & immediati possessoris, quae de jure patronatus infra scripti patroni laici existit. Comparens postmodum coram nobis, & in nostra Curia N. clericus... asserens, se fuisse presentatum a Patrono dictae Parochialis & jure patronatus in ea habente, & existente in pacifica possessione, seu quasi presentandi Rectorem, sive Rectores in eadem Parochiali toties quoties casus vacationis occurrerit, petens a nobis, ordinario jure institui & confirmari in Rectorem dictae Parochialis cum ejus honoribus & oneribus solitis, & consuetis: & volentes in praemissis mature procedere, quoddam generale edictum ad instantiam praedicti N. expediri, & ad valvas Ecclesiae nostrae Cathedralis, & dictae Parochialis affigi, legi, & dimitti iussimus, per quod citari & moneri fecimus omnes, & singulas personas sua quomodolibet interesse putantes, quatenus infra terminum certum, & competentem, in eodem edicto praefixum comparere debuissent coram nobis, & in dicta nostra Curia, ad dicendum, opponendum, & allegandum quidquid voluissent contra personam presentatam, quam presentantes, quare dicta institutio fieri non debuisset. Quo edicto affixo, & postmodum elevato, accusatisque debitis contumaciis, & quia ex

quibusdam scripturis, & aliis juribus productis, & presentatis, existentibus penes infra scriptum actuarium clare constitit, & constat, de vacatione, & presentatione praedictis, & quod N... presentans fuit, erat, & est verus ejusdem Parochialis Patronus, & existere in pacifica possessione, seu quasi juris patronatus, & presentandi in Rectorem. Idcirco eundem R. N. per examinatos examinatum, & approbatum, tanquam habilem, idoneum, & sufficientem, & instituendum, & confirmandum duximus, prout ipsum tenore presentium instituiimus & confirmamus, de illa quo te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per bireti capiti tuo impositionem investimus. Quocirca universis, & singulis personis Ecclesiasticis, notariisque ac tabellionibus publicis Civitatis ac diocesis nostrae, in virtute sanctae obedientiae, ac sub poenis & censuris contra inobedientes superiorum mandatis a jure inflictis, & arbitrio nostro infligendis, per presentes praecipimus, & mandamus, ut cum pro parte tua vigore presentium requisiti fuerint, vel eorum aliquis requisitus fuerit, ad ipsam Parochialem Ecclesiam praefati loci accedant, teque vel Procuratorem tuum pro te in corporalem, realem, & actualem possessionem praedictae Parochialis Ecclesiae, ac omnium illi forsan annexorum jurium, ac pertinentiarum praedictorum servatis servandis, inducant auctoritate nostra, & defendant inducunt.

ductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, quem nos etiam harum ferie amovemus, & denunciamus amotum. Fictalibus verò, colonis, & aliis arendatariis, de prædictæ Parochialis Ecclesiæ, ac omnium illi annexorum, jariumquæ & pertinentiarum prædictarum fructibus, redditibus, proveni-
 tibus, juribus, & obventionibus universis, tibi, vel procuratori tuo legitime debito tempore respondeant, atque ab aliis, quantum in se fuerit, responderi faciant (*Et si contigerit eum cui de beneficio providetur, aliud incompa-*

tibile obtinere, addatur) volumus autem ac præsentium tenore declaramus, per hujusmodi Parochialis pacificæ possessionis adeptionem, alteram Parochialem Ecclesiam loci N. vel Canoniarum, ac Præbendam, quos obtines in Cathedrali Ecclesia N. eo ipso vacare &c. In quorum fidem præsentibus manu nostra signatas, & per infra scriptum Cameræ Archiepiscopalis notarium subscriptas, sigillique nostri appensione munitas fieri iussimus.
 Dat. Bracharæ Augustæ &c.

CIRCA VARIAS BENEFICIORUM Collationes.

FORMULA LXIII.

Litterarum collationis Ecclesie Parochialis.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in **CHRISTO** N. Presbytero Bracharenfi salutem in Domino. Inter cætera quæ pro Pastoralis nostri officii debito præstare cupimus, illud præcipue nobis cordi est, ut Parochialibus Ecclesiis, quibus de Rectoribus per nos providendum est, tales præficiamus, qui officio & ministerio curæ animarum, quod omnium gravissimum est, laudabiliter satisfaciant. Vacante

igitur nuper de mense Februarii proxime præterito nobis alternativæ beneficio gaudentibus Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata sub invocatione S. N. oppidi N. hujus Bracharensis diocesis per obitum N. illius dum viveret ultimi possessoris, fuerunt per Curiam nostram mediantibus, edictalibus juxta formam & præscriptum Conc. Trident. & Constitutionis felicis record. Pii Papæ V. vocati omnes de sic vacante Ecclesia provideri volentes, quantum intra terminum decem dierum comparerent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descri-

scriptis legitime vocatis, & citatis sub die... coram nobis rigoroſo praeſidio examine per tres examinatores in Diœceſana Synodo deputatos, facta fuit experientia de ſcientia, & ſufficientia ſingulorum deſcriptorum, ac demum ſervatis de jure ſervandis fuiſti per dictos tres examinatores repertus habitus, & exiſtimatus idoneus, vita, moribus, ætate, ſcientia, & aliis à jure requiſitis, & ut talis ad hanc Parochialem Eccleſiam regendam ejuſque curam per te ipſum gerendam, nobis ab eiſdem renunciatus fuiſti, & ſucceſſive à nobis poſt examen & approbationem prædictam magis idoneus reputatus, & judicatus. Nos igitur eidem Eccleſiæ, ac animabus illi ſubditis de idoneo Rectore providere volentes, tibi, quem præ cæteris ſummo cum judicio delegimus Parochialem eandem cum illi forſan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis ſuis univerſis conferimus & assignamus, de illaque te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter conſtitutum & acceptantem per birreti capiti ſuo impositionem inveſtimus. Quocirca univerſis &c. *ut in formu. 62.*

FORMULA LXIV.

Collationis Parochialis vacantis per aſſecutionem, ſeu ingreſſum Religionis, aut contractum Matrimonium.

D. Rodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Presbytero Bra-

charenſi, ſalutem in Domino ſempiternam. Cum itaque Parochialis Eccleſia ſancti N. loci N. hujus noſtræ Diœceſis; ex eo vacaverit, & vacet ad præſens, quod dilectus noſter nuper dictam Eccleſiam Parochialem obtinens Eccleſiam ſimilem Parochialem ſancti N. etiam noſtræ diœceſis, tunc certo modo vacantem per nos ſibi collatam auctoritate noſtra ordinaria pacificè aſſequutus extitit, nos eidem Eccleſiæ per aſſequutionem hujusmodi, vel aliàs quomodolibet vacanti de idoneo Rectore providere volentes, tibi qui à RR. Patribus examinatores in ſynodo diœceſana deputatis in concurſu juxta ſacri Concilii, & Conſtitutionibus felicis record. Pii Papæ V. præſcriptum examinatus, prudentia, moribus, ætate, & doctrina ad hanc Parochialem Eccleſiam regendam, ejuſque curam per te ipſum gerendam, idoneus nobis renunciatus fuiſti, & quem nos ipſi præ cæteris, qui ad eandem nobis renunciati fuerunt, delegimus, Parochialem eandem Eccleſiam cum illi forſan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis ſuis univerſis conferimus & assignamus, de illaque te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter conſtitutum, & acceptantem, per birreti capiti tuo impositionem inveſtimus. Quocirca &c. *ut ſupra form... vel ſi vacat per ingreſſum Religionis dicatur.* Cum itaque Parochialis Eccleſia S. N. loci N. noſtræ diœceſis vacaverit, & vacet ad præſens ex eo quod nuper dilectus noſter N... illam obtinens devotionis

H

Zelo

Zelo ductus monasterium S. N. Ordinis S. Francisci situm in oppido Vimaraniensi hujus Diocesis ingressus est, expressa professione ejusdem Ordinis subsequuta. *Vel si vacat per contractum Matrimonij, sic dicatur.* Cum itaque Parochialis Ecclesia S. N. hujus nostræ diocesis vacaverit, & vacet ad præsens, ex eo, quod dilectus noster N. illam obtinens matrimonium per verba de præsentis cum quadam muliere legitimè contraxit, atque illud carnali copula subsequuta consummavit. Nos eidem &c.

FORMULA LXV.

Litterarum collationis factæ familiari præsentis de Canonicatu, & Præbenda Ecclesie Cathedralis vacantibus per obitum.

D. Rodericus &c. Dilecto nobis in **CHRISTO** N. Juris Canonici Licentiatò familiari nostro clerico N. diocesis, salutem in Domino sempiternam. Grata familiaritatis obsequia, quæ nobis hæctenus impendisti, & adhuc sollicitis studiis impendere non desistis; nec non literarum scientia, vitæ, ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus personam tuam tam familiari experientia, quam etiam fide dignorum testimoniis, juvari percipimus, nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque; sicut accepimus, Canonicatus, & præbenda Cathedralis Ecclesie Bracharensis, quorum collatio, provisio, & omni-modà dispositio ad nos hac vice spe-

ctare dignoscuntur, & quos quondam N. qui extra Romanam Curiam de mense Aprilis, nobis personaliter & verè residentibus, alternativè beneficio gaudentibus, diem clausit extremum, vacaverint, & vacent ad præsens. Nos volentes tibi, qui à RR. Patribus examinatoribus in synodo diocesana deputatis examinatus, & idoneus repertus fuisti, quietiam continuus obsequiorum noster existis, præmissorum obsequiorum, & meritum tuorum intuitu gratiam facere specialem, Canonicatum & Præbendam prædictos sic ut præmittitur vacantes, cum planitudine Juris Canonici, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate Ordinaria tenore præsentium conferimus, & providemus de eisdem. Teque coram nobis personaliter constitutum in corporalem possessionem Canonicatus, & præbendæ, juriumque & pertinentiarum prædictorum per annuli nostri traditionem, & birreti tui capiti tuo impositionem inducimus, & investimus de iisdem, recepto primitus à te, & per te præstito ad sancta Dei Evangelia corporali juramento, quod nobis, & successoribus nostris Archiepiscopis Bracharensis obediens eris, & fidelis, ac sanctæ Matris Ecclesie, nostrisque & successorum nostrorum parebis mandatis, eisdemque Canonicatui & Præbendæ, ac ipsi Ecclesie secundum ipsius statuta, consuetudines, ordinationesque deservies, & deserviri facies in divinis, juraque & libertates ejusdem Ecclesie, ac Cano-

nicatus, & præbendæ prædictorum manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictos Canonicatum, & præbendam pertinet, alienabis, seu distrahes, sed alienata, & distracta ad jus, & proprietatem eorundem Canonicatus, & præbendæ reduces, & reduci procurabis pro posse. Quocirca universis & singulis personis Ecclesiasticis, & præsertim Decano, Canonicis & Capitulo dictæ nostræ Ecclesiæ Bracharenfis, aliisque notariis, ac tabellionibus publicis quibuscunque per Civitatem & diocesim nostras prædictas ac aliis ubilibet constitutis, tenore præsentium committimus, & damus in mandatis, quatenus ipsi vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus ad prædictam Ecclesiam accedant, seu accedat, reque vel procuratorem tuum tuo nomine in corporealem, realem, & actualem possessionem Canonicatus, & præbendæ, iuriumque & pertinentium: prædictorum ponant & inducant, ac defendant inductum, a moto exinde quolibet illicito detentore, ac te, vel Procuratorem tuum, tuo nomine, in præfata Ecclesia Cathedrali, in Canonicum recipi faciant, seu faciat, & in fratrem, stallo tibi in choro, & loco in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum plenitudine Juris Canonici assignatis, tibi que de ipsorum Canonicatus & præbendæ fructibus, redditibus, & proventibus, iuribus, & obventionibus universis integrè respondeant, & faciant ab aliis quantum in eis fuerit plenariè & integrè responderi, Contradiçtores eadem auctoritate per

Censuram Ecclesiasticam compescendo. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium præmissorum præsentis literas fieri, & per notarium nostræ Camere Archiepiscopalis infra scriptum subscribi, & publicari mandavimus, sigillique nostri iussimus & fecimus appensione muniri. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

FORMULA LXVI.

Litterarum collationis ejusdem generis, si collatio faciendâ sit vigore Bullarum Apostolicarum.

D. Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Clerico Bracharenfi, salutem in Domino. Cum per te nobis præsentatæ fuerint literæ Apostolicæ sanctissimi in CHRISTO Patris, & Domini nostri Urbani divina providentia Papæ VIII. in pergameno scriptæ, ejus verò Bulla plumbea cordula canapis more Romanæ Curie pendente bullata, quas nos ea qua decet reverentia recepimus, & sunt tenoris infra scripti, videlicet: **URBANUS** Episcopus servus servorum Dei &c. Venerabili Fratri Archiepiscopo Bracharenfi &c. (*Et ponatur tota Bulla*) & successive debitam instantiam nobis fecerit, ut ad ipsarum litterarum executionem procederemus juxta traditam seu directam per eas à Sede Apostol. nobis formam. Nos igitur volentes mandatum Apost. nobis in hac parte directum reverenter exequi, ut renemur, te prius per diligentem examinationem de te factâ ad hoc idoneo repertum verificatisq; contentis in præmissis literis Apostol. auctoritate

Apostolica nobis commissa, qua fungimur in hac parte, præfatos Canoniatum & præbendam, sicut in dictis literis Apost. vacantes, cum illis forsitan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis universis contulimus, & assignavimus, ac conferimus & assignamus, de illisque te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per birreti tui capiti tuo impositionem, cum juris Canonici plenitudine investivimus, & investimus per præfatos.

Quocirca, &c. *ut in supra proxima formula.* Fictalibus verò *ut in form.* in omnibus & per omnia juxta præfatarum litterarum Apostolicarum vim, tenorem, formam, & continentiam. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA LXVII.

Litterarum collationis Canoniatu & præbenda Ecclesia Collegiata.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. clerico N. diocesis, salutem in Domino. Cum sicut accepimus, Canoniatu & præbenda in Collegiata Ecclesia S. N. loci N. hujus nostræ diocesis, quos Reverendus Canonicus N. illorum ultimus possessor obtinebat, per obitum ejusdem N. de mense &c. vacaverint, & vacent ad præsens, ne divinus cultus in ipsa Collegiata Ecclesia detrimentum patiatur, eidem Ecclesiæ de idoneo Canonico

providere volentes, tibi N. cujus vita & morum probitas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum, merita, quæ nobis ipsis nota sunt, & aliorum fide digno commendantur testimonio, præfatos Canoniatum & præbendam, sicut, ut præfertur, sive alio quovis modo vacantes, cum illis forsitan annexis, & omnibus juribus & pertinentiis suis universis auctoritate nostra Ordinaria, & etiam vigore &c. ac omnibus melioribus modo, via, jure, causa & forma, quibus melius possumus, & debemus, conferimus, & assignamus, de illisque te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per birreti tui capiti tuo impositionem cum juris Canonici plenitudine investimus, Recepto primitus à te &c. Quocirca universis &c. Contradictores &c. *ut in forma 65. mutatis mutandis.*

FORMULA LXVIII.

Litterarum collationis facta per Decanum, & Capitulum de capellania ad eorum collationem spectante.

V Niverfis &c. Joannes de N, Decretorum Doctor Decanus, & Capitulum sanctæ Sedis N. salutem in eo qui sine fine vivit, & regnat. Cum iraque capellania ad altare S. N. Sitam in Ecclesia nostra, cujus collatio, provisio, & omnimoda dispositio ad Decanum pro tempore existentem, & Capitulum

tulum dictæ Ecclesiæ quoties vacat, pertinet pleno jure, quam quondam N. dictæ capellaniæ capellanus dum viveret obtinebat, per ipsius N. obitum qui nuper vitæ suæ diem clausit extremum, vacaverit. & vacare noscatur ad præsens; nos volentes dilectum nostrum N. clericum N. diocesis apud nos de literarum scientia, vitæ, ac morum honestate aliisque virtutum meritis multipliciter commendatum, horum intuitu, favore præsequi gratioso, capellaniam ipsam sic vacantem cum omnibus juribus, & pertinentiis suis præfato N. auctoritate nostra contulimus, assignavimus, & providimus etiam de eadem, prout tenore præsentium conferimus, assignamus, ac providemus, ac ipsum N. incorporalem, realem, & actualem possessionem, seu quasi, capellaniam, juriumque & pertinentiarum prædictorum poni & induci mandamus ac ponimus, & inducimus per præsentem, & exinde ab eo in forma solita, & consueta accepimus juramentum præfati consuetum exhibitis solemnitatibus in talibus, fieri solitis & consuetis. In quorum omnium testimonium præsentem literas Sigilli nostri Capituli appensione munitas præfato N. duximus concedendas Dat. &c.

† †
†

ALIA FORMULA.

Collationis, & provisionis auctoritate ordinaria factæ, de beneficio per obitum vacantibus, in favorem absentis.

D Rodericus, &c. dilecto nobis in CHRISTO clerico N. diocesis salutem in Domino &c. vitæ, ac morum honestas aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum itaque sicut accepimus, perpetuum simplex servitorium beneficium Ecclesiasticum, aut præstimonium, vel præstimonialis portio in Ecclesia S. N. cujus collatio, provisio, & omnimoda dispositio ad nos & successores nostros, dum & quoties vacat, pleno jure pertinet, quod quondam N. illius ultimus possessor dum vixit, obtinebat, per ipsius N. obitum, qui nuper suum clausit diem extremum (vel certo modo, quem hic pro expresso haberi volumus) vacaverit, & vacet ad præsens. Nos tibi præmissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, beneficium præfatum, sicut præmittitur vacans, cum omnibus juribus & pertinentiis tibi auctoritate nostra ordinaria conferimus, & de illo, seu illa tenore præsentium etiam providemus. Quocirca universis, & singulis personis Ecclesiasticis, specialiter Rectori, seu

H 3

vice-

vicerectori dictæ Ecclesiæ de N. ac Notariis, & tabellionibus publicis quibuscunque per civitatem & dioccesin nostras prædictas constitutis, & eorum cuilibet in solidum præsentium tenore damus in mandatis, quatenus ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus ad dictam Ecclesiam N. accedant, vel accedat, & te, vel procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actua-lem possessionem beneficii, præstimonii, aut præstimonialis portionis, juriumque & pertinentiarum prædictarum inducant, vel inducat, auctoritate nostra, & defendant, seu defendat inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac te vel procuratorem tuum prædictum ad beneficium præfatum, ut est moris, admittant, seu admittat, & tibi de illius fructibus, redditibus, proveni-entibus, juribus & obventionibus uni-versis integrè respondeant, & faciant ab aliis plenariè, & integrè respon-deri, contradictores per censuram Ecclesiasticam compescendo. In quo-rum omnium & singulorum fidem & testimonium præmissorum præ-sentes litteras fieri, & per Notarium & Secretarium nostrum infra scrip-tura subscribi, sigillique nostri iusti-mus & fecimus appensione commu-

niri. Datum N. sub anno à nativitate Domini N. die verò N. mensis N. præsentibus testibus &c.

ALIA FORMULA

Litterarum collationis Capellania.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. &c. Salutem in Domino sempiternam. Vitæ ac morum &c. Cum itaque sicut accepimus perpetua Capellania in Ecclesia N. fundata per quondam N. huius collatio post patroni præsentationem ad nos pertinet, quam quondam N. illius ultimus possessor, dum vixit obtinebat, per ipsius N. obitum (qui nuper diem suum clausit extremum) vacaverit, & vacet ad præsens. Nos tibi præmissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, Capellaniam prædictam, sicut præmittitur, vacantem, & ad quam per ejus modernum patronum coram nobis nominatus & præsentatus existis, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis tibi auctoritate nostra ordinaria conferimus per præsentem. Quocirca &c. In quorum fidem &c. ut in præcedenti formula.

CIRCA

CIRCA RESIGNATIONES ETIAM EX
causa permutationis coram Episcopis
faciendas.

FORMULA LXIX.

*Facultatis recipiendi resignationes;
etiam ex causa permutationis.*

D Rodericus &c. Reverendo N. Decretorum Doctori &c. Salutem in Domino. Cum nonnulli in civitate & diœcesi nostris dignitates, personatus, & officia, seu beneficia frequenter desiderent ex rationabilibus causis de expressis in constit. felicis record. Pii Papæ V. purè & liberè in manibus nostris resignare, seu ad invicem permutare: Nos diversis etiam Ecclesiæ nostræ occupati negotiis, omnibus præmissis intendere non valentes, & personatum hujusmodi, quibus fieret sumptuosum personaliter, vel per suos procuratores nostram adire præsentiam, volentes parcere laboribus & expensis, de tua industria specialiter confidentes, tibi, ut à quibuscunque personis cujuscunque status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, nostrarum civitatis & diœcesis prædictarum existdem, & quibuslibet eorum dignitates, personatus, Canonicatus, seu beneficia quæcunque Ecclesiastica continentibus,

etiam si ipsis, vel eorum alteri cura immineat animarum qui hujusmodi beneficia ex causis rationabilibus de expressis in dicta Constitutione, & non aliâs purè & liberè resignare, seu ad invicem permutare desiderant, eorumque beneficia per resignationem, vel ex causa permutationis hujusmodi faciendam recipias, alteramque personarum loco alterius instituendi, seu investiendi ipsa beneficia, sic ut præmittitur, resignata conferendi, ac ipsam permutationem ad debitum effectum deducendi, prævio, si opus fuerit, de vita, moribus, & scientia, eorumque examine, servatisque aliis de jure servandis. Contradictores, & rebelles per censuram Ecclesiasticam componendo & coercendo; recepto tamen prius ab ipsis personis dicta sua beneficia liberè resignare, seu ad invicem permutare desiderantibus corporaliter per eas præstito juramento super eo quod nulla simoniaca pravitas, aut alia illicita pactio inter eos ex hujusmodi permutationibus interveniet, & omnia alia & singula faciendi in præmissis necessaria, & quomodolibet opportuna plenam, & liberam concedimus potestatem.

FOR-

FORMULA LXX.

Resignationis faciende beneficio per proprium Rectorem coram Episcopo cum eius admissione.

D Rodericus &c. Universis &c. Noveritis, quod cum R. Presbyter N. Rector Parochialis Ecclesie Sancti N. loci N. hujus Bracharenfis Diocesis Ecclesiam ipsam quam obtinebat, ex certis rationabilibus causis ad hoc animum suum moventibus, & precipue, quia corpore impeditus non poterat nec potest muneri suo satisfacere & animarum curæ incumbere, resignare intenderet Ecclesiam ipsam, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis, in manibus nostris sponte & libere juxta formam Constitutionis felicis record. Pii Papæ V. resignavit, aliunde habens, quo in vita possit commodè sustentari, de quo nobis legitime constitit, & nos sic factam resignationem admittere curavimus, prout tenore presentis publici instrumenti admittimus, recepto per nos primitus ab eodem N. quod in resignatione hujusmodi non intervenit dolus &c. corporali juramento. In quorum

fidem &c. Dat. Bracharæ

Augustæ &c.

ALIA FORMULA.

Resignationis alicujus beneficii in manibus ordinarii facta coram notario.

IN nomine Domini. Amen. Notum sit universis, & singulis hoc præsens publicum instrumentum visuris, lecturis, & audituris quod in loco N. anno à nativitate ejusdem Domini &c. indictione &c. die vero &c. Mensis &c. Pontificatus S. D. N. &c. in mei Notarii publici Apostolici, testiumque infrascriptorum presentia personaliter constitutus N. &c. ex certis rationabilibus causis ad hoc animum suum moventibus renuntiavit, sponte, & liberè omnibus melioribus modò, via, & forma, quibus de jure potuit, & debuit Parochialem seu beneficium N. cum omnibus juribus & pertinentiis suis in manibus Illustrissimi & R. D. Archiepiscopi N. &c. ad quem dicti beneficii provisio spectat, & dictus D. renuntians in verbo sacerdotis tacto pectore (vel ad sancta Dei Evangelia) juravit, quod in resignatione hujusmodi non intervenit, nec interveniet, nec intervenire speratur fraus, dolus, simoniae labe, aut quævis alia illicita pactio, vel etiam corruptela, (vel & dictus D. renuntians in manibus mei Notarii corporale præstitit juramentum, quod in resignatione &c. (Actum in dicta Civitate N. sub anno, indictione, die, mense, & Pontificatu, qui-

tu, quibus supra, præsentibus ibidem N. N. & N. testibus ad præmissa vocatis, atque rogatis D. resignans suo se hic subscripsit nomine &c.

FORMULA LXXI.

Resignationis faciendæ de beneficio per Procuratorem coram Episcopo cum ejus admissione.

IN nomine Domini &c. R. Presbyter N. Canonicus præbendatus in Collegiata Ecclesia sancti N. hujus Bracharensis diocesis devotionis zelo ductus ingrediendi Religionem S. N. desiderans & affectans juxta formam constitutionis felicis rec. Pii V. eodem Canonicatum & Præbendam, quos in dicta Ecclesia obtinet, resignare &c. ideo in manibus præfati Domini Archiepiscopi per discretum Virum N. Clericum Procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitutum, prout de sua procuracionis mandato legitime per publicum instrumentum fidem fecit, ex prædicta causa, spontè, purè, & liberè, ac simpliciter resignavit, idemque Dominus Archiepiscopus resignationem hujusmodi sic, ut præmittitur ut in manibus suis factam admisit, & recepit, præstato per eundem procuratorem, nomine quo supra, procuratorio, quod in hujusmodi resignatione non intervenit fraus, dolus, seu quævis illicita pactio, ad sancta Dei Evangelia corporaliter juramento &c.

Vide sup. alleg. 69. num. 43.

FORMULA LXXII.

Litterarum collationis Parochialis vacantis per resignationem ex causa permutationis pro Canonicatu, & præbenda.

D. Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Presbytero nostræ Diocesis, salutem in Domino sempiternam; Desideria justa petentium congruo favore prosequenda sunt, in votis eorum, quæ à rationis tramite non discordant, nosque libenter ad ea exhibemus promptum & benignum. Cum itaque hodie tu per te ipsum Canonicatum & præbendam Ecclesiæ S. N. & dilectus nobis in CHRISTO N. Parochialem Ecclesiam S. N. nostræ diocesis, quos obtinebat, per dilectum nostrum N. Procuratorem suum ab eo ad hoc specialiter constitutum, ex causa permutationis de ipsis inter vos fiendæ, & non aliâs, spontè, & liberè resignaveritis in manibus nostris; Nosque Resignationem ex causa prædicta admissis votis tuis, in hac parte favorabiliter annuentes, Parochialem Ecclesiam prædictam per hujusmodi resignationem vacantem, tibi que per RR. Patres examinatores in synodo diocæsana deputatos, examinatus & idoneus repertus fuisti, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, auctoritate nostra ordinariâ conferimus, assignamus & providemus etiam de eadem. Teque coram nobis personaliter

naliter constitutum, in corporalem possessionem, seu quasi, Parochialis Ecclesie & pertinentium prædictorum per annuli nostri traditionem inducimus, & investimus de eadem, præstito per te, & per nos recepto ad sancta Dei Evangelia corporali juramento, quod nobis & successoribus nostris Archiepiscopi Bracharenf. fidelis, & obediens eris, sanctæ Matris Ecclesie, nostrisque & successorum nostrorum parebis mandatis, dictæque Ecclesie, in spiritualibus, & temporalibus, ac divinis benè, & laudabiliter deservies & deserviri facies, oneraque ipsius Ecclesie debita supportabis, & jura nostra persolves, terras, domos, vineas & alias possessiones atque jura Parochialis Ecclesie manutenebis, & defendes pro posse, nihilque quod ad dictam Ecclesiam pertineat, alienabis vendes, seu distrahes, sed alienata, distracta, & vendita ad jus, & proprietatem dictæ Parochialis Ecclesie reduces pro posse, & reduci procurabis. Quocirca &c. ut in form. 62.

FORMULA LXXIII.

Litterarum collationis Canonicatus & præbenda resignatorum ex causa permutationis pro aliis Canonicatu, & præbenda de licentia Episcopi, in cujus diocesi sunt.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Canonico N. salutem in Domino sempiternam. De-

fideria justa petentium congruo favore prosequimur, & in votis eorum quæ à rationis tramite non discordant, libenter exhibemus nos promptum & benignum. Cum itaque hodie tu per dilectum nostrum N. clericum nostræ Diocesis Canonicatum & præbendam, quos in nostra Ecclesia Cathedrali N. obtinebas, & dilectus noster N. Canonicatum & præbendam, quos in Ecclesia similiter Cathedrali N. obtinebat, per etiam dilectos nostros N. & N. procuratores vestros, à vobis specialiter constitutos, in manibus nostris ex causis permutationis de ipsis inter vos faciendæ, & non alias, spontè, & liberè resignaveritis, Nos resignationem hujusmodi ex causâ prædictâ, auctoritate nostra ordinaria quoad partem, & ex speciali commissione per Reverendissimum in Christo Patrem D. N. Dei & Apost. Sedis gratia Episcopum N. quoad aliam super hoc nobis in modum qui sequitur factam. N. Dei & Apostolice Sedis gratia Episcopus N. R. in Christo Patri Domino N. Episcopo N. salutem &c. recepimus & admittimus. Nosque vigore commissionis hujusmodi votis vestris in hac parte favorabiliter annuentes, prædictos Canonicatum & Præbendam Ecclesie Cathedralis N. tenore præsentium tibi contulerimus & assignamus ac providemus, etiam de eisdem, teque licet absentem, in personam dicti procuratoris tui coram nobis propter hoc personaliter constituti, in corporalem possessionem, seu quasi Canonicatus & præbendæ, juriusque & pertinen-

inentium prædictorum, per annuli nostri traditionem inducimus, & investimus de eisdem, prærito per te, vel procuratorem tuum prædictum pro te, in manibus nostris ad sancta Dei Evangelia corporali juramento, quod eidem D. Episcopo N. & exinde successoribus suis Episcopis fidelis & obediens eris, ac sanctæ Matris Ecclesiæ ejusdem Domini N. Episcopi, & successorum suorum parebis mandatis, jura, libertates Ecclesiæ N. nec non Canoniatum & præbendam prædictos, adversus omnes manutenebis, & defendes, eidemque Ecclesiæ ratione Canoniatu & præbendæ deservies & deserviri facies laudabiliter, in divinis, ac nihil quod pertinet ad eosdem Canoniatum & præbendam alienabis, nec distrahes, sed alienata, & distracta ad jus & proprietatem dictorum Canoniatu, & præbendæ reduces, pro posse, & reduci procurabis. Quocirca vobis R. Decano, & Capitulo Ecclesiæ N. prædictæ, vice & nomine præfati D. Episcopi, præsentium tenore damus in mandatis, quatenus eundem N. vel procuratorem suum ejus nomine, in & ad corporalem & actualem possessionem Canoniatu & præbendæ, juriurumque & pertinentium prædictorum recipiatis, amoto ab eis quolibet detentore illicito ac eundem N. vel procuratorem suum prædictum ad eosdem Canoniatum, & præbendam in præfata Ecclesia N. in Canonicum recipiatis & in fratrem, stallumque sibi in choro, & locum in Capitulo ipsius Ecclesiæ cum Canonici juris

plenitudine assignetis, sibi que de ipsorum Canoniatu & præbendæ fructibus, redditibus, proventibus, juribus & obventionibus universis integre respondeatis, & ab aliis plenarie & integre responderi faciatis. In quorum fidem &c. Dat. &c.

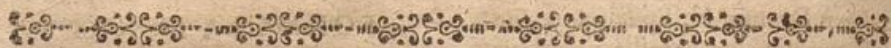
FORMULA LXXIV.

Litterarum collationis beneficii simplicis vacantis per liberam resignationem de eo factam in manibus Episcopi.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Clerico Bracharenli in jure Canonico Licentiato, salutem in Domino sempiternam. Litterarum scientia, vitæ ac morum honestas, aliaque probitatis ac virtutum merita, quibus fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, ut tibi ad gratias reddamur liberales. Cum itaque beneficium simplex &c. quod nuper N. illius ultimus & immediatus possessor obtinebat, per simplicem resignationem dicti N. ad præscriptum Constitutionis felicis record. Pii Papæ V. in manibus nostris spontè & liberè factam, & per nos auctoritate nostra ordinaria admissam liberè vacare noscatur. Nos meritorum tuorum intuitu, tibi, qui ad hoc examinatus, & idoneus repertus fuisti, præfatum beneficium conferimus, & assignamus, ac providemus de eodem, teque coram nobis personaliter consti-

constitutum incorporalem possessionem, seu quasi dicti beneficii, iuriumque & pertinentium per annuli nostri in manibus tuis traditionem inducimus & investimus de eodem recepto à te primitus &c. Quocirca &c. *ut in form. mutatis mutandis.* In quorum omnium & singulorum fidem & te-

stimonium præsentis litteras collationem, & provisionem nostram in se continentes fieri, & per Secretarium nostrum infrascriptum subscribi, & publicari fecimus, nostrique sigilli iussimus appensione communiri. Dat. Bracharæ Augustæ &c. die... Ann...

CIRCA UNIONES.

QUAMVIS singulis Ecclesiis singulos Rectores præficiendos esse veteres sanctiones jubeant, quandoque tamen postulat plebis utilitas, ut quæ antea plures, ac diversa erant, nunc in unum veluti corpus redigantur, ac simul conjuncta pro una Ecclesia habeantur; quandoque etiam, ut quæ conjuncta, connexæque unionis vinculo habebantur, nunc dirimantur, singulaque seorsim tanquam recens erecta constituantur & gubernentur. Quæ omnia cum ab una tantum ratione publica utilitatis adjuvanda proficiantur, non possunt inter se repugnantia, sed maximè ad eundem finem consentientia, & coeuntia censei.

Quamobrem Concil. Trid. sess. 21. de reform. c. 5. constituit, ut possint Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium facere uniones perpetuas quarumcunque Ecclesiarum Parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum eum curatis, propter earum paupertatem; etiam si dicta Ecclesia vel beneficium essent generaliter vel specialiter reservata, aut qualitercunque affecta. Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuscunque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis aut suspensionis. Quod quidem Concilij Trident. decretum declaratur per aliud sess. 24. de refor. c. 13. statuens, Parochiales Ecclesias uniendas non esse monasteriis quibuscunque, aut Abbatiis, seu dignitatibus, sive præbendis Ecclesia Cathedralis, aut Collegiata, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, Militariisve. Quare ad præscriptum decretorum Concilij Trid. prædictorum, poterit Episcopus facere uniones in hunc, qui sequitur, modum.

FORMULA LXXV,

*Unionis Ecclesie Parochialis, alteris-
mili propter eorum paupertatem,*

DRodericus &c. Universis, & singulis presentes litteras audientibus, lecturis, & inspecturis, illis presentem, quorum interest, intererit, aut interesse, quosque infra scriptum tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum, salutem in Domino sempiternam. Ad hoc ut Ecclesiarum omnium per Civitatem & diocesim nostras Bracharenses consistentium ac illas obtinentium personarum status salubriter dirigi, servarique possit honestius, ac personae ipsae, animarum curae & officio inibi incumbentes habeant redditus sufficientes, ut ex altari vivere possint, nostri libenter favoris impartimur praesidium, potissime cum temporum requirit necessitas, causa persuadent rationabiles, & divini cultus augmentum salubriter id exposcit. Exhibita siquidem nobis nuper per dilectum in CHRISTO *N.* Rectorem Ecclesiae Parochialis sancti *N.* hujus Diocesis petitio continebat, quod in dicto loco alia Parochialis Ecclesia sub invocatione *S. B.* consistit, cujus fructus, redditus, proventus, ad sustentationem Rectoris ejusdem pro tempore existentis, propter eorum exiguitatem, & tenuitatem minime suppetunt, & sicut eadem petitio subjungebat, si Parochia-

lis Ecclesia sancti *B.* dictae Ecclesiae similiter Parochiali sancti *N.* quae in medio loci & commodiori situ existit uniretur, annecteretur, & incorporaretur, per hoc congrua remaneret portio Rectori Ecclesiae *S. N.* in eaque divina officia majori cum decore celebrarentur, cultusque divinus in eisdem augmentaretur. Quare per dictum *N.* fuit nobis humiliter supplicatum, ut super praemissis providere auctoritate ordinaria dignaremur. Nos igitur attendentes petitionem hujusmodi praemissis veris existentibus, esse justam & consonam rationi, de praemissis omnibus & singulis ac eorum circumstantiis universis inquisivimus, & nos informavimus diligenter, & quia per informationem legitimam & diligentem per nos a nonnullis testibus fide dignis coram nobis per praefatum *N.* ad informandum animum nostrum, & desuper omnibus & singulis praenarratis, productis, ac rite receptis, & ad jurandum admissis, juratisque examinationis, factam & receptam examinationem, reperimus omnia & singula per dictum *N.* asserta, ut praefertuntur, veritate fulciri. Idcirco auctoritate nostra ordinaria, & Sedis Apostolicae delegata, qua fungimur in hac parte, & omnibus aliis melioribus modo, via & forma, quibus de jure possumus, Parochialem Ecclesiam *S. B.* praedictam cum omnibus juribus & pertinentiis suis eidem Parochiali Ecclesiae *S. N.* in perpetuum univimus, incorporavimus, & anneximus, ac ex nunc univimus, incorporamus & annectimus

per presentes, ita quod cedente vel decedente moderno ipsius Parochialis Ecclesie S. B. Rectore, seu illam alias quomodolibet dimittente, etiamsi actu quovis modo vacet, & ejus dispositio ad nos hac vice pertineat, liceat Rectori dictae Ecclesie S. N. pro tempore existenti, corporalem, realem, & actualem Ecclesie S. B. iuriumque & pertinentium praedictorum possessionem auctoritate propria liberè apprehendere, illiusque fructus, redditus, & proventus hujusmodi percipere, & habere, ac in suos, & dictarum Ecclesiarum usus, & utilitatem convertere, & perpetuo retinere, cujusvis alterius superioris licentia super hoc alias minimè requisita. Volumus autem quod si unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi effectum sortiri contigerit, Parochialis Ecclesia S. B. praedicta debitis propterea non fraudeur obsequiis, nec animarum cura in ea aliquatenus negligatur, sed ejus debitè, si opus fuerit, supportentur onera consueta. Quae omnia & singula, nec non praesentes literas nostras & in eis contenta vobis omnibus & singulis supradictis, & vestrum cuilibet intimamus, & notificamus, ac ad vestrum & cujuslibet vestrum notitiam deducimus, & deduci volumus per praesentes, ne de praemissis ignorantiam aliquam praetendere valeatis, seu etiam allegare, Vobisque nihilominus, & vestrum cuilibet in virtute sanctae obedientiae,

& sub excommunicationis poena, quam in vos, & vestrum quemlibet, si mandatis, & inhibitionibus nostris hujusmodi non parueritis cum effectu, sex dierum canonica monitione praemissa, quorum duos pro prima, duos pro secunda &c. assignamus, ex tunc ferimus, in his scriptis distinctè praecipiendo inhibemus, ne dicto N. aut Rectori pro tempore existenti dictae Ecclesie sancti N. vel procuratori suo, quominus corporalem, realem & actualem possessionem dictae Parochialis Ecclesie sancti B. per nos ut praemittitur, unita, sic vacantis ad praesens, vel quamprimum, ut praemittitur, illam vacare contigerit, iuriumque & pertinentium ejusdem etiam auctoritate propria liberè apprehendere, ejusque fructus, redditus & proventus in suos, & praedictarum Ecclesiarum usus & utilitatem convertere valeat, ut praefertur, omniaque & singula supradicta ne suum debitum fortiantur effectum minimè impedimentum aliquod praestitis, vel alicui, seu aliquibus publicè, vel occultè directè vel indirectè quovis quaesito colore vel ingenio, ipsum impediens detis, seu aliquis vestrum, det consilium, opem, vel favorem. In quorum omnium & singulorum &c. Dat. &c.

† †
†

FORMULA LXXVI.

*Unionis Beneficij simplicis Parochialis
exigui redditus facienda.*

D Rodericus &c. Cùm in visita-
tione Ecclesiæ Parochialis sancti
N. loci N. nostræ Diœcesis Bracha-
rensis, aliarumque Ecclesiarum, &
locorum piorum dicti loci per nos his
elapsis diebus habita comperimus in-
ter cætera, Parochialem ipsam adeo
exiguos fructus habere ut ex eis Paro-
chus pro tempore minimè sustentari
possit, volentes pro munere nostro quã-
tum possumus fructos dictæ Parochia-
lis aliquatenus augere, ut etiam Clericus
veste talari, superpelliceo indutus Cu-
rato celebranti ministrare possit, donec
aliudè provideri possit, pro commoda
sustentatione Parochi, quemadmodum
à sacris Canonibus, & sacro Concil.
Trident. traditum est, ideo tam aucto-
ritate dicti Concilii Trid. quam in lra
Ordinaria, & aliàs omni meliori modo
&c. intervenientibus quibuscunque so-
lemnitatibus tam juris, quam facti etiã
extrinsecis, in similibus requisitis, ei-
dem Parochiali univimus, & applicavi-
mus, ac unimus & applicamus benefi-
cium simplex sancti N. situm in loco N.
cum suis juribus & pertinentiis tam
spiritualibus quam temporalibus, quod
nunc tenetur, & possidetur à N. sine ta-
men præjudicio dicti possessoris, & sine
divini cultus dimissionem. Commit-
tentes in virtute sanctæ obedientiæ, &

sub excommunicationis pœna quibus-
cunque clericis civitatis & Diœcesis
nostræ in solidum quatenus ad omnem
Parochi dicti loci N. requisitionem
debèant cum nomine suo, & successo-
rum suorum in dicta Parochiali, vel
procuratorū imponere, & inducere in,
& ad realem, corporalem, & actualem
possessionem & tenuitatem dictæ Ec-
clesiæ simplicis S. N. juriumque & per-
tinentium ejusdem inductum manute-
nendo, & defendendo, amoto exinde
quolibet alio detentore, quem & nos
sine præjudicio actorum per presentes
amotum decernimus, & declaramus.
In quorum fidem &c.

*Insuper statuit Concil. Trident. sess.
24. de reform. cap. 15. in Ecclesiis Ca-
thedralibus, & Collegiatis insignibus,
ubi frequentes, adeoque tenues sunt
prebenda simul, cum distributionibus
quotidianis ut sustinendo decenti Cano-
nicor. gradui pro loci & personarum
qualitate non sufficiant, licere Episc.
cum consensu Capituli aliquot simplicia
beneficia, non tamen Regularia iis uni-
re. Cujus quidem decreti decisio ita in-
telligenda est, ut uni fiat singulis pre-
bendis distributivè, non autem mense
Capitulari, ut est communis Doctorum
resolutio, secundum Gabr. conf. 118.
num. 3. & 4. lib. 2. Gonzal. ad rcp. 8.
Cancel. gloss. 37. num. 25. Garc. de be-
nefic. part. 12. c. 2. num. 171. Gratian.
discept. foren. cap. 274. num. 34. in fine
Rot. decis. 565. p. 2. recent.*

FOR-

FORMULA LXXVII.

Unionis tenuis præbende, dignitati Ecclesia Cathedralis faciendæ.

DRodericus, &c. Universis & singulis literas præsentis nostras unionis, & incorporationis inspecturis & lecturis, tam præsentibus quam futuris, salutem in Domino. Notum facimus, & attestamur, qualiter in generali visitatione per nos facta in nostra Civitate, & diœcesi Bracharenfi, reperimus Ecclesiam, seu Capellam, sine cura sub invocatione S. N. instructam & ædificatam in terra N. destitutam esse legitimo Rectore quam Ecclesiam seu Capellam, ad hoc, ut servitium dignitatis N. existentis in nostra Cathedrali magis accrescat, & facilius supportari possit, præbendæ dictæ dignitatis N. & ejus possessori & successori pro tempore existenti, & legitime intranti unâ cum juribus, introitibus, redditibus, & proventibus applicavimus, prout præsentium tenore applicamus, unimus, annectimus, & incorporamus, illamque Ecclesiam, seu Capellam, jura introitus, proventus, & redditus quomodolibet ad illam spectantes & pertinentes, ex nunc, perpetuo & in futurum prædictæ dignitati N. & ejus præsentis, & pro tempore existenti possessori in præbendam conferimus, & assignamus. Decernentes, alteri cuicumque provideri in futurum minimè posse, ac provisiones quaslibet

castamus, irritamus & annullamus, & irritas fore esse declaramus. In quorum omnium fidem &c.

FORMULA LXXVIII.

Unionis duarum Capellaniarum in Ecclesia Collegiata cum dismembratione fructum alterius.

DRodericus &c. Cùm in Ecclesia Collegiata S. N. oppidi N. hujus nostræ diœcesis duæ ad sint capellaniæ, una sub invocatione sancti N. quam olim obtinebat Presbyter N. & modo vacat per provisionem ejusdem ad Ecclesiam Parochialem S. N. alteram vero sub invocatione S. B. quam olim obtinebat presbyter N. & modo per ipsius obitum de mense februarii proxime præteriti, nobis verè & personaliter residentibus, ac alternativè beneficio gaudentibus vacat, ambæ æqualis oneris & servitii, Missas videlicet celebrandi, & Horas Canonicas in choro recitandi, imparis tamen redditus, & valoris. Capellania enim sancti B. ad viginti, illa verò sancti N. ad triginta scutorum monetæ valorem ascendit. Propterea cupientes, ut cultus divinus augeatur, & ministri Ecclesiæ ad Dei servitium magis animentur cum juxta illud Apostoli, qui altari servit, de altari vivere debeat, nec unus quidem esuriat, alius ebrius sit; statuimus & decernimus, ut dicta capella sancti B. dismembratur, disjuniatur, ac separetur, & dicta capella sancti N. perpetuo una-

uniatur, annectamur, & incorporetur, prout præfenti decreto dismembramus, disunimus & separamus & præfata capellæ sancti N. perpetuò unimus, annectimus & incorporamus, ita ut in futurum successores ad dictam capellaniam sancti N. redditus omnes, proventus & emolumenta ad aliam Capellam sancti B. spectantia, licitè ex nunc, & in posterum habere, tenere, possidere, & frui valeant, prout in præmissis & singulis omnibus, nostram auctoritatem pariter, & decretum interponimus, prædicto & omni alio meliori modo &c. volumus autem, quod per huiusmodi unionem annexionem & corporationem dicta Capellania S. B. debitis non fraudetur Missis consuetis. In quorum fidem &c. Dar. Bracharæ Augustæ &c. *Ubi autem in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis insignibus, frequentes adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loco & qualitate non sufficiant, nec per unionem aliquorum beneficiorum simplicium tenuitati huiusmodi provideri potest, licet Episcopis cum consensu Capituli & patronorum, si de iure patronatus laicorum sint; aliquibus ex iis suppressis, quarum fructus & proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciores numerum reducere: ita tamen ut tot supersint, que divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesie commode valeant respondere. Quæ quidem suppressiones, ut præfertur, facta, ex*

quibuscunque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus collatis, impediri non poterunt, ut clarè disponit Concil. Trid. sess. 24. de refot. c. 15. quare in hac materia Episcop. providere poterit in hunc quæ sequitur modum.

FORMULA LXXIX.

Suppressionis aliquarum præbendarum Ecclesie Collegiate insignis ob tenuitatem.

DRodericus &c. Cùm in visitatione insignis collegiate Ecclesie S. N. oppidi N. hujus nostræ diocesis per nos iis elapsis diebus habita, cõperimus, quindecim adeoque tenues ibi esse præbendas simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loco & personarum qualitate non sufficiant, nec per valorem aliquorum beneficiorum simplicium huiusmodi tenuitati provideri possit; Nos verò cupientes ut ministri Ecclesie ad Dei servitium magis animentur, & competentè pirantia ad psallendum in choro afficiantur, quod evenire non aliter posset, quam si aliquæ ex dictis præbendis supprimerentur, quarum fructus & proventus reliquarum præbendarum distributionibus applicentur: Nosque attendentes prædictum quindecim præbendarum numerum, qui ad præfens in dicta insigni Collegiata reperitur, posse ad

K

decem

decem reduci, cum quibus divino cultui celebrando ac dignitati Ecclesie sine aliquo divini cultus præiudicio responderi poterit, ideo Capituli ad hoc accedente consensu, quinque ex dictis quindecim præbendas primo loco percessum vel decessum, aut alio quovis modo vacantes, extinguendas, & supprimendas duximus, prout per præsentis extinguimus & supprimimus, illarumque fructus, & proventus reliquarum decem præbendarum distributionibus quotidianis applicamus, tam auctoritate Sacri Concilii Tridentini quam nostra Ordinaria, ac aliis omni meliori modo &c. declarantes huiusmodi suppressionem sic ut præfertur factam ex quibuscunque provisionibus, etiam vigore resignationis aut quibusvis aliis derogationibus vel suspensionibus tolli seu impediri non posse. In quorum omnium & singulorum fidem &c. Dat. &c.

Ut per beneficiorum uniones, seminariorum necessitati consulatur, commendat Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 18. ut Episcopi aliqua beneficia simplicia cujuscunque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonialia, seu præstimonialia portiones nuncupatas etiam ante vacationem, sine cultus divini, & illa obimentium præiudicio, seminariorum Collegiis applicent, & incorporent, etiamsi talia beneficia sine reservata vel affecta, ita ut nec per resignationes ipsorum beneficiorum, uniones, &

applicationes huiusmodi suspendi, vel ullo modo impediri possint; sed omnino quacunque vacatione non obstante, etiamsi in Curia, effectum suum sortiantur. Unde colligitur Episcopum iis unire non posse beneficia illa, quae personalem residentiam requirunt, qualia sunt Parochia, Canonatus, & alia huiusmodi sicuti nec beneficia reservata, quando post eorum vacationem unio fieret, ut clarè idemmet Concil. Trident. decretum insinuat. Quare Episcopus uniones seu applicationes Collegio seminarii facere poterit in hunc qui sequitur modum.

FORMULA LXXX.

Unionis, seu applicationis beneficiorum simplicium Collegio seminarii.

D Rodericus &c. cum iam diu seminarium Ecclesiasticum in hac urbe N. ex præscripto Sacri Concilii Tridentini fuerit erectum, neque redditus & annui proventus eidem hactenus applicati ad eam summam perveniant, quæ ad sustentandos certos ejusdem Collegii alumnos sufficiat, ut Ecclesia quam uberrimos in Domino fructus ex hoc seminario capiat, auctoritate ejusdem Sacri Concilii Tridentini Concilii Provincialis, ac etiam nostra Ordinaria, & aliis omni meliori modo &c. cum consilio R. R. N. & N. deputatorum dicti seminarii ad præ-

præscriptum Sacri Concilii Trident. electorum &c. presentium &c. harum tenore eidem seminario unimus & applicamus beneficia hæc simplicia in diœcesi nostra constituta, nempe beneficium simplex sancti N. situm &c. & aliud beneficium simplex in Ecclesia sancti N. &c. mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna omnibus officialibus nostris Ecclesiasticis civitatis & diœcesis nostræ N. in solidum quatenus ad omnem requisitionem agentium pro dicto seminario, debeant eos, vel aliquem eorum in solidum nomine dicti seminarii inducere, & ad corporalem & actua- lem possessionem, & tenuram dicto-

rum beneficiorum pro tempore vacantium, & inductum manutenendo, & defendendo; amoto, seu amotis quocunque, seu quibuscunque de- tentoribus, faciantque dicto semina- rio, seu pro eo agentibus de quibus- cunque fructibus, decimis, proven- tibus, & obventionibus dictorum be- neficiorum à quibuscunque debito- ribus pro tempore debitis integrè res- ponderi, fraude & cavillatione ces- santibus quibuscunque. Et hæc om- nia sine præjudicio nunc possedenti- um, & sine divini cultus diminutione, & ad præscriptum dicti Concilii, & a- liàs omni meliori modò &c. In quo- rum fidem &c.

CIRCA VARIA.

Cum Tridentini Concilii decreto sess. 25. in decreto de invocac. venerat. & reliq. Sanct. Statutum sit, nulla admittenda esse nova miracula, nisi recognoscante, & approbante Episcopo, qui simul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat que veritati, & pietati consentanea judicaverit, ideo formulam facultatis assumendi informationes de veritate miraculorum, hic inserere opere pretium duxi, in hunc qui sequitur modum.

FORMULA LXXXI.

Facultatis assumendi informationes de veritate miraculorum.

DRodericus Dei, & Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus, ac Dominus Bracharæ, Hispaniarumque Primas &c. dilectis nobis in CHRISTO Reverendis N. N. & N. Salutem in Domino. Cum ad nostras devenit, in oppido N. nostræ Bracharensis diocesis, ad imaginem Beatissimæ Virginis Mariæ de N, nuncupatæ, à nonnullis diebus citra; magnum fieri concursum populi, sub eo prætextu, quod aliquot ibi edita fuerint, & indices dantur miracula, volentes ea qua possumus diligentia & sollicitudine, quemadmodum ex S. Concilii Tridentini decreto tenemur, de ipsorum miraculorum veritate inquirere, vobis de quorum solertia, pietate, & fide plurimum confidimus, committimus, & mandamus, ut ad locum superscriptum accedatis, assumpto vobiscum aliquo notario, omni diligentia, & indagine de præmissis informationes assumatis, & ad nos referatis, quid deinceps sentiendam sit cum Theologorum, & aliorum piorum virorum consilio deliberare valeamus. Dantes vobis harum serie facultatem quascunque cujusvis gradus & conditionis personas ad perhibendum super præmissis veritatis testimonium omnibus remediis de jure opportunis cogendi, ac late, im etiam

populi concursum, quatenus vobis expedire videatur, etiam per censuras Ecclesiasticas prohibendi, ac reprimendi, aliaque faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna. In quorum fidem &c. Dat. Bracharæ Augustæ die... mens. Ann...

FORMULA LXXXII.

Attestationis paupertatis pro iis, qui ob illam in Romana Curia dispensationem Matrimonialempetrate intendunt.

NOS N. Vicarius generalis pro Illustissimo & Reverendissimo Domino D. Roderico à Cunha Archiepiscopo ac Domino Bracharæ Augustæ, Hispaniarumque Primas &c. notum facimus & attestamus, nobis constare per testes fide dignos, ac judicialiter examinatos N. & N. hujus nostræ diocesis esse pauperes, & miserabiles suæque industria, ac labore quotidiano victum querere, & hac de causa dictum N. non posse accedere ad Curiam Romanam, & pro veritate, & ad instantiam dictorum præsentis manu nostra firmatas, ac sigillo quo in similibus utimur, munitas fieri iussimus. Dat. Bracharæ Augustæ die.. Mens.. Ann.. Ego N. notarius Apostolicus subscripsi.

FOR.

FORMULA LXXXIII.

Facultatis profanandi Ecclesiam ratione unionis faciendæ.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO Reverendo N... Salutem in Domino; his nostris litteris tam auctoritate nostra ordinaria, quam etiam vigore Sacri Concilii Tridentini, aliarumque facultatum Apost. nobis desuper concessarum, aliisque omni meliori modo, jure, via, causa, & forma, quibus melius & validius possumus, licentiam & facultatem tibi concedimus, profanandi Ecclesiam S. N. monasterii N. per nos superioribus diebus suppressi, ad effectum, ut hæc quoque Ecclesia incorporari possit aliis dicti monasterii adibus, cum licentia & decreto nostro nuper N. per N. venditis, omnimodasque vices nostras tibi in præmissis, & circa præmissa committimus, & delegamus. In quorum fidem &c.

FORMULA LXXXIV.

Assensus donationis jurispatronatus.

D Rodericus &c. Assentimur & assensum præstamus donationi jurispatronatus, factæ per Magnificum N. constituto jam nobis exactis nostræ Curie, prædictum N. donantem tempore donationis fuisse legitimum pa-

tronum jurispatronatus, ut supra donati, salvis tamen juribus tertii, si tempore datæ altari legitime jus quæsitum fuerit &c. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA LXXXV.

Facultatis construendi oratorium simplex, in quo celebretur.

D Rodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. loci N. hujus nostræ diocesis, salutem in Domino. Tuo desiderio annuentes, ut in eo loco oratorium sub invocatione sancti N. cum unico altari, super quo celebrari exinde possit, extruere valeas, quod situm & alia requisita habeat ad præscriptum instructionis fabricæ Ecclesiæ de Ecclesiis simplicibus, oratorii, & Capellis, in quibus missæ sacrum aliquando fieri consuevit, tibi facultatem concedimus, & impartimus, accedente tamen consensu Parochi, & sine Parochialis Ecclesiæ præjudicio, & quod super ejus altare minime celebretur, nisi ex eo oratorio prius visitato, & iterum ea de re facultate à nobis in scriptis obtenta. In quorum fidem &c. Dat. &c.

K 3 FOR-

FORMULA LXXXVI.

Facultatis concessa Episcopo munera Pontificalia exercendi in aliena diœcesi absente illius Episcopo.

Petillustri & Reverendissimo in CHRISTO Patri Domino N. Dei & Apostolice Sedis gratia Episcopo N. salutem in Domino. Cum ob diurnam absentiam, & itineris distantiam, quibus nos à civitate nostra Bracharensi detinemur, munera Pontificalia clero, & populo Bracharensi minimè exhibere possimus, ne propterea Ecclesia debitis ipsis muneribus, & obsequiis spiritualibus destituatur, quantum cum Domino licet, providere cupientes, quæ ad Dei honorem, & animarum salutem, & divini cultus augmentum pertinent, Reverendissimam Dominationem vestram etiam atque etiam rogamus, & in Domino requirimus, quatenus postquam per dictam civitatem ei iter facere contigerit dignetur in die Cœnæ Domini proximè ventura olea Catechumenorum, & infirmorum, ac Chrismatum benedicere, & consecrare, & in die Sabbathi sancti proximè futuri Sacram Ordinationem in Cathedrali, vel alia Reverendissimæ Domini. Vestra bene visa Ecclesia dictæ Civitatis celebrare, & primam Tonsuram minores, quæ ac majores, etiam Presbyteratus Ordines Diœcesanis, & exteris, ac

etiam Regularibus clericis conferre, debitas litteras dimissorias à suis ordinariis & superioribus habentibus, aliàs tamen à nobis approbatis, conferre, Ecclesias, cœmeteria, & altaria consecrare, & pollutas, seu pollutam reconciliare; Sacramentum Confirmationis etiam in Parochialibus Ecclesiis ministrare, campanas, corporalia, pallas, & alia Ecclesiastica paramenta benedicere, ac patenas consecrare: servatis tamen in præmissis iis, quæ hoc de genere à Sacris Conciliis, & Romano Pontifici præscripta sunt. Pro quibus omnibus muneribus, & eorum quolibet exercendo amplitudini tuæ facultatem concedimus &c. ultra beneplacitum nostrum non valituram. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA LXXXVII.

Licentia Parocho concedenda se absentandi per triginta dies.

DRodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO. Presbytero N. Rectori Parochialis Ecclesiæ S. N. Salutem in Domino. Quia nobis significasti, legitimam causam, quæ per aliquot dies à Parochia tua abesse possis, licentiamque petisti, dummodo interim de substituto idoneo & à nobis approbato primùm provideas, quod ab Ecclesia tua possis abesse per dies triginta, qui à præsentium data initium capiant, his literis facultatem concedi.

cedimus, durante tamen absentia, ut Missæ sacrificium offerre possis, fidem præsentis scripto facimus, te nullâ Ecclesiasticâ censurâ esse innodatum, nec de aliquo criminæ, quod sciamus, ad præsens inquisitum, vel diffamatum, sed bonis moribus præditum In quorum fidem &c. Dat. &c. Vide Concilii, Bracharense IV. act. 3. cap. 7.

FORMULA LXXXVIII.

Attestationis Natalium, morum & Professionis fidei.

DRodericus &c. Universis, & singulis præsentis literas inspecturis, lecturis, & audituris, salutem in Domino sempiternam. Ad habendam de fide, moribus, doctrina, ætate, & natalibus certam scientiam dilecto nobis in CHRISTO N. Clerici Bracharensis pro parte illius requisiti fuimus, ut experitam super his inquisitionem facere dignaremur. Nos hujusmodi honestæ requisitioni annuere volentes, providos viros Reverendos Doctores N. N. & N. quorum fidem, religionem & animi integritatem probatam habemus, & seorsum super vita, moribus, ætate, religionè, & natalibus præmissis medio juramento examinandos coram nobis duximus, & deinde collectis singulorum depositionibus comperimus, præfatum N. esse ætatis circiter triginta annorum clericali characterè insignitum; & in quatuor minoribus Ordinibus ritè constitutum,

legitimis natalibus ortam, honestis moribus præditum, nec ulla prorsus hæresis labe pollutum, sed in communionem fidelium qui sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam profitentur, constanter vixisse, & vivere, ac proinde nec parentibus ulla hæresis, aut perfidiæ legitima infamia maculatis procreatum, illumque in celebri Conimbricensi Academia in jure Canonico laureatum esse; inde subjectos de fide articulos illi coram nobis genibus flexis præsentibus probis viris Reverendis N. & N. testibus ad hæc vocatis & specialiter rogatis legendos, & profitendos juxta Bullam felicis record. Pii Papæ IV. tradimus, quibus ad unum alta & intelligibili voce perlectis, professus illa omnia & singula, sicut scripta sunt, omni tempore servaturum jurejurando promisit, & affirmavit in hunc qui sequitur modum, videlicet. Ego N. firma fide credo &c. In quorum fidem &c. Dat. &c.

FORMULA LXXXIX.

Acceptationis Alternative.

DRodericus &c. Beneficium, & gratiam Alternativæ per regulam Cancellariæ Apost. à S. D. N. D. Urbano divina providentia Papa VIII. nuper concessam, & promulgatam Romæ in eadem Cancellaria Apostol. debitâ qua decet reverentia, & gratiarum actione acceptare volentes, & intendentes, harum serie animum & vo.

& voluntatem nostram declarantes, præfatam gratiam Alternativæ acceptamus, ac ea uti velle declaramus. In quorum fidem & testimonium præmissorum præsentibus nostris juxta præfatæ Regulæ dispositionem patentes litteras manu nostra propria subscriptimus, & nostro in similibus solito Sigillo imprimi, ac per infra scriptum Secretarium nostrum scribi jussimus, & ad R. ejusdem S. D. N. Papæ Datarium transmitti curavimus. Datum &c. *ponit fusc. de visitat. lib. 2. c. 28. nu. 33. Quibus missis & recognitis à R. D. Datario solet addi fides eas fuisse ad notatas in Cancellaria, & posse acceptantem uti Alternativa sub hac forma.* Pro parte Reverendissimi D. N. Episcopi N. præsentata; & recognita fuerunt litteræ acceptationis gratiæ Alternativæ mensium concessæ a S. D. N. D. Urbano divina providentia Papæ VIII. Episcopis apud suas Ecclesias verè & personaliter residentibus. In quorum fidem &c. N. Datarius.

FORMULA XC.

Acceptationis ejusdem Alternativæ.

D Rodericus &c. Intendentes, & volentes observare regulam refervatoriam mensium Apost. S. D. N. D. Urbani divina providentia Papæ VIII. nec non frui gratia, & beneficio Alternativæ, Episcopis apud Ecclesias, aut dioceses suas, verè, & personaliter re-

residentibus per eandem regulam concessæ. Propterea humiliter, & debita eum Reverentia, ac omni meliori modo, quo possumus & debemus, libenter præfatæ Alternativæ gratiam acceptamus, ac ea uti velle declaramus. In cujus voluntatis; acceptationis, & declarationis fidem præsentibus patentes litteras per nostrum Secretarium, & Apostolicum Notarium scriptas nostra manu propria sub signavimus; sigillique nostri soliti impressione muniti fecimus, & illas ad R. D. ejus D. N. Papæ Datarium transmitti curavimus, juxta formam, & ad effectum de quibus prædicta Regula. Dat. in actibus nostris &c. testibus ad præmissa vocatis & præsentibus N. & N. sub die.... *ponit Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 62. in fine.*

FORMULA CXI.

Acceptationis ejusdem Alternativæ.

D Rodericus &c. Cùm jam divino munere, ut tenemur, in nostra Ecclesia personaliter resideamus, habeamusque notitiam regulæ S. D. N. D. Urbani divina providentia Papæ VIII. de Alternativæ gratia acceptanda ab Episcopis apud eorum Ecclesias, seu in eorum diocesis verè, & personaliter residentibus, ut de omnibus, & quibuscunque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, sæcularibus, & Regularibus, ad liberam dispositionem seu præsentationem, vel electionem

nera pertinentibus, quæ in mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris quomodocumque vacantibus, Episcopi ipsi, sicut præmittitur, residentes, liberè disponere valeant, prout in dicta regula latius continetur, cujus exemplum vidimus, & perlegimus, in qua etiam decernitur, ut Episcopo, qui Alternativæ prædictæ gratiam acceptare voluerit, acceptationem hujusmodi per patentes suas litteras, ipsasque ad R. D. ejusdem S. D. N. Papæ Datarium transmittere teneatur: Alternativæ gratiam prædictam per præsentem litteras patentes omni meliori modo, via & jure quibus melius, & efficacius debemus, & possumus, cum suis omnibus & singulis conditionibus limitationibus, & requisitis, & aliam quam forte successores summi Pont. concesserint, & publicari fecerint acceptamus. Et sic has nostras patentes litteras manu nostra signatas, & sigillo nostro munitas, per nostrumque infrascriptum Cancellarium subscriptas, ad R. D. Datarium præfatum transmitti mandamus. In quorum fidem &c.

FORMULA XCII.

*Deputationis Vicarii Generalis
Episcopi.*

Posui supra. allegat. 54. num. 56.

FORMULA XCIII.

Deputationis Vicarii Generalis à Capitulo sede vacante.

Posui supra. allegat. 54. num. 159.

FORMULA XCIV.

Edicti pro visitatione Cathedralis.

D Rodericus &c. Salubre visitationis munus ad sacrorum Canonum, & sacri Concilii Trid. præscriptum ingredi, ac perficere cupientes congruum fore existimavimus, à nostra Metropolitana Ecclesia incipiendum &c. Hoc igitur præsentem edicto ad omnium notitiam deducimus, nos crastino die divina adjunctrice gratia XI. hujus mensis post Missarum solemniam visitaturos dictam nostram Metropolitanam Ecclesiam. Monemus itaque omnes RR. Decanum, Dignitates, Canonicos, quartanarios, Presbyteros, Clericos, cæterasque personas Ecclesiasticas, quocumque nomine nuncupatas, dictæ Ecclesiæ inservientes, ut præparent se, vel eorum quemlibet ad hanc visitationem recipiendam, & ostendant eorum ordinum Bullas, suorum omnium beneficiorum titulos, dispensationes, statuta Ecclesiæ prædictæ, obligationum onera, inventarium præterea bonorum, jurium, & reddituum ad eos & eorum Capitulum, & Ecclesiam præfatum quomodolibet spectantia, cum nota distincta instrumentorum, aliarumque publicarum scripturarum, ac repertorium mobilium; visitationi prædictæ convenient, & intersint quousque illa perfecta fuerit, sub pœnis nostro arbitrio reservatis. Et ne ignorantia causa ab aliquo al-

L

legari

legari possit, volumus presentes has nostras litteras in valuis Metropolitanæ prædictæ affigi, ut per affixionem illarum omnes citentur, ac teneantur, ac si personaliter moniti, requisiti, ac citati essent. In quorum fidem presentes nostras litteras propria manu subscriptas, nostro Sigillo muniri iussimus. Dat. Brachara Augustæ &c.

FORMULA XCV.

Erectionis Confraternitatis.

DRodericus &c. Universis & singulis has presentes litteras inspecturis ac lecturis salutem in Domino sempiternam significamus, qualiter pro parte R. P. Guardiani & Fratrum Ordinis N. Ecclesiæ N. fuit nobis presentata supplicatio quædam, ad effectum intus dictam Ecclesiam S. N. construendi & ædificandi Capellam unam sub invocatione Conceptionis Beatissimæ Virginis, ad honorem omnipotentis Dei, & remissionem peccatorum populi, cum potestate erigendi Confraternitatem, ac librum conficiendi, & in eo adscribendi omnes Confratres dictæ Confratriæ adscribi volentes. Nos ergo huiusmodi attendentes supplicationi non esse denegandum assensum, tenore presentium licentiam concedimus, & impertimur prædicto R. P. Guardiano, & Fratribus ejusdem Ecclesiæ S. N. Ordinis N. erigendi construendi, & ædificandi prædictam Capellam intus præfatam Ecclesiam, sub

invocatione Conceptionis B. Virginis, illamque cum campanili, campanis, ecœmeterio, calicibus, patenis, ornamentis & paramentis Ecclesiasticis in ea existentibus juribus, & pertinentiis Ecclesiæ prædictæ, accipiendi, & gaudendi omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, indulgentiis, indultis, & gratiis solitis & consuetis, ac etiam à nobis concedimus, scilicet quadraginta dierum indulgentiam, si quas habet tam Capella ipsa, quam prædicta Confratria, & in prædictis, & circa prædicta nostrum assensum pariter & assensum impartimur. Mandantes prædictis omnibus, & singulis Abbatibus, Vicariis, Rectoribus, Presbyteris, & Clericis nostræ jurisdictioni subjectis, sub pœna excommunicationis, qualiter prædictum R. Guardianum & Fratres circa præsentem erectionem ac constitutionem dictæ Capellæ Confraternitatis construendæ intus prædictam Ecclesiam non impediant, & molestent, & qui in dicta die presentes erunt, gaudeant presentibus indulgentiis à nobis concessis. Imò omne auxilium, consilium, & favorem præstent, amoto exinde quolibet alio illegitimo detentore, prout nos per presentes amovemus. Contradictores quoque, & rebelles per censuras Ecclesiasticas compescendo. In quorum omnium & singulorum fidem &c.

FORMULA XCVI.

Affensus erigendi Confraternitatem.

VT divinus cultus, & CHRISTI fidelium devotio quotidie magis, ac magis in oppido N. hujus Bracharen. Diocesis augeatur, concedimus petiram licentiam, ut super uno exaltari- bus Parochialis Ecclesie S. N. erigi possit Confraternitas sub invocatione S. N. accedente tamen, & salvo semper S. D. N. divina providentia Papae N. sanctae Sedis Apostolicae auctoritate, consensu, & beneplacito &c.

FORMULA XCVII.

Affensus creandi seu fundandi Hospitalis.

DRodericus &c. Viso supradicto Memoriali nobis porrecto super creatione seu fundatione facienda cujusdam Hospitalis in Oppido N. hujus nostrae Diocesis, dictae fundacioni, & creationi nostrum consensum, assensum, & beneplacitum praestamus, extra tamen praedictum jurisdictionis Episcopalis, & Ecclesiae Parochialis, intra cujus fines erigetur, eique sic erecto omnia privilegia, immunitates, & exemptiones impartimur, quae aliis Hospitalibus de jure comperunt, cum facultate construendi altare, seu Capellam ad effectum celebrandi, juxta mentem te-

statoris, nec non campanaria extruendi, & campanas retinendi, & praeterea sepulturam aedificandi, pro factore, ejusque haeredibus & successoribus, ejusdemque Hospitalis, bonorum & introituum magistrum, & administratorem constituimus oratorem, ejusque haeredes & successores, quatenus juris fuerit, qui debeant facere inventarium dictorum bonorum, & introituum, atque promittere, & jurare in manibus nostris, & successorum nostrorum, de utilia faciendo, & inutilia praetermittendo, rationemque de administratis fideliter reddendo nobis, & successoribus nostris pro tempore, seu aliis de nostro, seu successorum nostrorum ordine, singulis annis, & toties quoties nobis videbitur, cum reliquorum restitutione. In quorum fidem &c.

FORMULA XCVIII.

Monitorialium ad finem revelationis pro rebus deperditis.

DRodericus &c. Universis & singulis RR. DD. Abbatibus, Prioribus, Plebanis, Rectoribus, Vicariis perpetuis, Capellanis, Clericis, & Officialibus quarumcunque Ecclesiarum per Civitatem & Diocesim Bracharen. salutem, & mandatorum nostrorum obedientiam. Expositum nobis nuper est per N. loci N. quod nonnulli iniquitatis filii, quos prorsus ignorat, ceasus, terras, domos, possessiones, bona,

L 2

mobi-

mobilia & immobilia, scripturas publicas, & privatas, fidem tamen facientes, ac jura, nec non pecuniarum summas, auri & argenti quantitates, jocalia, domusque supellectilia magni momenti, ad prædictum exponentem, seu alios legitimè spectantia subtraxerunt, ac temerè occuparunt, eaque malitiôsè occultasse & occultè, ac indebitè detinere præsumperunt & præsumunt; ex quo exponenti gravia damna valorem quinquaginta scutorum excedentia, nequiter intulerunt in animarum suarum periculum, & prædicti exponentis non modicum detrimentum; super quibus petitum fuit per nos Ecclesiastico remedio provideri, quapropter vobis omnibus, & singulis supradictis, ac vestrum cuilibet in virtute S. obedientiæ damus in mandatis, quatenus ad omnem instantiam supradicti exponentis in vestris Ecclesiis coram populo in eis ad divina audienda, seu aliàs legitimè congregato, ipsum populum, ac omnes bonorum, & rerum hujusmodi detentores, ac illorum celatores, ac aliàs scientiam habentes, ac damnorum illatores occultos ex parte nostra publicè moneatis, & requiratis, ut infra terminum quindecim dierum à die primæ monitionis nostræ hujusmodi incipientiorum, quorum quinque pro primo, quinque pro secundo, & reliquos quinque dies pro tertio, ultimo & peremptorio termino, ac monitione Canonica assignamus, & vos assignatis eisdem, dicto exponenti supra-

dicta indebitè occupata, & detenta restituant; occultatores verò & illi scientes revelent; & si id infra dictum tempus non adimpleverint; ex nunc contra eos generalem excommunicationis sententiam in forma Ecclesiæ consueta præferatis. In quorum fidem &c. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

Factâ monitione inter Missarum solemniam vulgari lingua juxta formam Monitorialis hujusmodi tribus dominicis, continuis, nulloque revelante, solet ulterius concedi licentia fulminandi servata forma in synodo celebrata.

FORMULA XCIX.

Deputationis Vicarij foranensis.

DRodericus &c. Dilecto nobis in CHRISTO R. N. Cupientes in oppido N. nostræ diœcesis de idonea persona providere, quæ Vicarius foranensis officium in omnibus ad hujusmodi munus spectantibus benignè prototius Cleri & populi quære, & salute, exercere possit, non valentes propter ardua, variaque negotia, ad distantiam locorum. Nos & Vicarius noster generalis personaliter ubique locorum, prout optaremus interesse, propterea de tua confisi fide, prudentia, probitate, & integritate, auctoritate, qua fungimur, in prædicto oppido te in Vicarium foranensem cum omnibus honoribus, oneribus, emolumentis, & prærogativis in forma solitis & consuetis,

per

per presentes facimus, constituimus, & deputamus ad nostrum beneplacitum; cum potestate omnes depravatos mores in personis Ecclesiasticis tibi subditis corrigendi, & emendandi, informationes ad instantiam partis vel ex officio contra illos, in crimine concubinatus, blasphemiae & aliorum spiritualium, vel mixti fori delictorum, etiam contra laicos capiendi, processus formandi, & usque ad sententiam definitivam exclusivè in omnibus causis procedendi, illosque formatos ad nos originaliter transmittendi, praecepta Canonicis & Presbyteris, & ceteris Ecclesiasticis personis tibi subjectis sub poenis tibi bene visis de se ad nos presentando faciendis, non parentes carcerandi, in causis civilibus usque ad summam scutorum... in executivis verò, & in quibus non est tela iudicialia, seu decretum definitum non est interponendum, usque ad quamlibet summam cognoscendi, & terminandi, festivitates & alia, quae mandat & praecipit sancta Mater Ecclesia servari mandandi, reliquaque omnia faciendi, gerendi, & exercendi, quae similes Vicarii foranei facere, gerere, & exercere solent. Mandantes omnibus & singulis Canonicis, Presbyteris, Clericis, ceterisque ad quos spectat, ut te in Vicarium foraneum, ut supra recipiant, admittant, recognoscant, & obediant sub poena scutorum auri in auro quingentorum, & in subsidium excommunicationis. In quorum fidem has praesentes manu nostra subscriptas, & sigillo nostro solito munitas fieri feci-

mus. Datum Bracharae Augustae &c.

FORMULA C.

Mandati procura ad impetrandam confirmationem presentationis facta per Regem nostrum, ad Episcopatum sui Regij patronatus, & ad excipiendas de eo litteras Apostolicas.

IN nomine Domini, Amen. Praesenti publico instrumento, cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod anno à Nativitate Domini nostri JESU CHRISTI millesimo, sexcentesimo &c. Indictione N. die verò N. mensis N. Pontificatus autem sanctissimi in CHRISTO Patris, & Domini N. divina providentia Papae N. anno ejus N. in mei Notarii publici testiumque infra scriptorum praesentia personaliter constitutus Illustrissimus D. Rodericus &c. & citra quorumcunque suorum procuratorum, per eum hactenus quomodolibet constitutorum revocationem, omnibus melioribus via, jure, modo, & causa, quibus melius, validius, & efficacius de jure potuit, & debuit, constituit, creavit & solemniter ordinavit suos veros, certos, legitimos, & indubitatos procuratores, actores, factores, negotiorumque suorum infra scriptorum gestores, ac Nuncios speciales & generales, ita tamen quod specialitas generalitati non deroget, nec è contra, & quod non sit melior conditio primitus occupatis, nec deteriori subsequenti, sed quod unus eorum inceperit, alter verò possit prosequi, mediatè finire & terminare, atque ad debitum

¶ 3

finem

finem & effectum perducere videlicet DD. N. & N. absentes tanquam presentes & quemlibet eorum in solidum specialiter & expressè ad ipsam Illustrissimi Domini constituentis nomine, & pro eo præsentationem seu nominationem de persona sua ad Archiepiscopatum N. qui de Jure patronatus Serenissimi Domini nostri Domini N. Hispaniæ Regis Catholici existit per Serenissimam Regiam Majestatem prædictam factam, coram prædicto sanctissimo Domino nostro Papa, & in suo Consistorio, ac Illustrissimo Datario, seu Vicecancellario, aut persona ad id potestatem habente præsentandum, illamque, & illas confirmari petendum, & instandum, informationes de moribus, & vita, cæterisque qualitatibus ad dicti Domini constituentis instantiam desuper assumptas, cæteraque instrumenta necessaria, coram quibus opus fuerit, etiam præsentandum quascunque supplicationes necessarias, & opportunas offerendum, litterasque Apostolicas provisionis dicti Archiepiscopatus N. & alias necessarias ad dicti Domini constituentis favorem expediri petendum, & instandum, & in ejus animam curandum, quod in præmissis non intervenit, nec intervenire speratur fraus, dolus, simoniæ labe, aut quævis alia illicita pactio, seu corruptela, & alia juramenta quæcunque, si necesse fuerit præstandum, cæteraque complendum ad hoc necessaria, & opportuna, ita ut ex defectu mandati præmissa omnia suum effectum sortiri non desinant, unum quoque, vel plures

procuratorem seu procuratores loco sui, cum simili, aut limitata potestate substituendum, eumque, vel eos, revocandum, & onus procurationis hujusmodi in se reassumendum toties, quoties opus fuerit, & ipsis videbitur expedire, præsentati procuratorio nihilominus in suo robore duraturo, & generaliter omnia alia & singula faciendum, dicendum, gerendum, exercendum, & procurandum, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, & quæ ipsemet Dominus constituens faceret, & facere posset, si præmissis omnibus & singulis præsens & personaliter interesset, etiamsi talia forent, quæ mandatum exigent magis speciale, quam præsentibus sit expressum. Promittens insuper idem Dominus constituens mihi Notario publico Apostolico infra scripto, tanquam publicæ & authenticæ personæ solemniter, stipulanti, & recipienti, vice, ac nomine omnium & singulorum, quorum interest, intererit, aut interesse poterit, quomodolibet in futurum, se ratum, gratum, validum, atque firmum perpetuo habiturum totum id, & quidquid per dictos suos procuratores, & substituendos ab eis dictum, actum, gestum, factum, vel procuratum fuerit in præmissis, seu aliquo præmissorum. Relevans nihilominus ex nunc, & relevare volens eosdem procuratores, ab eisque substituendos, & illorum quemlibet ab omni onere satis dandi, ac judicio listi, & judicatum solvi, cum omnibus & singulis clausulis necessariis, & oportu-

portunis, sub hypotheca & obligatione omnium, & singulorum bonorum suorum mobilium, & immobilium, spiritualium, & temporalium, presentium & futurorum, ac qualibet alia juris, & facti renuntiatione ad hæc necessaria pariter, & cautela. Super quibus omnibus & singulis præmissis idem Dominus constituens sibi à me Notario publico Apostolico infrascripto unum, vel plura, publicum, seu publica fieri petiit & confici instrumentum, seu instrumenta. Acta fuerunt hæc in civitate, vel oppido N. sub anno, die, mense, indictione, & Pontificatu quibus supra, presentibus ibidem protestibus N. & N. & N. in dicta civitate, vel oppido commorantibus ad præmissa vocatis, & rogatis, & dictus Dominus constituens mihi Notario cognitum suo hic se subscripsit nomine &c.

FORMULA CI.

Mandati procura Episcopi nominati per Regem nostrum ad se obligandum de solvendis medijs annatis antiquarum pensionum super Episcopatu auctoritate Apostolica impositarum.

IN nomine Domini, Amen. Præsentem publico instrumento cunctis pateat evidenter, & sit notum, quod anno à Nativitate &c. *Siga como el deariba*, personaliter constitutus Reverendissimus D. N. electus & presentatus per Serenissimum D. nostrum

Philippum Hispaniarum Regem Catholicum ad Ecclesiam, & Episcopatum N. omnibus melioribus &c. fecit, constituit &c. ita tamen quod specialitas &c. videlicet Dominos N. N. &c. specialiter, & expressè ad dictum R. D. constituentem, ipsiusque bona spiritualia, & temporalia, ac fructus, redditus, & proventus dicti Episcopatus N. in ampliori forma Camera Apostolicæ latissime extendenda obligandum ad solvendum omnes, & quascunque pecuniarum summas & quantitates, atque alia quæcunque jura quomodolibet debita, ac debenda, tam Cancellariæ, & Camera Apostolicæ quam illarum officialibus ratione annatarum pensionis, seu pensionum super fructibus dicti Episcopatus N. reservatæ seu reservatarum tempore quo, ac in eventum in quem prædictæ pensiones, seu earum aliqua quomodolibet extinguantur seu vacare censeantur, ad favorem dicti R. D. constituentis, & intra sex menses à die extinctionis & vacationis hujusmodi, ac desuper quascunque scripturas ac instrumenta cum clausulis, vinculis, cautelis, & obligationibus necessariis, & opportunis stipulandum, ac stipulari faciendum, & infirmandum, quæ ex nunc, prout extunc approbat, & valeant, & ita firma sint, ac si ipse R. D. constituens ea faceret, & stipularet, eisque præsens, & personaliter interesset, juramenta quæcunque si necesse fuerit in animam ipsius R. D. constituentis præstandum, cæteraque complendum, ad hoc necessaria, & opportuna,

portuna, ita ut ex defectu mandati præmissa omnia suum effectum sortiri non desinant, unumquoque &c. Sequatur formam mandati præcedentis usque ad finem.

FORMULA CII.

*Mandati procura ad consentiendum
novis pensionibus super Episcopa-
tu imponendis.*

IN nomine Domini Amen &c. Personaliter constitutus Reverendissimus Dominus N. electus Episcopus &c. specialiter, & expressè ad ipsius R. D. constituentis nomine, & pro eo, in eventum, in quem, ac dum & quando prædictus sanctissimus Dominus noster super fructibus, redditibus, & proventibus mensæ Episcopalis N. ad quam per Serenissimum Dominum nostrum D. Philippum Hispaniarum Regem Catholicum, quæ de jure patronatus prædicti Domini Regis existit, præsentatus fuit, nonnullas annuas pensiones ad favorem personarum per eum nominandarum reservare constituere, & assignare voluerit, tunc, & eo casu, & non aliàs aliter, neque alio modo, constitutioni, reservationi, & assignationi pensionum prædictarum consentiendum, suos assensus, & consensus præstandum, eosque stipulandum, firmandum, ac cum solitis clausulis extendendum & jurandum in forme, literarumque expeditioni consentiendum, & ad dictarum

pensionum solutionem dictum R. Dominum constituentem in ampliori forma Camera Apostolicæ latissime extendenda obligandum, & in ejus animam jurandum, quod in præmissis non intervenit, nec intervenire speratur dolus, simoniæ labes, aut quavis alia illicita pactio, seu corruptela, & alia juramenta quæcunque necessaria præsumendum, quascunque supplicationes præsentandum, cæteraque complendum &c. prosequatur quæ res in finem formarum præcedentium mandatorum.

FORMULA CIII.

*Juramenti cum Bullis ad Episcopum
transmissi ad effectum illud emittendi,
ante ejus consecrationem.*

Forma juramenti. Ego N. ab hac hora in antea fidelis, & obediens ero beato Petro, sanctæque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, ac Domino nostro Domino N. Papæ N. suisque successoribus Canonice intrantibus, non ero in consilio, aut consensu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, seu capiantur, aut in eos violenter manus quomodolibet ingerantur, vel injuriæ aliquæ inferantur, quo vis quælibet colore: Consilium verò quod mihi credituri sunt per se, aut nuntios, seu literas ad eorum damnum me sciente nemini pandam. Papatum Romanum, & Regalia sancti Petri adjutor ois ero ad

retinenda.

retinendum, & defendendum contra omnem hominem; legatum Apostolicæ Sedis in eundo & redeundo honorifice tractabo, & in suis necessitatibus adjuvabo, jura, honores, privilegia, & auctoritatem Romanæ Ecclesiæ, Domini nostri Papæ, & successorum prædictorum conservare & defendere, augere, & promovere curabo, non ero in consilio, facto, vel tractatu, in quibus contra ipsum Dominum nostrum vel eandem Romanam Ecclesiam aliqua sinistra, vel præjudicialia personæ honoris, juris, status, & potestatis eorum machinentur, & sic alia à quibuscunque procurari novero vel tractari, impediam hoc pro posse, & quanto citius poterò commodè significabo eidem Domino nostro, vel alteri per quem ad ipsius notitiam poterit pervenire, regulas sanctorum Patrum, decreta, ordinationes, sententias, dispositiones, reservationes, provisiones, & mandata Apostolica totis viribus observabo, & faciam ab eis observari, hæreticos, schismaticos & rebelles Domino nostro, & successoribus prædictis pro posse persequar, & impugnabo, vocatus ad Synodum, nisi impeditus fuero Canonica prædicatione, Apostolorum limina singulis quadrienniis personaliter ac per me ipsum visitabo, & Domino nostro ac successoribus prædictis rationem reddam de toto pastoralis officio, deque rebus omnibus ad meæ Ecclesiæ statum, ad Cleri & populi disciplinam, animarum denique, quæ meæ fidei creditæ sunt, salutem quo-

vismodo pertinentibus, & vicissim mandata Apostolica prædicta humiliter recipiam, & quam diligentissimè exequar. Quod si legitimo impedimento detentus fuero, prædicta omnia adimplebo per certum nuntium ad hoc speciale mandatum habentem de gremio mei Capitali, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem, aut his mihi deficientibus, per Diocesanum Sacerdotem, & Clero deficiente omnino, per aliquem alium Presbyterum secularem, vel Regularem spectatæ probitatis, & Religionis, de supradictis omnibus plenè instructum, de hujusmodi autem impedimento docebo per legitimas probationes ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem proponentem in Congregatione Sacri Concilii Tridentini per supradictum Nuntium transmittendas, possessiones vero ad mensam meam pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Capitali Ecclesiæ meæ inconsulto Romano Pontifice, & si ad aliquam alienationem devenero, pœnas in quadam super hoc edita constitutione contentas eo ipso incurrere volo, sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia &c. Testimonii hujus juramenti formula adest infra in ordine 107.

* *

*

M

FOR-

FORMULA CIV.

*Consecrationis Episcopalis
testimony.*

Rodericus Dei &c. Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus N. &c. Universis, & singulis præsentibus litteras inspecturis, salutem in Domino sempiternam. Notum facimus per præsentibus, quod nos de mandato, & commissione sanctissimi Domini nostri Domini N. divina providentia Papæ N. per suas litteras Apostolicas Bullatas, sub datis &c. & per nos debita cum reverentia recepto, post præsentationem, & publicationem dictarum litterarum in tali Ecclesia &c. assistentibus nobis Reverendissimis Patribus DD. N. & N. Episcopis Reverendissimum in Christo Patrem DN. eadem Dei, & Apostolicæ Sedis gratia electum, & confirmatum Episcopum N. (recepto prius ab eo debita fidelitatis juramento) in Episcopum consecravimus, manusque Episcopalis consecrationis eidem præsentibus, & humiliter flexis genibus, devotè recipienti, & acceptanti impendimus, caput, & ejus manus oleo, & sancto chrismate unguendo, baculum Pastoralem tradendo, & annulum, ut moris est, digito ejus ipsum subarrhando, coronam, seu mitram capiti ejus imponendo, chirothecisque ejus manus inducendo, ipsum ut Episcopum, & Pastorem in sede, seu sedistorio inthronizavimus,

cum cæteris aliis cæremoniis in similibus adhiberi solitis, & juxta formam, & consuetudinem sanctæ Romanæ Ecclesiæ in talibus observari consuetas, cooperante nobis gratia Spiritus septiformis. In cujus rei testimonium præsentibus litteras fieri, sigillique nostri jussimus impressione muniti, ac per Secretarium nostrum infra scriptum referendari. Dat. in tali loco, die, mense, &c. anno &c. indictione &c. & Pontificatu &c. præsentibus ibidem N. N. N. testibus ad præmissa vocatis & adhibitis, & quamplurimis aliis discretis viris eidem actui assistentibus &c.

FORMULA CV.

Mandati procure ad capiendam possessionem alicujus Episcopatus.

IN nomine Domini, Amen. Per hoc præfens publicum procuratoris instrumentum cunctis pateat evidenter, & sit notum quod nos N. &c. Cum igitur à sanctissimo Domino nostro, Domino N. divina providentia Papa N. ad electionem, & præsentationem de nobis factam ab invictissimo Domino nostro Philippo Rege Catholico de dicto Episcopatu N. per obitum Reverendissimi Domini N. illius ultimi possessoris (vel per ascensionem & promotionem Reverendissimi Domini N. illius ultimi possessoris, ad Episcopatum, vel Archiepiscopatum N.) provisè extiterimus,

prout

prout in literis Apostolicis de super con-
fectis plenius continetur. Idcirco om-
nibus melioribus modo, via, & for-
ma, quibus melius, & efficacius de ju-
re possumus & debemus, facimus,
constituimus, creamus, nominamus,
& solemniter ordinamus nostros ve-
ros, certos, legitimos, ac indubitatos
procuratores, actores, factores, nun-
tios speciales & generales, ita tamen
quod generalitati specialitas non de-
roget, nec econtra, & quod non sit
melior conditio primitus occupantis,
nec deterior subsequens, sed quod u-
nus eorum inceptis, alter vero id pro-
sequi, mediare & terminare possit &
valeat, atque ad debitum finem & ef-
fectum perducere videlicet *N. & N.*
quemlibet eorum in solidum speciali-
ter, & expressè ac nostro nomine, &
per nos vigore dictarum Bullarum A-
postolicarum in præfata nostræ Cathed-
ralis Ecclesiæ *N. & aliarum Ecclesia-
rum Collegiatarum dicti nostri Epif-
copatus, & dignitatis, ejusdemque
villarum, præsidiorum, locorum, op-
pidorum, & pertinentiarum omnium
eorundem, tam spiritualis, quam tem-
poralis jurisdictionis possessionem rea-
lem, actualem, corporalem, vel quasi
cum omnibus privilegiis, ceremoniis,
& gratiis consuetis poni, recipi, induci,
ac inductos defendi, petendum, fa-
ciendum, & obtinendum, ipsamque
possessionem captam, & apprehensam
intraendum, ac manuteneri, defendi, &
conservari petendum, etiam facien-
dum, & procurandum: nec non de
observandis dictæ nostræ Cathedralis*

Ecclesiæ, aliarumque Ecclesiarum Col-
legiatarum prædictæ nostræ dignitatis
Episcopalis laudabilibus statutis, &
consuetudinibus à prædecessoribus
nostris observari solitis, in nostri ani-
mam licitum præstandum juramen-
tum, & omnia etiam prædictis annexa,
connexa, dependentia, & accessoria
faciendum, petitionesque, & intima-
tiones, protestationes, actusque, tam
judiciales, quam extrajudiciales præ-
sentandum, & præstandum, ubi, quan-
do, & quomodolibet visum fuerit, om-
niaque alia, & singula faciendum, di-
cendum, gerendum, exercendum, &
procurandum, quæ in præmissis neces-
saria fuerint, seu quomodolibet op-
portuna, & quæ nos ageremus, & face-
remus, si præmissis omnibus singulis
præsentibus ac personaliter interessemus,
etiamsi talia forent, quæ mandata
exigerent magis speciale, quam præ-
sentibus sit expressum. Nos enim om-
nia ea, quæ ad hoc necessaria fuerint
prout inserta, ac si de verbo ad verbum
hic scripta, & apposita fuissent, reputa-
mus, & habemus, promittentes præ-
senti Notario publico infra scripto,
tanquam publicæ & authenticæ perso-
næ solemniter stipulanti, vice ac nomi-
ne omnium, & singulorum, quorum
interest, infererit, aut interesse poterit
quomodolibet in futurum nos ratum,
gratum, validum, atque firmum per-
petuo habituro totum id, & quidquid
per dictos nostros procuratores a-
ctum, dictum, factum, gestum, & pro-
curatum fuerit in præmissis, seu aliquo
præmissorum, revelantes eos ab omni

onere satis dandi, iudicio fisci, & iudicatum solvi cum omnibus suis clausulis necessariis, & opportunis, sub hypotheca, & obligatione omnium & singulorum bonorum nostrorum, mobilium, & immobilium spiritualium, presentium & futurorum, & qualibet alia juris, & facti renuntiatione ad hæc necessaria pariter, & cautela. In quorum omnium & singulorum fidem præfens publicum procurationis instrumentum manu nostra subscriptum, & per infra scriptum Notarium, Secretarium nostrum subscriptum, & subscriptum fieri iussimus in civitate, vel oppido N. in ædibus nostræ habitationis sub anno Domini millesimo; &c. die vero N. mensis N. presentibus ibidem N. N. N. &c. testibus ad præmissa vocatis, atque rogatis, & dictus Reverendissimus Dominus Episcopus N. constituens mihi Notario cognitum, suo se hic subscripsit nomine.

FORMULA CVI.

Possessionis Episcopatus.

IN nomine Domini, Amen. Anno ejusdem N. indictione N. die vero N. mensis N. Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini N. divina providentia Papæ N. anno N. coram venerabilibus & circumsp. viris, Dominis N. N. N. &c. N. Decano, Canonicis, & Capitulo Cathedralis Ecclesiæ N. cæterisque Canonicis Capitularibus & personis dictæ Ecclesiæ inibi & in eadem

Ecclesia simul congregatis, & existentibus in loco suo Capitulari ad sonum Campanæ pulsatæ, juxta usum, & consuetudinem ipsorum hæcenus observatam vocatis in mea Notarii publici Apostolici, & testium infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum, & rogatorum præsentia personaliter constitutus Dominus N. procurator, & procuratorio nomine R. Patris Domini Roderici Archiepiscopi N. (prout suo procurationis mandato per quoddam publicum instrumentum, sub data &c. quod ibidem præsentavit, & ostendit, legitimis constat documentis) quasdam literas Apostolicas provisionis Archiepiscopatus dictæ Ecclesiæ N. dicto Illustrissimo D. Roderico per præfatum Dominum nostrum Papam gratiosè concessa, sub data &c. quarum tenores propter earum prolixitatem omitto ibidem præsentavit, & legifecit. Quarum quidem literarum Apostolicarum vigore idem Dominus N. procurator nomine quo supra procuratorio, dictos Capitulum; aliasque personas singulares, & Capitulares prædictos, quatenus ipsum nomine præfati Illustrissimi Domini Roderici, in & ad corporalem, realem & actualem possessionem dictæ Ecclesiæ & Archiepiscopatus N. cum omnibus juribus & pertinentiis suis ac oneribus & honoribus juxta, & secundum earundem literarum Apostolicarum, vim, continentiam, & tenorem, sub pœnis, sententiis, & censuris in eisdem litteris contentis ponerent, & inducerent, debita cum instantia postulavit.

lavit. Qui quidem Domini de Capitulo, singulæque personæ capitulares prædictæ statim supradictas litteras Apostolicas, ut obedientes filii ad se recipientes, & eisdem obedire volentes, eundem Dominum N. procuratorem, in personam dicti Illustrissimi Domini Roderici, ad realem, corporalem, & actualem possessionem dictæ Ecclesiæ, & Archiepiscopatus N. cum decantatione, & solemnitatibus, in talibus fieri solitis, & consuetis, receperunt, & induxerunt, & in sede Archiepiscopali in choro, & in loco in Capitulo ejusdem Ecclesiæ sedere fecerunt, nec non possessionem audientis dictæ Ecclesiæ, quæ tenetur modo in tali parte ac in domum sive palatium Archiepiscopalem N. procuratorem prædictum, nomine, quo supra procuratorio cum solemnitatibus in talibus solitis induxerunt, & eandem domum, sive palatium Archiepiscopale eidem dicto nomine assignarunt, recepto primitus ab eodem D. N. procuratore nomine quo supra, & præstito in manibus mei Notarii publici Apostolici infra scripti in anima dicti Illustrissimi D. Roderici Archiepiscopi corporali juramento professionis fidei, juxta Sacri Concilii Tridentini decreta, & de observandis dictæ Ecclesiæ statutis, super quibus omnibus, & singulis, idem D. N. procurator, nomine quo supra procuratorio, ac sui principalis, à me Notario publico Apostolico, unum vel plura, publicum, seu publica fieri petiit instrumentum, sive instrumenta. Acta fuerunt hæc in civitate N. die, mense,

anno, indictione, & Pontificatu quibus supra, præsentibus pro testibus DD. N. N. N. in hac dicta civitate residentibus ad præmissa omnia; & singula vocatis pariter, atque rogatis, & dicti DD. Decanus, & N. N. Canonici pro Capitulo, dictusque procurator suis hic se subscripserunt nominibus.

FORMULA CVII.

Testimonij juramenti ab Episcopo emittendi ante consecrationem.

Beatissime Pater, postquam litteras Apostolicas sanctitatis vestræ sub plumbo expeditas subditis Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Domini N. die N. Pontificatus N. recepi; in quibus Beatitudo vestra mihi indulgit, & mandavit, ut à quocunque maluerim Catholico antistite, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, assistentibus duobus aliis Catholicis Episcopis, munus consecrationis recipere valerem, & ante dicti muneris receptionem juramentum sub forma in dictis litteris contenta præstarem, & per me aspatentes litteras, meo Sigillo munitas, illud per proprium nuntium ad sanctitatem vestram, & Sedem Apostolicam, quanto citius destinare procurarem, sicque dictis S. V. litteris, & mandatis Apostolicis patendo, juramentum juxta formam meis præscriptam in tali oppido, die, mense, & anno, in manibus R. D. Archiepiscopi N. assistentibus RR. DD. Episcopis N. & N. hujusmodi sub tenore præstiti. *Inseratur hic juramentum ad litteram prout for. 103.*

In quorum fidem & testimonium
præsentes meas litteras manu mea sub-
scriptas, & Sigillo meo munitas, ac per
infra scriptum Secretarium meum re-
ferendas ad effectum prædictum
transmittere S. V. curavi, quam Deus

Optim. Max. ad multos annos incolu-
ment conservare, & exaltare dignetur.
Dat. in tali oppido, die, mense, & anno,
præsentibus pro testibus N. N. N. &c.

N. Archiepiscopus N.

N. Secretarius.

CIRCA HABENDAM SYNODUM DIOE- cesanam juxta Pontificale Romanum.

EPISCOPI singulis annis quemadmodum à Sacro Concilio Trid. præcipi-
tur, Synodum Diocesanam habere & illud anni tempus (hoc est; infra
octavam Pentecostes) in hac functione eligere debent, quo impediri minus Pa-
rochi possint caterique Diocesani clerici, & ob dierum longitudinem plura si-
mul negotia expediri, & absolvi valeant, ne Ecclesie Parochorum præsentia
diutius careant, Constituto igitur tempore celebrande Synodi, illud ex ipsius
indictione de more promulgata & affixa publicare debet in hunc qui sequi-
tur modum.

FORMULA CVIII.

Indictio Synodi Diocesane.

D Rodericus à Cunha, Dei & Apo-
stolicæ Sedis gratia Archiepiscopus
ac Dominus Bracharæ Hispania-
rumque Primas &c. Cum pro nostri
Archiepiscopalis officii munere, & an-
tiquorum, ac in Sacri Concilii Trid.
editorum Canonum observatione ad
moderandos mores, corrigendos ex-
cessus, controversias componendas,
aliaque à Sacris Canonibus permilla
Diocesanam Synodum habere debeat

mus. Omnibus igitur quibuscunque
Ordinis clericis, qui Canonum jure,
vel Ecclesiasticis sanctionibus, vel Tri-
dentini Concilii decreto, vel consue-
tudine, aliaque ratione Synodo prædi-
ctæ interesse debent, nota sit hujusmo-
di celebratio, ne aliqua ignorantia ex-
cusari possint; Universos & singulos
prædictos per hoc nostrum edictum,
quod ad loca solita affigi & promul-
gari jussimus, monemus in Domino,
eisdemque in virtute sanctæ obedien-
tiæ, ac sub pœnis Sacrorum Cano-
num à jure constitutis, omnino jube-
mus, ut præstita die, quæ erit... sum-
mo mane ad synodum prædictam in
nostra

nostra Archiepiscopali Ecclesia celebrabimus superpelliceis mundis, & aliis requisitis convenient, indeque ne cuiquam discedere liceat, nisi impetrata à nobis facultate sub dictis pennis, ut ope Dei & auxilio ea pertractemus, ac promulgemus, quæ ad animarum salutem, clerique disciplinam, & divini cultus incrementum, totiusque Diocesis reformationem pro temporum ratione pertinere, ac spectare censuimus. In quorum fidem &c. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

Præter supradictam publicam indicationem aliquando Episcopus clericum Diocesis litteris, & monitionibus certiore facit, ut sedulo se preparare debeant, ac se toto penitus omni terreno affectu statum Ecclesiarum suarum considerare, & quæ illis ad amplificandum divinum cultum, ac populorum suorum salutem necessaria sunt, adnotare possint. Et antequam Synodus inchoetur, proponetur Tabella, in qua præter Secretarium Synodi Syndicum, Magistrum Ceremoniarum, & alios, qui particularia in Synodo exercere munera solent, nomina deputarum quorundam officialium, quibus indigere magis possunt clerici, promulgantur in hanc formam.

Admodum R. N. Vicarius generalis unâ cum R. N. & N. &c. audient querelas, si quæ deferentur, & absentium excusationes in loco... hora... quotidie, hoc synodi tempore. Promotor erit N. Syndicus erit N. Secretarius erit N. Magister ceremoniarum N. Notarii N. & N. &c.

Summo mane præstituro die... Synodo prædictæ interesse debentes in Cathedrali Ecclesia convenire debent, eo habitu, sive indumento, eoque cultu corporis, qui deceat Ecclesiasticos viros adjuvandum nō minus exemplo, quam opere hanc Sacram, & antiquo Ecclesia Sanctæ ritu observatam actionem, itaque vestes habeant usque ad talos demissas, superpellicea munda, birreta, non autem pileas, coronam in capite qua appareat & ordinibus Ecclesiasticis congruentem, barbam & capillos modeste compositos, & cetera quæ in aliis synodalibus constitutionibus decreta sunt, ut muneri & status Ecclesiastici gravitatem, & sanctitatem in omni re præ se ferant. Universi & singuli prædicti cum Cruce, superpellicis, almutiis, aliisque consuetis proniuscensisque gradu, & conditione Ecclesiasticis indumentis, ad Archiepiscopales ades se appropinquantes, & Illustrissimum D. Archiepiscopum cappam Pontificiam indutum comitantes; processionis ritu ad ipsam Ecclesiam pergunt. Eam ingressus Illustrissimus aqua benedicta clericum ut moris est, aspergit genuflexus ante Sanctissimum Sacramentum in faldistorio ad id parato paululum orat. Accedit ad Altare manus, ubi in alio faldistorio sub umbella similiter parato sedet. Clero interim loca à Magistro ceremoniarum aliisque deputatis assignantur; postea Illustrissimus Archiepiscopus surgens incipit. Tertiam, & reliqua tam ab ipso, quam ab aliis ministris peraguntur, quæ in Ponti Romano de Missa Solemni Pontificali habentur.

Missæ

Missæ vero de Spiritu Sancto solemniter celebratur ab Illustrissimo Archiepiscopo. Intra cuius solemnitas post Evangelium habetur concio ab aliquo Canonico Cathedrali, seu alio ex clero ad id deputato; & Illustrissimus Archiepiscopus in fine Missæ præbet clero Sacram Communionem.

Expleta Missa idem Illustrissimus Archiepiscopus planetam exuit, pluviale sumit, incipit antiphonam, Exaudi nos, & reliqua prosequitur, prout in Pontificali in ordine ad synodum celebrandam, hoc est psal. Salvum me fac Deus. Orationem, Assumas, orat. omnipotens. Litanias orat. Da quæsumus, & Evangelium, ut in libro Pontificali. Post hæc Illustrissimus Archiepiscopus intonat. Veni Creator Spiritus. Ut ibidem. Hymno hoc dicto sedente eodem Archiepiscopo incipit processio Cleri, quia peracta. reversi omnes ad Ecclesiam Cathedrali in locis sibi assignatis sine strepitu, & tumultu sedent uniformi Spiritu Deum rogantes, ut Synodalem actionem suæ gratiæ favore prosequi dignetur, & Illustriss. Archiepiscopi pluviali & stola indutus cum Mitra sedens in faldistorio ante medium Altaris habet sermonem ita commendans.

Quoniam verò veteris instituti solemnique ritus est, in huiusmodi Synodali conventu pro publicis rebus orationem fieri, ideo in omni prece, & à Sacerdotibus, præsertim in Sacrificio Missæ his Synodalibus diebus ad Deum orationem adhiberi edicimus, pro S. D. N. D. Urbano divina provi-

dentia Papa VIII. pro Serenissimo Rege nostro Philippo, pro pace & concordia inter Principes Christianos pro omni ministerio nostro Episcopali, præsertim in hac rerum Synodali tractatione; pro disciplina Christianæ, Cleri, populique conformatione, & progressionem in civitate & Diocesi nostra, pro Ministris nostris, quos in huius civitatis, & Diocesis nobis commissa culturam adhibemus.

Postmodum Archidiaconus ad eundem Archiepiscopum accedens genuflexus accipit decreta Conc. Trid. & alta voce è suggestu legit decretum Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 2. de Synodo celebranda in hæc verba.

Provincialia Concilia, scubi omnia sunt pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis aliisque ex Sacris Canonibus permixtis renovantur &c. Synodi quoque Diocesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias cessante exemptione interesse deberent, nec Capitulis generalibus subdantur, accedere teneantur, ratione tamen Parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum etiam annexarum debeant illi qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitanis, quam Episcopis, & alii supra scripti negligentes fuerint, pœnas Sacris Canonibus sancitas incurrant. Hactenus Concil. Trident.

Tum legit sequentia decreta. Decretum quod in Synodo nulli præjudicetur in sedendo.

Decret.

Decernimus, & statuimus si cui in hanc Synodum admissio contigerit suo loco non incedere, aut alium, quempiam actum in eo gerere, non ideo cuiquam jus aquiri, aut acquisitum esse, nihilque de huiusmodi jure, aut possessione detrahi, sed omnia in eodem statu permanere, in quo ante hanc Dioecesanam Synodum reperiebantur.

Idem Archidiaconus legit, dicens:
Decretum de querelis, & excusationibus audiendis.

Statuimus item, & decernimus, ne singulorum causæ graviorum rerum cursum impediunt, aut retardent, ut si qui erunt, qui accusationes, & querelas deferre voluerint, aut etiam absentium excusationes ad nos missas, exponant Reverendis N. N. & N. quos ad id iudices deputavimus.

Idem Archidiaconus legit, dicens:
Decretum ut presentes in Synodo sua nomina describi curent.

Item ut eos qui ob contumaciam aut negligentiam huic Synodo non interfuerunt, facilius cognoscamus, ipsosque pœnis à Sacris Canonibus injunctis subiciamus, præcipimus, & monemus omnes, & singulos qui in hac Synodo jure interfuerunt, ut infra bidduum proximum, nomina sua ab eisdem Synodi Notariis deputatis describi curent.

Tunc unus ex Notariis pronuntiabit alta voce, dicens.

Monentur omnes qui in hac Synodo jure interfuerunt ut nomina sua hodie deferant ad nos Notarios deputatos, ut die crastina vocari possint.

Successivè Promotor pro legendis decretis S. Concil. Trid. de professione fidei emittenda & de residentia instantiam facit in hunc qui sequitur modum.

Illustrissime & Reverendissime Domine: cavit Sacrosancta Tridentina Synodus, ut omnes qui impostertum beneficia Ecclesiastica fuerint assecuti, & qui in Synodo Dioecelana convenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, certum juramentum recipiant, profiteantur, & præstent, prout illud Tridentina sanctione expressum est: Decernit præterea, ut non modo Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi in suis Cathedralibus Ecclesiis residere debeant, verum id ipsum etiam mandat servari per Parochos, ac alios inferioris ordinis Chori servitio, & quotidianæ residentie obstrictos, & ea id generis decreta in Conciliis provincialibus, & Episcopalibus publicari præcipit. Quocirca nos N. & N. hujus Synodi Promotores, humiliter petimus & requirimus. Decreta dicti Concilii circa fidei Professionem, & residentiam disponentia, nec non & Constitutionem felicis record. Pii IV. quæ incipit. *Injunctum*, ex suggestu legi, atque ad illorum præscriptum, ab iis qui tenentur, omnia & singula præstari.

Post hæc Archidiaconus prosequitur legens, & dicens.

Decretum de professione fidei ex Conc. Trid. sess. 25. de reform. cap. 2.

Cogit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendū, quod ad populorū edificationē, & Catholicæ Fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur

N

Sancta

Sancta Synodus Patriarchis, Primatebus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de jure vel consuetudine in Concilio Provinciali interesse debent, ut ipsa prima Synodo Provinciali post finem presentis Concilii habenda, ea omnia & singula, quae ab hac Synodo definita & statuta sunt palam recipiant, nec non veram obedientiam summo Romano Pont. spondeant, & profiteantur, simulque haereses omnes à Sacris Canonibus, & generalibus Conciliis, praesertimque ab hac eadem Synodo damnata, publice detestentur, & anathemazent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos promovendi, in prima Synodo Provinciali in qua ipsi interfuerint, omnino observent. Quod si quis ex supradictis omnibus, quod abfit, renuerit, Episcopi Comprovinciales statim summum Pont. admonere sub poena divinae indignationis, teneantur, interimque ab ejusdem communionem abstineant. Caeteri vero omnes, sive in praesenti, sive in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo Diocesana convenire debent, idem ut supra in ea Synodo, quae primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & observent, alias secundum Formam Sacrorum Canonum puniantur.

Deinde idem Archidiaconus subjungit.

Nos Rodericus à Cunha &c. ut supradictum Concilii Tridentini decretum debita executioni mandetur,

praecipimus, & mandamus vobis omnibus & singulis hic praesentibus, qui ea omnia quae in decreto nuper lecto habentur, non implevistis, vel quia à superiori Synodo absentes, vel ab antecedenti ejus celebratione Ecclesiastica beneficia obtinulistis, ut mox ad nos accedatis, & singuli professionem fidei in manibus nostris emittatis.

Notarii tunc dicunt.

Accedant qui beneficia Ecclesiastica obtinentes, praecedenti Synodo non interfuerunt, & qui post Synodum eandem praecedentem beneficia Ecclesiastica obtinuerunt.

Notarii ipsi eos nominatim singulos vocant, qui omnes genuflexi ante Illustrissimum Archiepiscopum uno alta voce praelegit, & caeteris ad verbum quae ipse praelegit, alta voce repetentibus, professionem faciunt juxta formam Constitutionis Pij IV. incip. Injunctum &c. in hac verba.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quae continentur in Symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet, Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem Coeli, & Terrae, visibilibus omnium, & invisibilibus. Et in unum Dominum Jesum Christum filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo verum, genitum non factum consubstantialem Patri per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de caelis, & incarnatus est de Spiritu sancto

cto ex Maria Virgine, & homo factus est; Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est; Et resurrexit tertia die secundum scripturas, & ascendit in caelum sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, filioque procedit, qui cum Patre & filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas, & unam, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam; Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum; & expecto Resurrectionem mortuorum; & vitam venturi saeculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes & Constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere & proprie Sacramenta novae legis a JESU CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptisma, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem & Matrimonium, illaque gratiam conferre. & ex his Baptisma, Confirmationem, & ordinem sine Sacrilegio

reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiae Catholicae ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio & admitto. Omnia, & singula, quae de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse verè, & realiter, & substantialiter corpus & Sanguinem una cum anima & divinitate Domini nostri JESU CHRISTI, fierique conversionem totius substantiae panis in Corpus, & totius substantiae vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, Animalque ibi detentis fidelium suffragiis juvari; Similiter & Sanctas una cum Christo regnantes venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines CHRISTI, ac Deiparae semper Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à CHRISTO in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salu-

veram esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem; & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac JESU CHRISTI Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita & declarata indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit curaturum.

Post lectam hanc formam Professionis fidei singuli in manibus ejusdem Archiepiscopi juramentum emittunt, in hunc modum.

Ego N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voveo, & juro, ut in decreto, & formula professionis fidei ex Bulla modo lectis, formula singulis referendo. Sic Deus me adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Per alia professione fidei idem Archiepiscopus prosequitur, legens alia decreta, videlicet.

Decretum Sacri Concilii Trid. de Reformatione sub Paulo III. sess. 6. de reformat. cap. 1.

Eadem Sacrosancta Synodus, & infra. Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscunque quovis nomine ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant; Implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo judice requirendus custodia minimè incumbant. Cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & Pastor nescit. Ac nihiloominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum est) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis inimicos, terrenaque cælestibus, ac divinis humana præferentes; in diversis Curias vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se deinceps occupatos: Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria penè in desertitudinem abierunt, adversus non residentes promulgatos innovare quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulterius profuturiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesiis moribus, in hunc qui sequitur modum

statu-

statuere atque sanciri. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropol. seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocunq; titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præminencia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Dioccesim morando abfuerit, quartæ partis fructuum Ecclesiæ applicandum, pœna ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses, in hujusmodi absentia perseveraverit, aliâ quartâ fructuum suum licet applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori Sacrorum Canonum Censuræ subjectioni, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras, seu nuntium Romano Pont. denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, pro ut cujusq; major aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsas de Pastoribus utilioribus providere poterit sicut in Domino noverit salubriter expedire.

Idem Archiepisc. prosequitur, dicens. Decretum Sacri Concilij Trid. de residentia sub Pio IV. sess. 23. de refor. s. 1.
Cum præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas cognoscere &c. usque in finem.

Tum si qua alia decreta amplius videbuntur, aliqua occasione ex eodem Sacro Concilio afferenda, aut Constitutiones Apost. post decretum de residen-

tia, locus esse solet, ut promulgentur.

Si in mane nihil aliud agere duxerit Illustriss. Archiepiscopus poterit indicere continuatio sessionis.

Instantia Promotoris pro continuacione sessionis.

Illustrissime & Reverendissime Domine. Cum quæ in hac sancta Synodo tractanda sunt, hoc manè expediri nequiverint, illud propterea ab Amplitudine tua peto & iusto, ut continuandam esse sessionem ordinet.

Indictio continuationis sessionis.

Decernimus & indicimus continuationem hujus sessionis fore hodie hora....

Instantia Promotoris pro rogatu.

Ego N. hujus Synodi Promotor rogo te N. ut de omnibus & singulis hætenus peractis unum vel plura conficias instrumenta. *Responsio Notarij, Conficiam.*

Rogatu Notarij.

Hæc omnia peracta fuerunt publica sessione ut supra, adhibitis etiam testibus Reverendis N. & N. hujus Cathedralis, Canonicis.

CONTINUATIO SESSIONIS

PRIMI DIEI.

A Prandio stata hora indicta sono campanæ comitatus Illustrissimus Archiepiscopus ut supra ab universo Clero, & peroratis Orationibus, ut in Pontificali prosequitur actionem Synodalem.

Fit instantia à Promotore pro eligendis examinatoribus, & iudicibus Synodalibus, in hunc qui sequitur modum.

N 3

lit.

Illustrissime, & Reverendissime Domine. Quod sanctissime Sacrosancta Tridentina Synodus peculiaribus decretis sancivit, ut viri Ecclesiastici tales in hac Synodo Diocesana proponantur tum pro Examinatorum officio, tum pro iudicum causarum manere obeundo, ad præscriptum Constitutionis felicis record. Bonifacii Papæ VIII. illud ut Amplitudine tua, & ab hac sancta Synodo executioni mittatur, & huiusmodi Examinatores atque iudices probentur, vehementer requiro, & insto. Ego ejusmodi Synodi Promotor.

Tunc Archidiaconus prosequitur & legit

Decretum Sacri Concilij Trid. de eligendis Examinatoribus ad Parochiales Ecclesias sess. 24. de refor. c. 18.

EXpedit, & infra. Examinatores autem singulis annis in Diocesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesie, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres quos maluerint, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi Examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, seu Regulares etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia se quacunque humana affectione postposita, fideliter mu-

nus executuros, caveantque ne quicquam prius occasione hujus examinationis, nec ante, nec post accipiant, alioquin Simonia vitium tam ipsi, quam alii dantes incurrant, à qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocumque etiam ante obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo Provinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint &c.

Subjungit idem Archidiaconus:

Nos igitur D. Rodericus à Cunha, &c. hoc decretum exequi cupientes proponimus vobis ad huiusmodi examinandi munus, & in Examinatores N.N.N.N.N.N.N. Illud autem vos omnes hortamur in Domino, & obsecramus, ut Examinatores sine ullo affectu probetis, sicut nos illos pro Pastoralis nostræ vigilantia sine aliquo effectu proposuimus.

Propositis sic Examinatoribus Archidiaconus interrogat Synodum his verbis:

Placentne vobis Examinatores?

Secretarius autem accipit vota à Synodo, & dicit:

Si quis est, cui non placeant, assurgat, & ad Illustrissimum Archiepiscopum accedat.

Promotor tunc instat pro publicandis examinatum nominibus in hæc verba:

Illustrissime & Reverendissime Domine, Actionis Synodalis, & Sacri Concilii Trident. ratio postulat, ut jam

jam nomina examinatorum ab hac sancta Synode probatorum de suggestu publicentur, & ut ipsi Examinatores juramentum ad præscriptum ejusdem Concilii præstent. Quapropter ego N. hujus Synodi Promotor illud ab Amplitudine tua peto, & enixe insto, ut eos omnes & singulos jam publicari faciat, & ut debitum juramentum præstent, suo decreto obstringat.

Publicantur sic Examinatores annuente Illustrissimo Domino:

Examinatores modo in hac sacra Synodo propositi, & nominati majori suffragiorum parte sunt hi, &c. *Et nominantur.*

Tunc illi, qui denunciati sunt examinatores, & presentes adsunt, non pauciores, quam sex, neque plures quam viginti, singuli vocati à Magistro ceremoniarum, & deducti in manibus Illustrissimi Archiepiscopi juramentum præstant, in hunc modum:

Ego N. deputatus in præsentè Synodo examinatore eorum, qui eligentur ad Parochiales Ecclesias, juro, me fideliter hoc examinandi munere perfectorum, rejecto omni humano respectu. Ita me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Sequitur vero idem Lector è suggestu, & legit.

Decretum sacri Concilii Tridentini de eligendis quibus committantur cause, sess. 25. de reform. c. 10

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, ut

que adeo haberi non potest, hincque interdum iudicibus non undequaque idoneis causæ in partibus delegantur, statuit sancta Synodus in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diocesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant juxta Constitutionem Bonif. VIII. quæ incipit *Statutum*, & alioquin ad id aptas designati, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur. Et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum, usque ad futuram Provinciam, & Diocesanam Synodum, ita ut habeat unaquæque Diocesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas, quibus hujusmodi causæ à quolibet legato vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summ. Rom. Pont. transmittant, delegationes quæcunque aliorum iudicum aliis quàm his factæ, subreptitiæ censeantur, &c.

Postea subjungit Constitutionem Bonifacii VIII. quæ est cap. 11. de rescript. lib. 6.

Statutum; & infra. Sancimus igitur ut nullis, nisi dignitate præditis personarum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum ejusdem de cætero committantur, nec audiantur alibi, quam in civi-

civitatibus, vel locis insignibus, ubi possit commodè copia peritorum haberi. &c.

Deinde legi potest Constitutio felicis record. Gregorij XV, de Conservatoriis, qua habetur supra Alleg...

Sequitur Archidiaconus.

Nos igitur D. Rodericus à Cunha, &c. ut prædictæ Constitutiones executioni mandentur, deputamus, & nominamus in iudices N.N.N.N. & N. Canonicos &c. ut ex iis omnibus illos delegari per vos liceat, qui Synodo satisfaciant, & probati sint, &c.

Propositis sic iudicibus Archidiaconus ita Synodum interrogat.

Placentne vobis iudices modo propoliti, & nominati? *Subjungit Notarius;* Si quis est, cui non placeant, accedat ad Illustrissimum Archiepiscopum.

Eorum, quorum interest, suffragiis probati huiusmodi iudices Synodales, fit instantia per Promotorem de illis divulgandis, in hunc modum:

Ut Synodalium actionum promotio, & progressio pro nostri muneris ratione rectè atque ordine fiat: Ego N. Promotor illud peto, & insto, ut iudices ex auctoritate vestra Synodo propoliti, & nominati, ac omnium, quorum interest, suffragiis sequutis, jam demum, ut moris est, de suggestu divulgentur.

Tunc ita fit divulgatio iudicum:

Judices in Synodum relati, & eorum, quorum interest suffragiis majori parte probati sunt N.N.N. &c.

His peractis, cum jam dies declinet,

priusquam fiat instantia pro continuatione sessionis, promulgatur decretum de non discedendo à civitate, nec à Synodalibus sessionibus, in hanc formam.

Univeris præterea, & singulis, qui huic Synodo jure interesse debetis, pena excommunicationis propolita, vetamus ne vestrum aliquis antequam hæc nostra Diocesana Synodus de more absoluta, ac dimissa sit, discedat ab hac Civitate, facultate sibi à N. non concessa, nec à sessionali loco, nisi absoluta sessione, aut necessaria de causa, sed huic Synodo, & quibuscumque sessionibus aut conventibus, qui indidentur, interesse debeatis.

Deinde fit instantia Promotoris, & accusatis contumacia contra absentem, in hunc modum:

Illustrissime & Reverendissime Domine. Cum jam dies... transierit, qua omnes, & singuli Ecclesiastici Ordinis homines hujus Civitatis & Diocesis legitime per publicum edictum moniti, huic Synodo jam præsentem adesse deberent; cumque multi non paruerint, sed usque adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, ut neque præsentem adsint, nec vero justum impedimentum excusationem, causamve, aut nuncium miserint, ideo pro muneris mei officio, Ego N. hujus Synodi Promotor eorum contumaciam accuso, hocque apud Amplitudinem tuam iusto, ut citationem valis huius Cathedralis Ecclesie affigendam committat, & cum eidem tanquam inobedientibus agi jubeat, prout juris est, & sacrorum Canonum ratio postulat.

R. Ad-

Resp. Admittimus, committimus,
& decernimus.

Postea fit instantia Promotoris pro in-
dictione secunda sessionis in hanc for-
mam.

Illustrissime & Reverendissime Domi-
ne. Cum ea, quæ in hac sancta Synodo
tractanda sunt, in ista sessione expedi-
ri nequiverint, illud propterea insto
ab Amplitudine tua, ut alteram sessio-
nem indicet.

Promulgatur decretum intimationis
sequentis sessionis, in hunc modum:

Nos D. Rodericus, &c. statuimus
& mandamus proximam sessionem
die crastina juvante Deo hora..... hoc
eodem loco celebrandam esse, eam-
que indicimus universo clero civitatis,
& Diœcesis nostræ, &c.

Promotor deinde instat pro rogatu in
hunc modum:

Ego N. hujus Synodi Promotor ro-
gote N. ut de omnibus & singulis ha-
ctenus peractis unum vel plura confi-
cias instrumenta. Resp. Notarius,
Conficiam. Rogitus Notarij. Hæc om-
nia peracta fuerunt publica sessione, ut
suprà, adhibitis etiam testibus RR. N.
& N. hujus Cathedralis Ecclesiæ Ca-
nonicis.

Demum Illustrissimus Archiepisco-
pus solemniter benedicit, & sessionem
primam dimittit. Pontificalia verò in-
dumenta exuens, sumit cappam, & re-
vertitur comitatus cum Capitulo &
Clero.

† †
†

SECUNDA DIE

SESSIO II.

Illustrissimus Archiepiscopus ad Ec-
clesiam Cathedralē Metropolitanā
se confert, ut supra in prima die.
Ipse non celebrat Missam Pontificalem
ne longior actio sit, quam temporis
angustia patiuntur. Celebrat Cano-
nicus Metropolitana solemniter, præ-
sens adest Archiepiscopus sub umbella
ad id parata, & cappa Pontificali in-
ductus. Post Evangelium in medio Mis-
sa habetur concio ab aliquo Canonico,
ut supra. Peracta Missa, Illustrissimus
Archiepiscopus induit pluviale, atque
cum assistentibus pariter indutis ad
Altare procedit, ubi prosequitur om-
nia, quæ sunt in Pontificali libro de or-
dine Synodi celebranda in secunda die
usque ad Hymnum, Veni Creator
Spiritus, inclusive. Processio non fit se-
cunda die. His expletis Illustrissimus
Archiepiscopus habet sermonem ad Cle-
rum. Post quem accedit ad eum Ar-
chipresbyter, sive alius deputatus Ca-
nonicus Metropolitana, & genuflexus
accipit librum Decretorum, ascendit
suggestum, ubi legit Constitutiones ali-
quas Summorum Pontificum alias non
promulgatas.

Promotor verò instantiam facit pro
eligendis testibus Synodalibus, & pun-
ctatoribus in hunc modum:

Illustrissime & Reverendiss. Domine,
sacris Canonibus cautum est, ut viti
aliquot

○

aliquot graves & probati deligantur, qui diligenter animadvertant, an aliquid fiat in urbe sive Diœcesi, quod sit correctione, emendatione ve dignum. Et consuetudine introductum est, ut in singulis Capitulis Punctatorum deputentur, qui absentes, & errantes punclent. Ego igitur N. hujus Synodi Promotor illud ab Amplitudine peto tua, ut ad hujusmodi munus tales eligat, qui valeant satisfacere.

Decretum de testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo sacris introducta decretis, ut in omnibus Diœcesibus Synodis aliquot vni spectati & probati deligantur, qui testes Synodales appellantur, qui diligenter animadvertant, an aliquid in civitate & Diœcesi corrigendum, emendandumque sit, cognitumque ad nos, aut Vicarium nostrum quotiescumque opus fuerit, fideliter referant, ut scientes spirituales necessitates, & ægritudines, facilius remedia comparare possimus. Ideo nos probatum hoc institutum secuti debuimus & huic officio proponimus eos, qui in hac schedula adnotavimus, quorum nomina minimè divulganda esse censuimus, ut majori diligentia & libertate huic muneri vacare possint.

Forma autem juramenti ab his testibus Synodalibus secretò præstandi, hæc est.

Ego N. testis Synodalis ab Illustrissimo Archiepiscopo nominatus, præmitto spondeo, & juro, quod à modò in antea quicquid novi, aut audivi, aut postmodum inquisiturus sum quod contra voluntatem Dei, & rectam Chri-

stianitatem in Diœcesi vel regione mihi commissa, factum sit, vel futurum erit si in diebus meis e venerit, tantum ut ad meam cognitionem quocumq; modo, si scivero, aut judicatum fuerit mihi, Synodalem causam esse, & ad ministerium Illustriss. Archiepiscopi pertinere, quod ego nec propter timorè, nec propter præmium, nec propter parentelam ullatenus celabo Illustrissimo Archiepiscopo, aut ejus misso, cui hoc inquirere jussit, quodcumque ex hoc me interrogaverit; sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Evangelia.

Decretum de eligendis Punctatoribus.

Edicimus ab unoquoq; ex venerabilibus Capitulis tam nostræ Cathedralis, quam Collegiatarum, eligi Punctatores, qui absentes in libro notent, actertio quoque mense ad nos punctationum notulam deferant, & huic officio ex unoquoque Capitulo proponimus eos, quos in hac schedula adnotavimus, non publicandos, qui seceretò etiam ad præscriptam debitum juramentum præstent.

Ego N. Punctatoris officium, quod in nostra Collegiata Ecclesia sancti N. suscepi, per hæc sancta Dei Evangelia juratus præmitto, ac spondeo me fideliter, & sincere quantum in me est, executurum. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

His expeditis, Promotor instat, ut eligantur qui intersint congregationi Seminarij, in hunc modum.

Illustrissime, & Reverendissime Domine. Sacrosanctum Tridentinum Concilium sess. 23. c. 18. sanctissimo suo decreto consulens rectè ad adolescentium

centium institutioni, statuit, ut singula Cathedralis, atque his majores Ecclesiae pro modo facultatum, & diocesis amplitudine certum puerorum ipsius civitatis, & diocesis, vel ejus provinciae si ibi non reperiantur, numerum in collegio adhuc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti ab Episcopo eligendo alere, ac religiosè educare, & Ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur, aliaque piè multa sancivit, & potissimum, ut eligat duos Canonicos, quorum consilio in iis utatur, quae ad puerorum ejusdem seminarii institutionem, disciplinam, moresque attinent. Et item ad fabricam, & ad mercedem praecceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus, ac alia quae ad instituendos vel alendos pueros sunt destinata, decrevit ut Episcopus, sub cuius cura eadem applicata censentur, duos de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, itemque duos de clero Civitatis, quorum alterius electio similiter ad Episcopum, alterius verò ad Clerum pertineat, adhibeat in consilium, consultationemve administrationis temporalium hujusmodi. Ego igitur N. hujus Synodi promotor pro executione sanctionis hujusmodi, illud ab Amplitudine tua vehementer insto quatenus tales eligere velit, prout Spiritus Sanctus suggererit, qui tantae rei gravitati satisfacere possint.

Decretum de eligendis iis ex Capitulo & Clero, qui intersint Congregationibus seminarij.

Sacra Tridentina Synodus cupiens juventutem, vel à teneris annis ad pietatem, & religionem reformari, sanctissima sanctione decrevit, in singulis Cathedralibus, & iis majoribus Ecclesiis Seminarii Collegia institui, pro quorum recta administratione & regimine, illud etiam praescripsit, ut Episcopus Canonicos duos eligat, prout Spiritus sanctus suggererit, quorum consilio in iis utatur, quae ad puerorum institutionem & disciplinam, moresque attinent, ac alios duos de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur, duos item de Clero civitatis, quorum alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat, quos in consilium adhibeat administrationis temporalium ipsius Seminarii. Nos itaque hujusmodi decretum exequi volentes, eligimus N. & N. quoad institutionem, & disciplinam ipsorum puerorum. Quò verò ad temporalium administrationem Collegii hujusmodi mandamus, ut juxta decretum Tridentinum unum omninò eligatis, & ad nos deferatis, quò in Seminarii congregationibus obeundis illos convocare possimus.

Indictio continuationis sessionis cum instantia, rogatu, & decreto Illustrissimi Archiepiscopi sit ut supra in prima die.

CONTINUATIO SESSIONIS
SECUNDE DIEI.

A Prandio stata hora indicta sona campana, comitatus Pontifex ut supra ab universo Clero, & peroratis orationibus, ut in Pontificali libro, prosequitur actionem Synodalem.

Decretum de Vigiliis & Festis.

Dierum Festorum, qui in civitate, & diœcesi nostra, tam ex universali sanctæ Matris Ecclesiæ mandato, quam de consuetudine hujus diœcesis servari debent, tabellam evulgari decernimus. Porro Parochi tum Festorum hujusmodi, tum vigiliarum, & jejuniorum aliorum dierum observantiam sedulo procurent.

Tabella Festorum, & Vigiliarum publicatur.

Decretum de Cathedralico solvendo.

Sacrorum Canonum jure sancitum est, ut in Diœcesana Synodo à singulis Parochis Cathedralici nomine duo solidi, exigantur, idque argumento honoris qui Cathedrali Ecclesiæ tanquam Matrivi à cæteris Parochialibus Ecclesiis tribui debet. Quæ summula licet fortasse per longissimum temporis spatium à Parochis hujus civitatis, & diœcesis per soluta non fuerit, ea tamen debita est Cathedrali, nec præscribi potest. Edicimus igitur, & injungimus Parochis Cathedralici solu-

tionem. *Vel si remissas dicitur: Remittimus pro hac vice, & condonamus.*

Post hæc instat Promotor, ut continetur Synodus, & legitur decretum Illustriss. Archiepiscopi de intimatione futura sessionis, & reliqua sunt pro fine hujus secundæ sessionis, quæ supra facta fuerunt pro absoluteione primæ.

TERTIA DIE

SECTIO III.

Omnia sunt prout in secunda die usque ad sermonem Illustriss. Archiepiscopi, mutatis tamen Antiphonis, & Psalmis, aliisque prout in Pontificali libro habentur de Ordine Synodi celebranda in tertia die.

Post sermonem Illustrissimi Archiepiscopi aliquis Canonicus Metropolitana deputatus accipiens ab eodem Archiepiscopo decreta promulganda ea è suggestu legit alta voce hoc modo.

Hæc sunt nonnulla decreta reformationis condita ab Illustrissimo & Reverendissimo D. Roderico à Cunha, Archiepiscopo Bracharensi adusum præsentis Synodi, quæ mandat omnibus, & singulis qui eidem Synodo interesse tenentur, ut ea suscipiant, & apud se retineant, & observent, atque ab aliis etiam ad quos pertinet, observari studeant. *Et his promulgantur decreta illa, quæ pro ea Synodo sunt ab Illustrissimo, & Reverendissimo Archiepiscopo condita.*

Hæc

His peractis, Reverendus Lector descendit de suggestu, & ad locum suum revertitur; unus autem ex notariis tunc statim assurgens alta voce dicit.

Omnes & singuli illi qui huic Diocesanæ Synodo interesse debent, nominati nunc vocati respondeant, Adsum.

Et sic ordine nominabit omnes, & singulos.

Postmodum Promotor accusabit contumaciam absentium in hanc formam.

Illustrissime & Reverendissime Domine. Cum aliqui hujus Diocesis Clerici, qui huic Synodo interesse debebant, adeo ut negligentes, vel contumaces fuerint, ut ad Synodum venire omiserint, neque ad se excusandum de justo impedimento nuncium miserint. Idecirco pro officii necessitate, ego N. hujus Synodi promotor fiscalis eorum contumaciam accusando, in isto apud Illustrissimam Dominationem vestram, ut ad reliquos juris gradus procedi velit, & iterum committi citationem ad valuas hujus Ecclesie affigendum, jubeatque, ut omnes ii, qui huic Synodo non interfuerunt, nec nomina sua ad notarios detulerunt, nec se, quam ob rem non adfuerint, excusarunt, die... Mens... coram Illustrissima Dominatione vestra compareant ad videndum se uti negligentes, & contumaces puniri, juxta formam juris, & sacrorum Canonum.

Illustrissimus Dominus dicit: Admittimus, & committimus; & notarij rogabunt.

Deinde Promotor instat, ut finis im-

ponatur Synodo in hunc modum.

Ego N... hujus Synodi diocesanæ ab Illustrissimo D. Roderico, &c. Promotor deputatus, ex officio meo cum videam omnia, quæ ad Synodi celebrationem ex præscripto sacri Concilii Trident. requiruntur, in præsentī Synodo esse confecta, & decreta; in isto apud eundem Illustrissimum Archiepiscopum, ut eadem Synodus terminetur, & Clerus omnis dimittatur ad suas Ecclesias, & munera obeunda ad quas tenetur, & à decretis Synodi hujus præcipue obstringitur.

Archiepiscopus respondet: cum gratiarum actione finis Synodo imponatur.

Tunc idem Promotor instat, ut de præmissis omnibus publicum in actis archiepiscopali conficiatur, & asservetur instrumentum à notariis pro Synodo deputatis.

Qui Illustrissimus jubet fieri, dicens committimus & mandamus.

His peractis fiunt acclamationes, & Archidiaconus genuflexis omnibus ecclesiarum, stans in loco ubi assistit ante altare, & stante similiter Illustrissimo Archiepiscopo, reliquisque ministris dicit:

Archid. incip. Benedictus Deus, & pater Domini nostri Jesu Christi, pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, ipsi omnis laus, honor & gloria in sæcula sæculorum.

Clericus resp. Amen, Amen, Amen.

Archid. Beatissimo Domino nostro Urbano divina providentia Papæ VIII. fidei Christianæ ubique gentium incrementum, & fructus quam uberrimi

veræ pietatis, & disciplinæ obedientia; omnium populorum pax vera & diuturna prosperitas.

Clerus resp. Exaudire digneris nos famulos tuos quæsumus Domine Deus, noster, & quem Pastorem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, diutissime, & felicissime conserva illi auxilium de sancto, ut eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ dispersæ sunt ad tui nominis confessionem perducantur.

Archid. Illustrissimo, & Reverendissimo DD. Roderico à Cunha, Archiepiscopo nostro vigilantia super gregem hunc, constantia in laboribus pro ipsius custodia præferendis salus animæ, & corporis

Clerus resp. Dominus conserveat eum, & benedictionibus suis, gratiaque salutari assidue eum cumulare dignetur.

Archid. Regi nostro Philippo IV. Christianæ Religionis defensori perpetua felicitas, & fecunditas, & contra hostes fidei victoria.

Clerus resp. Rex Regum, & Domine Dominantium, Regem nostrum in amore tuo conserva, & fac illum hostium nostrorum exterminatorem.

Archid. Huic ubique, & Diœcesi Bracharensi tranquillitas, salus, & divinarum gratiarum abundantia.

Clerus resp. Benedic Domine filios tuos, & esto in circuitu populi tui ex hoc, nunc, & usque in sæculum.

Archid. Decretorum hujus Diœcesanæ Synodi observationem salutarem, omnes qui ad sumus, unanimi vo-

to à Deo bonorum omnium largitore humiliter imploremus, intercedente Deipara Virgine Maria, Domina nostra, cum Beatis Apostolis Petro & Paulo, & Beatis Petro Ratifensi, Gerardo, Fructuoso, & aliis hujus almæ Civitatis Prælati, & protectoribus, ac sanctis omnibus.

Clerus resp. Fiat, Amen, Amen.

Quibus expletis, Illustrissimus Archiepiscopus genuflexus, & omnes alij simul, incipit: Te Deum Laudamus, cujus primo versu dicto, surgent omnes, & hymnum prosequentur, ipse vero Archiepiscopus sine Mitra stabit versus ad Altare, usque ad finem.

Quo peracto stans similiter, dicit. Ostende nobis Domine misericordiam tuam. Et salutare tuum da nobis. Oremus. Exaudi quæsumus Domine &c. ut in libro Pontificali.

Deinde benedicit solemniter. Sit nomen Domini benedictum. &c.

Et promulgatur a Magistro ceremoniarum, ut moris est, Indulgentia.

Quibus peractis Archidiaconus stans juxta Illustrissimum Archiepiscopum dicit alta voce: Recedamus cum pace. Et respondent omnes. In nomine Christi.

Et revertitur Archiepiscopus depositis Pontificalibus indumentis & sumpta cappa cum Capitulo & Clero Metropolitanæ ad palatium procedente Cruce, & ipso Capitulo, &c.

* *
*

CON-